

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

KATEDRA APLIKOVANÉ GEOINFORMATIKY
A ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Miroslav Gänsel

**Vnímání kulturních hodnot krajiny v okolí
Horního Jiřetína**

Praha 2014

Vedoucí diplomové práce: Ing. Eva Klápšťová

CZECH UNIVERSITY IN PRAGUE
FACULTY OF ENVIRONMENTAL SCIENCES

DEPARTMENT OF APPLIED GEOINFORMATICS
A SPATIAL PLANNING

DIPLOMA THESIS

Bc. Miroslav Gänsel

**Perception of the cultural values of landscape around
Horní Jiřetín**

Prague 2014

The diploma Thesis Work Supervisor: Ing. Eva Klápšťová

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval samostatně pod vedením vedoucí práce Ing. Evy Klápšřové a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou uvedeny v seznamu literatury na konci diplomové práce.

V Praze dne 10.12.2014

Bc. Miroslav Gänsel

Poděkování:

Touto cestou bych rád poděkoval vedoucí mé diplomové práce Ing. Evě Klapšťové za odborné vedení, cenné rady, vstřícný přístup a trpělivost.

Abstrakt

Cílem práce je zaměřit se na problematiku kulturních hodnot v krajině, jejich vnímání, rozmístění, charakter a důležitost. Pro práci bylo vybráno území Horního Jiřetína v okrese Most, kde bylo provedeno dotazníkové šetření.

V teoretické části je pozornost věnována celkově tématu krajiny, jejího způsobu vnímání a ovlivnění člověkem. V další části je popsáno řešené území se zaměřením na vývoj okolní krajiny.

Praktická část zahrnuje výsledky dotazníkového šetření, jednotlivé četnosti základních údajů a údajů vztahujících se ke vztahu člověka ke krajině a následně údajů sociodemografických. Za pomoci interaktivní mapy jsou provedeny frekvenční analýzy zadaných typů hodnot a významů konkrétních míst v krajině pro respondenty. Výstupem mapového šetření je grafické zpracování zadaných míst v krajině do mapové podoby. Obyvatelé Horního Jiřetína vnímají místa především díky návaznosti na minulost, klidu nebo sportovně-rekreační hodnotě.

V závěrečné části je obsaženo vyhodnocení vztahu člověka ke krajině Horního Jiřetína a další souvislosti spojené se zjištěnými kulturními hodnotami v krajině. Jen 7 testovaných hypotéz z celkového počtu 48 potvrdilo závislost určitých vztahů tvrzení a faktorů zjištěných z dotazníkového šetření. Silnou vazbu ke krajině měli jedinci, kteří zde prožili dětství, měli zde předky nebo vazby podpořené sociální interakcí. Na ztotožnění s místem má vliv především délka pobytu nebo opět sociální aspekt.

Klíčové pojmy

Krajina, vztah ke krajině, místo, Horní Jiřetín, hodnoty

Abstract

The aim of my thesis is to focus on the issue of cultural values in the landscape, their perception, location, character and importance. For my research I chose the area of Horní Jiřetín situated in Most district, where the survey was done.

The theoretical part is devoted to the overall theme of the landscape, its way of perception and human impact. The next section describes the studied area, focusing on the development of the surrounding landscape.

The practical part includes the results of the survey, the frequency of each basic information and data relating to man's relationship to the landscape and subsequently socio-demographic data. By using interactive maps are made frequency analysis of specified types of values and meanings of specific locations in the countryside for respondents. The output of the mapping survey is a graphic design of given places in the country into a map form. Residents of Horní Jiřetín perceive places primarily due to the connection to the past, calm or sports and recreational value.

The final part of my thesis includes findings related to the relationship of man to the landscape of Horní Jiřetín and other connections associated with the identified cultural values in the landscape. There are only seven tested hypotheses from a total of forty-eight that confirmed the dependence of certain relations of claims and factors identified from the survey. Strong ties to the landscape had individuals who spent there their childhood, had ancestors here or bonds supported by social interactions. For identifying with a certain place has a particular influence length of stay or the social aspect again.

Keywords

Landscape, relationship to landscape, place, Horní Jiřetín, value

Obsah

ÚVOD	9
1 CÍL PRÁCE	10
2 LITERÁRNÍ REŠERŠE	11
2.1 Krajina	11
2.2 Vztah ke krajině	13
2.3 Vnímání krajiny	16
2.4 Hodnoty v krajině	22
2.5 Místo	24
2.6 Vztah k místu	25
VNÍMÁNÍ KULTURNÍCH HODNOT KRAJINY V OKOLÍ HORNÍHO JIŘETÍNA V PRAXI	
3 Cíl průzkumu	30
3.1 Popis průzkumu	30
3.2 Dotazníkové šetření	33
3.3 Mapové šetření	34
3.4 Charakteristika řešeného území	35
3.4.1 Poloha území	35
3.4.2 Historie Horního Jiřetína	35
3.4.3 Klimatické podmínky	37
3.4.4 Geologická struktura	39
3.5 Analýza zjištěných výsledků	41
4 Vyhodnocení mapové části	61
5 DISKUZE	66
ZÁVĚR	70
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	72
SEZNAM OBRÁZKŮ	81
SEZNAM GRAFŮ	82
SEZNAM TABULEK	83
SEZNAM PŘÍLOH	84
PŘÍLOHA A	I
PŘÍLOHA B	IV
PŘÍLOHA C	L

ÚVOD

Krajina, ve které žijeme a která nás obklopuje, je nejen zdrojem naší obživy, ale vždy uchovává i významné kulturní hodnoty, které jsou důležité nejen pro naši současnost, ale i pro budoucí generace. Tyto hodnoty také ve velké míře vypovídají o preferencích a celkové orientaci dané společnosti. Uchování těchto hodnot je pro existenci kultury klíčové. Při vnímání krajiny je zcela zásadní osobnost každého jedince. Svou roli hrají nejen jeho povaha a vědomosti, ale i momentální rozpoložení či nálada. Vnímání krajiny je individuální, ale koncept toho, co krajina je a jaká krajina je krásná, je do určité míry historicky a kulturně dán.

Ve vztahu naší společnosti ke krajině se přirozeně odráží naše doba, naše celkové chápání světa (světový názor), pojetí hodnot i historický vývoj, jímž naše země prošla atd. Do využívání přírody se bohužel stále promítá a převažuje v něm exploatující průmyslový přístup, charakteristický pro modernistickou společnost, který přírodu považuje – ať jde o půdu či les- za pouhý materiální zdroj.

Oblast Horního Jiřetína se nachází v oblasti, která spadá převážně do velice industriální krajiny z důvodu těsné blízkosti lomu pro těžbu hnědého uhlí, který pro toto město představuje velkou hrozbu a důvod, proč město Horní Jiřetín může být nadobro zničeno. Obyvatelé již několik let podepisují petice a snaží se o medializování a doufají v zastavení těžby a zachování jejich města a vzpomínek.

Zároveň se tato krajina nachází také v úpatí Krušných hor, které se po osmdesátých letech po zlepšení situace kyselých dešťů způsobeným vysokou industriální činností integrované do oblasti právě severozápadních Čech stává velice hodnotnou přírodní oblastí. Donedávna se industriální krajina nepovažovala za hodnotnou, ale to se změnilo sepsáním Evropské úmluvy o krajině, kde se upozorňuje na důležitost i narušených krajin, městských krajin a jinak narušených oblastí, které nám ukazují a zároveň tak připomínají naši minulost.

Téma „Vnímání kulturních hodnot krajiny v okolí Horního Jiřetína“ jsem si vybral proto, že tyto hodnoty se podílí na kulturní identitě podobně jako například ústní tradice či zvyky. A tím, že krajinné hodnoty zkoumáme a zjišťujeme, jaké vlastně jsou, se o krajině a zároveň i o nás samotných dozvídáme spoustu věcí.

1 CÍL PRÁCE

Cílem této diplomové práce je zjištění, jaké hodnoty krajiny v okolí Horního Jiřetína jsou pro místní obyvatele důležité a jaký vztah k této krajině vlastně mají. Klade si za úkol zmapovat tyto krajinné hodnoty, neboli určit místa a trasy, které jsou pro místní obyvatele důležité či jinak významné.

Otázkou je, zda si obyvatelé Horního Jiřetína uvědomují hodnoty jejich místní krajiny, zdali je vnímají a jaký mají charakter (tj. kulturní, náboženský, historický a relaxační) a v první řadě jaký má pro ně význam a důležitost.

Bude zajímavé zjistit, jaký vztah mají místní k této tak specifické krajině, která je kombinací naprosto devastované krajiny Mostecké uhelné pánve a zároveň přírodně hodnotné oblasti Krušných hor na straně druhé.

Dalším cílem je zjistit jaký je vztah a vazby obyvatel Horního Jiřetína ke krajině v jeho širším okolí (tj. Nová Ves, Litvínov, Hora sv. Kateřiny a Janov). Z jakých důvodů krajinu vyhledávají a navštěvují.

Budou se hypotézy verifikovat? Bude hrát roli pohlaví občana v souvislosti s četností návštěv krajiny, či s tím jaké zájmy v krajině provádí. Jak souvisí znalost místní krajiny s četností návštěv. Zdali rodáci a především ti s vyšším dosaženým věkem považují tu svou místní krajinu za nejoblíbenější, a proto ji častěji navštěvují. Ovlivní víra občana jeho znalost místní krajiny a má vliv jeho vzdělání na charakter zadaných hodnot.

Tyto a další otázky, které jsou zahrnuty v dotazníkovém šetření, budou v práci řešeny a zodpovězeny.

2 LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1 Krajina

Pojetí krajiny je velice složité a svou podstatou je silně interdisciplinární. Nejstarší a zároveň nejpodrobnější disciplínou, která se zabývá krajinou, je kulturní geografie. Kulturní geografie jako věda se svými přístupy značně ovlivnila a obohatila jiné humanitní a sociální vědy. Během několika desetiletí se místo upevnění pojmu krajiny a pohled na ni různí. Pluralita pohledů na krajinu je na jednu stranu obohacující, protože žádný přístup nepostihuje všechny aspekty fenoménu a procesu souhrnně označovaného jako krajina, na druhé straně různé pohledy na krajinu znesnadňují disputaci nejen v samotné geografii, ale i mezi různými disciplínami. (Mácha, 2013).

Od 90. let 20. století se krajina v přírodních, ale i některých humanitních vědách stala klíčovým pojmem. Stalo se tak v důsledku neustálého rozvoje unifikovaných obchodních center a dálnic v silně globalizovaném světě, který ji ničí. Dále také dochází k uvědomění, že se děje něco i s námi samotnými, jak řekl Václav Cílek v díle „Naše vnitřní krajina“. (Cílek, 2002).

Dnes o krajině píší různí sociologové, geologové, ekologové, vědci a urbanisté (za příklad uvádím: Cílek 2002, Librová 1987, Sádlo et al. 2005 aj.), a každý přitom myslí tímto pojmem trochu odlišné jevy nebo procesy než ti druzí. Pokud se podíváme etymologicky na slovo „krajina“, je příbuzné se slovy okraj, vykrojit, kraj. V těchto případech jde o lidskou aktivitu „ukrajování“ části nějakého území. (Mácha, 2013).

Krajinu tedy utvářejí různé charakteristiky například: polohové, estetické, časové, historické, ekologické atd., které dohromady tvoří a specifikují danou krajinu. Při jakýchkoliv úvahách o krajině si musíme uvědomit, že výchozím smyslem pro její vnímání je zrak, který nám umožňuje vnímat okolní prostředí kolem nás.

Toto prostředí se skládá z funkčně různě propojených prvků (sídla či jednotlivé stavby, hory, pole, lesy apod.). Schopnost vnímat jejich propojení a vztahy umožňuje teprve vidět krajinu. (Kučera, 2009).

Pro utvoření si konečného obrázku na závěr zmíním několik definic, které krajinu charakterizují. Můžeme nahlédnout do oblasti přírodních věd, které výstižně definují krajinu jako svéráznou část zemského povrchu, kde se stýkají a vzájemně působí geologické podloží s reliéfem, ovzduší, voda, půda, rostliny a živočichové a člověk se svými výtvořky a aktivitami. (Buček; Lacina, 1994) nebo jak je uvedeno například v zákoně o ochraně přírody a krajiny: „*Krajina je část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky*“. (114/1992 Sb., §3 – vymezení pojmů).

Dalším výrokem je, že „Krajina je heterogenní část zemského povrchu, skládající se ze souboru vzájemně se ovlivňujících ekosystémů, který se v dané části povrchu v podobných formách opakuje.“ (Forman; Gordon, 1993).

Z dlouhodobějšího hlediska je krajina územím, které se během určitých časových úseků vytvářelo hospodářsky, geopoliticky, kulturně podléhajícím daným zeměpisným polohám s odpovídajícími přírodními podmínkami. (Sklenička, 2003).

Z krajinně-ekologických definic můžeme krajinu pochopit jako systém abiotických útvarů, geobiocenóz, hydrobiocenóz a technoantropocenóz. Za technoantropocenózu se považuje společenství člověka s čímkoli, co potřebuje ke své existenci, včetně psychosociálního prostředí. (Hadač, 1982).

Autoři Krajiny a revoluce pojmají krajinu s ohledem na kulturu takto: „*Kulturní krajina patří mezi jevy z pomezí přírody a kultury. To znamená, že ji lze vidět dvěma odlišnými způsoby, podle toho, zda na ní zdůrazníme aspekt přírodní a kulturní. Oba tyto aspekty na sobě závisí, jeden nelze z druhého odvodit. Ačkoli totiž často pozorujeme negativní korelaci kultury a přírody, není každá přírodně bohatá krajina nutně bez výrazné kulturní dimenze, a ne každý nárůst kulturních vlivů s sebou nese degradaci přírody.*

Naopak právě ty nejtypičtější součásti kulturní krajiny jsou zároveň propracovaným kulturním artefaktem i plnokrevnou přírodou. Optimální kulturní krajinu zpravidla poznáme na první pohled: člověk a příroda se tu doplňují a výsledek je barvitější, než pouhá příroda či pouhá kultura“. (Sádlo st al., 2005., str. 17).

2.2 Vztah ke krajině

Vztah ke krajině má mnoho projevů, bývá konceptualizován jako *genius loci*. Vztah člověka k přírodě může být chápán v širokém pojetí. Jako základní vidíme dva směry, ve kterých je jako první ovlivnění člověka přírodou a ve druhém ovlivnění přírody člověkem. Jestli je důležitější první směr nebo druhý je otázkou, neboť záleží na tom, je-li člověk spíše bytostí biologickou nebo je dán sociálně, kulturně - historicky. Pokud budeme zastávat názor, že přírodní prostředí nás ovlivňuje, budeme patřit převážně ke směru tzv. naturalismu. (Librová, 1987).

Naturalismus zaznamenal největší rozkvět v 19. století, kdy lidé prožívali velký entuziasmus z úspěchu přírodních věd a příchodem evolucionismu, který formuloval Darwin.

Tím, že příroda ovlivňuje člověka, se zabýval i Montesquieu, který se zaměřil na přímou úlohu geografického prostředí. Tvrdil, že člověk je hlavně určen svým přírodním prostředím. (Montesquieu, 2004).

Další představitel, který se zabýval vztahem mezi krajinou a člověkem, byl W. Wundt, který ve své psychologii národů dodává, že hory a prostorová uzavřenost údolí plodí tradicionalismus a zároveň smysl pro uměleckou tvorbu, zatímco roviny touhu po prostoru, expanzi ducha. (Wundt, 2009).

Immanuel Kant do svých děl aplikoval přesvědčení, že vše můžeme vysvětlit rozumem, tedy i přírodu, a že ji také pomocí rozumu můžeme ovládnout. Ve své koncepci našel nahlížení na přírodu jako alternativní přístup k přírodě, ke které lze přistoupit také jinak než pouze vědecky, přírodu vysvětloval skrze struktury označené za techniku přírody a ztotožnil ji s teologickou strukturou, tedy jako určitý druh účelného organismu s určitou vnitřní strukturou, která má estetické ingredience a tak se může stát zdrojem estetické libosti.

Přírodu vnímal jako objekty, které jsou podřízeny funkcionálním vztahům, a jako zdroj mravního zdokonalení, estetického povznesení, a upevnění svobody. Estetický postoj k přírodě nicméně můžeme zaujmout jen tzv. „nezajímavým zalíbením“, kdy eliminujeme teoretické a praktické postoje k světu, z důvodu nezajímavosti. Tato koncepce přírody zmírnila proces nastupující v 19. století, kdy byl člověk schopný z přírody udělat objekt uspokojující jeho potřeby a který se nynější environmentalistika snaží doposud přetvořit. (Zátka in: Dajdelík, Stibral, 2009).

Na vnímání přírody měla vliv věda a umění v období posledních tří století. Dajdelík se Stibralem tvrdí, že věda přispívala k hlubšímu okouzlení přírodními hodnotami, a umění vděčíme za zrod estetického vnímání a oceňování přírody pro ni samu, aniž by se ohlížela na její užitečnost. (Stibral, 2009).

20. století přineslo zájem o vztahy mezi krajinou a člověkem ve vlivech jednotlivých složek, jako je klima, na zdraví, duševní vlastnosti a aktivitu člověka a tím i na vlastnosti lidské kultury a společnosti v tzv. americkém environmentalismu.

Mnoho intelektuálů se domnívalo, že jak se společnost vyvíjela, původní převaha vlivů přírodních byla postupně vytlačována vlivy sociálními. Můžeme zde zmínit například definici dle Tugarinova, která zní takto: „*Lidská psychika jako souhrn (systém) určitých schopností vypracovaných přírodou v průběhu vývoje živých organismů je přírodní, biologická, ale svým směřováním, svou orientací a cíli, svým předmětem a zčásti i charakterem svých procesů je sociální*“. (Tugarinov, 1981, s. 69).

Nyní se dostáváme ke druhému směru, kdy se začínáme zabývat spíše ovlivněním přírody člověkem. Hála (2009) nazývá náš vztah k přírodě, která je pro nás „životním světem“, esteticko-existenciálním vztahem, ten operuje s lidskou zajímavostí ke světu. Podle M. Seela v článku Hály (2009) „Estetický vztah k přírodě a problém sporu antropocentrismu a biocentrismu“ existují tři modely esteticko-existenciálního vztahu člověka ke světu: kontemplativní, korespondivní a imaginativní. Vztah kontemplativní ukazuje přírodu jako celek s nekonečným přesahem. Vztah korespondivní, který je podle Seela pro lidský vztah k přírodě ten rozhodující, považuje přírodu za jev, který je spojený s dobrým životem, a imaginativní příroda je inspirace k fantaziím. (Hála, 2009).

V posledních několika desítkách let se více zaostřil pohled na ovlivňování přírody vlivem vývoje civilizace a člověk si začíná uvědomovat, že příroda tu není jen pro člověka a že její využívání není omezené. Lidé si uvědomují, že přírodu drancují a kořistnický využívají, a snaží se jí chránit.

Aldo Leopold (1996) viděl problém v ochraně přírody, neboť společnost je založena na ekonomických motivech a většina přírodních objektů nemá žádnou ekonomickou hodnotu. Aby byla příroda chráněna, lidé potřebují vidět, o co přijdou a na čem budou tratit, proto je vždy velmi důležité najít nějaký ekonomický argument, protože by jinak nikdo neposlouchal. Není například etika, která by dávala ptákům právo na život na základě biotického práva. Mnoho přírodních prvků je ekonomickým systémem ignorováno, ty jsou ale pro fungování přírody podstatné, protože jejich hodnota nejde vyčíslit v ekonomickém systému. (Aldo, 1996).

Toto zatížení přírody můžeme rozdělit na produktivní zatížení, které je odvozeno hlavně z využívané technologie, rozměru a společenské orientace výrobních sil a na sociokulturní zatížení plynoucího ze životního stylu. Například jedná-li se o výrobní sféry, jde o předměty využívané ve volném času nebo k dlouhodobé osobní spotřebě, tedy všechny předměty i služby, které nemají čistě nezbytnou reprodukční funkci. (Šmajš, 1984).

Zítka tvrdí, že přírodu poznáváme všemi smysly, v tomto ohledu je člověk tabula rasa a estetické vnímání je mu dané vývojem a zkušenostmi. Důležité je pochopit, co všechno smysly zachytily, a je důležitý vkus, tedy správně fungování smyslového aparátů, který se vyvíjí v průběhu života. Rozumové poznání považuje za podklad citové poznání, tedy pokud budeme nějaký objekt zkoumat, můžeme si tím vypěstovat k němu vztah. (Stibral, 2009).

Dále podle Zítka můžeme přírodu posuzovat vkusem, protože ona sama nám ho vložila do duše. (Stibral, 2009).

Podle Jarošové (2009), která se nechala inspirovat F. Chenetovou, je nazírání na krajinu ovlivněno naší kulturou a zkušeností, když převedeme krajinu na něco známého, pomůže nám to určit estetickou podobu krajiny. (Jarošová, 2009).

Rozumíme-li krajinou rozsáhlý systém jak přírodních, tak i antropogenních složek životního prostředí, vycházejí nám tzv. neobnovitelné a obnovitelné zdroje biosféry, suroviny, vzduch, půda atd. Toto pojetí vychází z pohledu především ekonomů nebo ekologů, kteří se zaměřují a apelují na udržení zdrojů, neboť jsou materiálním předpokladem pro život na Zemi.

Existence a reprodukce života na Zemi vůbec záleží především na zachování kvalit těchto zdrojů.

Krajina jako souhrn zdrojů života představuje základní biologickou reprodukční potřebu a hodnotu, jejíž míra se odráží ve zvyšování této hodnoty při jejím ohrožení, a zároveň potřebě a hodnotě celospolečenské. (Sova, 1978).

Všichni víme, že člověk přetváří krajinu, Keller (2010) nicméně zdůrazňuje, že neznáme míru, do které krajinu zvelebujeme a kdy už škodíme. Nebo to víme a nezajímá nás to? Problém je bezpochyby v tom, že člověk je tvor, který s oblibou tu správnou míru překračuje. Ke krajině, ve které žije, se pak chová jako k bezmocné oběti a jako k životnímu partnerovi. Je zde velmi tenká hranice mezi přetvářením krajiny a jejím mrzačením. Krajina pak po našem působení zůstává podle autora s jizvami, které my snažíme zkultivovat. (Keller, 2010).

Závěrem lze říci, že v posledních letech došel vztah člověka k přírodě k mnoha změnám, lidé nejsou v kontaktu s přírodou tak často, v podstatě jen pokud jsou na výletech, a když mají to štěstí, vidí ji v okolí svého bydliště. Menší část lidí je na přírodě pracovně závislá a mnozí lidé, převážně ti, kteří bydlí ve městech, si neuvědomují, že i když to tak nevypadá, stále přírodu ke svému životu potřebují, například kvůli přítoku čisté vody nebo odvozu odpadu. Tato neviditelnost závislosti je dána dělbou práce, která brání, aby si to lidé uvědomili, a možná je důvodem, proč lidé stále vnímají přírodu jako sobě podřízenou. (Kohák, 2000).

2.3 Vnímání krajiny

Lidé vnímají vnější svět pomocí svých smyslů. Člověk má 5 základních smyslů, mezi které patří zrak, chuť, čich, hmat a sluch. Organismus dále registruje i jiné podněty jako je pocit bolesti, polohu či změnu teploty. (Vokurka, Hugo et al, 2007).

Díky těmto smyslům a vjemům lidského organismu přijímáme různé druhy informací z okolního světa kolem nás a můžeme na ně reagovat.

Člověk přijímá až 80% informací z vnějšího světa pomocí zraku, proto z tohoto pohledu byla například jedna z definic krajiny jako vizuálního světa, který se utváří před našimi zraky. (Jakle, 1987). Nebo například trochu jiná definice krajiny, která bere v potaz především zrakové vnímání krajiny, ale přidružuje k tomuto vnímání krajiny také samotné vědomí přítomnosti v této krajině, které spolu s dalšími vjemy utváří tuto představu. (Stibral et al, 2009).

Nyní můžeme přejít k vnímání krajiny z čistě smyslového vnímání k psychologickému, které je se zrakovým vnímáním nerozlučně spjato. Jsou uváděny tři hlavní psychologické aspekty lidského vnímání. Patří sem evoluční aspekty, kulturní vlivy a osobnostní charakteristiky. (Tveit et al, 2006; Fry et al, 2008).

Co se týče evoluční psychologie samotné, tak ta vychází z předpokladu, že některé sklony, emoční a kognitivní ustrojení jsou vrozené. Tím pádem tyto lidské vlastnosti procházely dlouhým obdobím lidské evoluce a do jisté míry jsou značně stabilní.

Z evolučního hlediska vnímání prostředí musí bezesporu naplňovat lidské biologické potřeby. Každý druh vyhledává prostředí, které mu poskytuje potravu, úkryt, pocit bezpečí, atd.

Z tohoto hlediska definoval Eibl-Eibsfeldt druh *Homo sapiens* jako tvora hydrofilního a fytofilního, který je psychologicky a behaviorálně puzen k vodě a zeleným rostlinám. V těchto fundamentálních podmínkách tzv. správné krajiny, která by tyto prvky jako vodu a zelené rostliny měla mít, se shodují téměř všechny evolučně-psychologické teorie. (Eibl-Eibsfeldt, 1984).

Přirozený výběr dále vybírá jedince, kteří jsou danému habitatu nejlépe přizpůsobeni a tím pádem zároveň vznikají určité preference daného druhu na určité prostředí. Takto vzniklé preference mohou obsahovat například typ krajinných tvarů, barevných spekter, prostorového uspořádání, a tak zároveň utváří naše estetické vnímání krajiny. Tyto atributy spolu vytváří indikátory prostředí, které je vhodné k přežití, a to ať vhodné k přežití jsou nebo ne. (Appleton, 1975).

Appleton dále uvedl teorii prospect- refuge theory, která vychází z lidských specifíků, jak na nároky potravní, reprodukčního období, relativní zranitelnosti jedince a styl života. K těmto lidským specifíkům člověk potřebuje ještě něco navíc, co převyšuje pouze přítomnost zdrojů potravy.

Krajina by měla být dobře viditelná, měla by umožňovat rozhled do okolí, měla by být snadno průchodná a umožňovat tak výhled- „prospect“, a zároveň jako každý živočišný druh potřebuje člověk úkryt, mít pocit ochrany. Krajina mu musí poskytovat „refuge“. (Appleton, 1975).

Mezi další psychoevoluční teorie patří tzv. Ulrich's psychoevolutionary theory. Tato teorie se kromě zrakového vnímání krajiny věnuje estetickým a citovým reakcím, které jsou s tímto vnímáním spojeny. Emoce provázející nás při setkání s určitým typem prostředí v danou chvíli mohou být evolučně adaptivní. Mezi tyto emočně citové prožitky patří například strach, radost, zájem, smutek. Postupně se tyto citové prožitky transformují v psychosomatické vzrušení, poznání a emoce. V lidské duši jsou stále obsaženy tyto podněty vzbuzované různými typy prostředí, i když v dnešní době již nejsou zcela nezbytné pro naše zachování. (Hartig a Evans, 1993).

Jako další psychologický aspekt vnímání krajiny jsou uváděny kulturní vlivy. Původně mělo slovo kultura význam ve smyslu obdělávání země, především zemědělské půdy. Až teprve v 19. století antropolog E. B. Tylor přidal tomuto termínu antropologický význam: „Kultura nebo civilizace je komplexní celek, který zahrnuje poznání, víru, umění, právo, morálku, zvyky a všechny ostatní schopnosti a obyčeje, jež si člověk osvojil jako člen společnosti.“ (Soukup, 2000).

Je mnoho pozitivních studií, které se zabývají ovlivněním vnímání krajiny kulturou. Mnoho těchto studií se soustřeďuje pouze na percepci krajiny, srovnáváním jenom v rozdílech hodnocení městského či přírodního prostředí. Ovšem jsou i velice komplexní studie, které zkoumají mnohé preference různých krajinných prvků napříč kulturami. (Yang, B., Kaplan, R., 1990).

Například podle Míchala (1992) se kulturní zázemí pozorovatele krajiny v nezanedbatelném měřítku podílí na jeho estetickém zážitku z vnímané krajiny, neboť krajině nezbytně přikládá určité antropocentrické hodnoty, zobrazující se v preferencích krajinných typů, které prožívá jako esteticky hodnotné.

Dle Collier (1986) se kulturní pozadí jedince projevuje především prostřednictvím soustavy znaků, významů, pravidel, obyčejů a norem, které jsou předávány z generace na generaci a ve sféře každé kultury jsou tyto soustavy odlišné.

Maddux a Yuki (2006) připisují kulturnímu pozadí lidí důležitý vliv na způsob, jak vnímáme okolní svět a přemítáme nad ním.

A Tuan (1974) dokonce tvrdí, že kultura je schopna ovlivnit vnímání do takové míry, že člověk pozoruje věci, které de facto vůbec neexistují.

V návaznosti na uvedená různá tvrzení se dá říci, že jak se vyvíjejí různé kultury, tak se vyvíjí i vnímání krajiny, ale zároveň má tato percepce svou historickou omezenost. To, jak chápeme současnou evropskou krajinu, se nejspíše vztahuje k období renesance, kdy se začala uplatňovat tvorba dobových malířů. Do této doby nebyla kulturní a estetická hodnota krajiny lidmi vnímána a nebyla ani chápána jako komplexně propojený celek. (Lapka, 2008).

Dnes se nám již zdá, že vnímání a obdivování přírodních a krajinných estetických hodnot je něco zcela normálního. Krajinné krásy jsou ovšem relativní a zřejmě i v následujících časech se estetické hodnoty krajiny, které jsou dnes brány jako samozřejmé, budou postupem času měnit. Změny vnímání krajinných krás se budou měnit především v důsledku neustálého koncentrování lidí do měst, která vytváří určité bariéry v kontaktu lidí s přírodou. Tato pomyslná separace, která způsobuje snižování fyzické zkušenosti s netechnickým světem, vyvolává poněkud přehnané obdivování všeho přírodního nebo nenarušeného. A na druhé straně způsobuje čím dál větší odcizení, odtažení a skutečné nepochopení všeho, co není technického charakteru a co nelze nijak demontovat či nastartovat. (Feřtek, 2006).

Postupné narušování vnímání krajiny lidmi žijících v čím dál větší míře ve městech se objevuje například v nedostatku povědomí, že krajina vůbec nějakou hodnotu má, že tvoří součást prostředí, ve kterém žijeme, a dále patří mezi náš kulturní statek a tvoří kulturní dědictví a národní identitu. (Fanta, 2001).

Toto postupné odcizení vůči přírodě a krajině zároveň ovlivňuje i lidskou citlivost na kvalitu prostředí a estetických vjemů. Lidé ztrácejí při zacházení s krajinou zábrany a ohledy při jejím užívání. (Říha, 2002).

Nyní se dostávám k poslednímu psychologicky významnému aspektu osobnostnímu. Osobnostní charakteristiky každého z nás jsou velmi různorodé a specifické.

Hlavní charakteristiky ovlivňující osobnost jsou především demografické, ekonomické a sociální. (Strumse, 1996).

Protože jsou demografické a socio-ekonomické charakteristiky silně spjaté a zároveň jsou proměnlivě užívány, je žádoucí označovat tyto osobnostní charakteristiky souhrnně jako socio-demografické faktory. (Buijs et al., 2009).

V některých situacích je dále možno zařazovat určité lidi podle jejich socio-demografických charakteristik do jednotlivých skupin. Mezi takovéto skupiny patří například věkové skupiny, skupiny určené podle stupně vzdělání nebo skupiny vzniklé na základě výše příjmů, atd. Uměle vytvořené skupiny zastávají různé preference a ty vytváří jejich skupinovou odlišnost tzv. group differences.

Jak jsem již uvedl výše, socio - demografické faktory, kterým je věnována největší pozornost při vizuálním výzkumu preferencí, jsou věk, pohlaví, vzdělání, profesní specializace či výše příjmu. Důležitá charakteristika je také z hlediska familiarity a s ní spojeným pojmem place attachment, který je popisován v kapitole **2.6 Vztah k místu**, údaje o místě narození a místo současného bydliště.

Věk jako socio-demografický faktor se ukázal při vnímání okolí velmi podstatný a jak uvádí řada studií, pohled člověka na jeho okolí se v průběhu života jedince mění (např. Lyons, 1983; Scott et al., 2002).

Při vnímání krajiny se nejvýrazněji odlišují děti do 12 let a staří lidé. Především je to způsobeno kritičností posuzování vizuálních hodnot při dosahování vyššího věku. (Lyons, 1983).

Další zajímavostí z hlediska různého vnímání krajiny z důvodu jiného věku je, že například starší jedinci jsou méně kritičtí při hodnocení silně urbanizovaného prostředí než jedinci mladší. (Dearden, 1984).

Nebo například u starších lidí je spíše preference obhospodařované krajiny než u mladších jedinců, kteří dávají přednost krajinně přírodní. (Van den Berg et al., 1998).

U dalšího socio-demografického faktoru pohlaví se například ukazuje, že ženy obecně vykazují kladnější postoj k přírodě než muži.

Celkově jsou ženy vnímavější k hodnocení vizuálních hodnot krajiny, což může být způsobováno tím, že ženy jsou více orientovány na pravou část mozkové hemisféry, která je více abstraktní. Ženy jsou více přizpůsobeny k vnímání a zapamatování si vzhledu krajiny, naproti tomu muži jsou spíše adaptováni na logické odvozování a orientaci v krajině. (Lyons, 1983; Strumse, 1996).

Vzdělání a výše příjmu jsou další důležité sociobiologické faktory, které, jak dokládá řada studií, ovlivňují vnímání krajiny. Například lidé, kteří mají vyšší stupeň akademického vzdělání, upřednostňují krajinu divočejší, méně dotčenou lidskou činností. (Viriden, 1990; Buijs et al., 2009).

Převažující preference divoké přírody u akademicky vzdělanějších lidí je přisuzována většímu povědomí o ekologických přínosech a hodnotách, kterou s sebou přirozenost a divokost krajiny přináší. (Sklenička, Molnárová 2010).

Se vzděláním většinou souvisí i výše daného příjmu. Zkoumání výše příjmu na ovlivnění vnímání krajiny oproti faktorům věku či pohlaví není moc. Nicméně vzdělání s výší příjmů se většinou doplňují. Opět se tu ukazuje upřednostňování divokosti krajiny u skupiny s vyššími příjmy. (Sklenička, Molnárova, 2010; Viriden, 1990).

K vnímání krajiny můžeme na závěr pouze ještě dodat, že člověk sám o sobě krajinu ovlivňuje, především její elementy, ale zároveň to platí i naopak. Krajina obsahuje řadu symbolů a kognitivních hodnot, které působí na člověka. Dochází tak k oboustrannému přenosu působení. Člověk pak při porozumění krajině a pochopením jejích kulturních reprezentací spojené s krajinou v její imaginaci, ale i ve využívání krajiny, dostává od krajiny určitý konceptuální rámec svého vnímání. (Cosgrove, D., 1988).

Krajina v sobě obsahuje množství rozměrů. Ukazuje svoji prostorovou, ale i časovou složku a reflektuje v ní myšlení a zkušenosti člověka, stejně tak jako jeho činnosti, které se v ní objevují. Je tedy souhrnným prvkem reflektujícím člověka.

2.4 Hodnoty v krajině

Krajina má pro člověka řadu hodnot od vizuálních, sociálních až po čistě přírodní, které příroda dává člověku jako organismu (vzduch, půda a voda). Některé hodnoty krajiny nejsou přímo viditelné a vycházejí z nepřímých mechanismů zatížení přírody výrobní i nevýrobní činností společnosti, které míří k naplnění potřeb jedince. (Librová, 1987).

Poukazuje na to, že jedinec je vnímavý na ty části informací vztahující se k jeho potřebám a touhám, a které vyzývají jednotlivce, aby se stali účastníky v krajině. Hodnoty jsou prý jasně vázány na osobní zkušenosti a potřeby jednotlivce. (Zube, 1987).

Jestli se jedinci některá krajina líbí či nikoliv, ovlivňuje mnoho faktorů. Podle těchto faktorů mohou být určité hodnoty spojovány s domnělou krásou určité krajiny, její historií nebo aktivitami, které lze uskutečňovat. (Kučera, Kučerová, 2010).

Hodnotou obvykle bývá označováno něco jedinečného, ale odpovědět jaké hodnoty krajiny jsou unikátní, je velmi složité. Jedním z důležitých parametrů pro určování unikátních hodnot v krajině je měřítko.

Jako složitě definovanou hodnotu krajiny, můžeme uvést naši rodnou krajinu, i když nemusíme být schopni vyjádřit, v čem tato hodnota tkví. Přesto tato krajina je pro nás výjimečná a má pro nás silně citový význam. Naopak lidem, kteří tuto krajinu navštíví a citový vztah k ní nemají, se může zdát zcela fádňí.

Důležitost měřítka zase můžeme popsat na příkladu Sněžky, hory s nejvyšší nadmořskou výškou a specifickým ostře tvarovaným hranolem v rámci České republiky. Pro Čecha má tato hora významnou hodnotu, ale pokud rozšíříme měřítko například na celou Evropu, ve které se vyskytuje například velice významné pohoří Alp, nebude Sněžka pro Evropana mít tak velkou hodnotu jako pro nás.

Krajinu můžeme rozdělit na tři typy z pohledu jejich hodnot na přírodní, kulturní a historické. Přírodní hodnoty se skládají z prvků přírodní povahy s určitou strukturou a typem jako je krajinný ráz, lesy, pole, vodní toky atd.

Hodnoty kulturní a historické se obvykle spojují v celek, protože se většinou vzájemně prolínají a tvoří tak kategorii kulturně-historických hodnot. Jedny z hlavních kulturně-historických hodnot jsou především stavby, jako jsou hrady, kostely, pomníky atd. jiný typ kulturně-historických hodnot můžeme spatřit v lidských sídlech, jejich umístění a architektuře nebo v hospodářském využívání krajiny.

Čistě historickou hodnotu by mohla mít místa, kde proběhly významné historické události, jako jsou např. bitevní pole.

Často se však stává, že i přírodní hodnota je zároveň hodnotou kulturně-historickou. Např. alej starých dubů vedoucí k zámku je na jednu stranu přírodní prvek, avšak na druhou stranu se jedná o prvek kulturně-historický, neboť tyto duby vysadil člověk, a to záměrně podél cesty vedoucí k zámku, tak aby podtrhl význam této cesty.

Každá krajina má svůj jedinečný vzhled, který je utvářen právě přírodními a kulturně-historickými hodnotami. Složením těchto hodnot vzniká typický krajinný ráz daného území. Tyto hodnoty jsou dále odlišné ve své viditelnosti, pestrosti a jedinečnosti, proto se některé krajiny zdají více unikátní než krajiny, ve kterých nejsou tyto znaky tak výrazné nebo se tolik nevyskytují.

Je důležité si uvědomit, že člověk je tvor, který své okolí vnímá především zrakem, proto viditelnost znaků má podstatný vliv na to, jak tyto znaky vnímáme a jakou mají pro nás hodnotu. Jinak budeme vnímat zámek na vrcholu kopce, který je v krajině viditelný už z dálky ze všech stran, než zámek, který se nachází někde v údolí obklopen lesem.

Hodnotu krajiny dále ovlivňuje také její prostorové uspořádání- jaký má například tvar, členitost a propojení jednotlivých krajinných znaků. Krajina s jedinečným uspořádáním, kde se docílilo souladu přírodního prostředí s osídlením a obhospodařováním, je zároveň ideálním místem pro relaxaci, ale i ke vzdělávání a výchově.

Krajina s výrazným rázem se stává součástí národního dědictví, proto je krajinný ráz chráněn zákonem proti nové výstavbě, ale i jiné rušivé činnosti, která by mohla snížit jeho estetickou a přírodní hodnotu.

2.5 Místo

Místo má podstatný význam při zkoumání vnímání krajiny z lidského pohledu. Místo je bodem, ze kterého se nejen do krajiny díváme, ale propojuje vnímání krajiny a vztah, který se vytváří mezi krajinou a člověkem.

Chápání místa může být ovlivňováno lidským vnímáním, sociální dynamikou, ekonomikou, kulturou a historií. Dále může být odvozeno od odlišných lidských hodnotových systémů jako například materialistických, utilitaristických až po spirituální. (Steele, 1981).

Místo patří mezi klíčové pojmy v humánní geografii. Koncept místa není jasně definovatelný, jelikož se objevuje velmi často a v nejrůznějších kontextech. Kořeny diskuze konceptu místa můžeme hledat v 70. letech 20. století, kdy humanističtí geografové rozvinuli koncept místa jako stěžejní součást lidského života. (Creswell, 2004).

Místo lze definovat jako individuální dynamickou kategorii neboli jako prostor, ve kterém se odehrává život člověka s jeho každodenními zkušenostmi. (Paasi, 2001).

Lidé přiřkládají místům význam, který vychází z jejich osobních (individuálních) zkušeností, a právě tato osobní zkušenost z něj dělá individuální kategorii. Místo je centrem lidských pocitů a významů. Každý větší či menší prostor může být místem a zároveň každé místo může být prostorem. Pojem místo tedy není jasně ohraničen, může v sobě zahrnovat několik hierarchických úrovní, až po globální měřítko. Místem tedy může být rodný dům, vysoké místo, útes, ale i Evropa, záleží na osobním měřítku. Místo tedy nemá pevně stanovené měřítko, přesto ho často intuitivně spojujeme s lokálním měřítkem. (Chromý, 2009).

Z pohledu environmentální psychologie je místo souhrnem emocí, psychologických souhrnů operací a pochodů, jejichž prostřednictvím si člověk uvědomuje a poznává svět i sebe samého a činností spojené s organizováním lidského jednání. Místo je tak utvářeno řadou emočních, kognitivních a behaviorálních složek a lze pozorovat jeho význam z různých jednotlivých pohledů. (Jorgensen, Stedman, 2001).

Na závěr ještě můžeme uvést například pohled Edwarda Relph (1976), který místo rozděluje na tři díly. Patří sem fyzické uspořádání, činnosti v něm probíhající a význam místa. Konceptualizace místa je tak závislá na mezi-vztazích těchto komponent. Místo pak lze definovat jako prostor určený s přesně vymezenými hranicemi nebo naopak jako prostor, který se skládá z mnoha dalších míst.

2.6 Vztah k místu

Jedním ze základních rysů lidské existence je vztah k místu. Místem se označují subjektivní zkušenosti a vnitřní význam lokality, ve které lidé žijí. Zkušeností podle Steela je mnoho typů, jako například bezprostřední pocity a myšlenky, intimní znalost určitého místa, osobní identifikace, fantazie a několik důležitých charakteristik místa jako je jeho historie, bezpečí, paměť, atd. (Steele, 1981).

Význam místa pro jednotlivce můžeme chápat ve dvou rovinách, ve vizuální/estetické a další významy působící na naše smysly. Z dalších vlastností místa je důležitá jeho stabilita, která vychází z poznání místa jedincem, což v neposlední řadě vyvolává pocit bezpečí. Na mysli máme spíše nějaké specifické místo pro jednotlivého člověka, tímto místem pak myslíme jeho „ domov“. (Tuan, 1974).

Další příklad vnímání místa popisuje geograf Agnew (1987). Ze svých empirických zkušeností poukazuje na tři hlavní znaky místa, kterými jsou:

- **Poloha**- určitý pod na povrchu země
- **Místo**- kde existují vzájemné vztahy
- **Význam chápání místa**- subjektivní vnímání, kterým jedinci nahlízejí na místo, včetně toho, co místo znamená pro jejich individuální a skupinovou identitu.

Když na sebe lidské subjektivní významy spojené s nějakou oblastí vezmou podobu „místa“, setkáme se s motivační stránkou lidského života, ať už je přízemního nebo vznešeného charakteru. Tyto subjektivní významy slouží k porozumění způsobu, jakým jednotlivci a společnosti přistupují k ochraně lokálních nebo jiných oblastí, stejně jako k idealizaci místa. Vzorce chování pramení z hodnot, které místa pro člověka představují, a ze záměrů, které se v nich snaží uskutečnit. Citové vazby mohou mít ještě bližší spojení s chováním, jak dokazuje literatura vztahu k místu. (Agnew, 1987).

Člověk se může stát na místě určitým způsobem závislým, tento vztah je označován jako Place - dependence (závislost na místě), která je chápána skrze biologické a funkcionální motivace. Vazba na určité místo vzniká při naplňování praktických potřeb či individuálních záměrů. (Prohansky; Fabian; Kaminoff, 1983).

Tento vztah se posiluje, pokud se takovéto místo nalézá nedaleko bydliště a je často navštěvováno za nějakým účelem, jako je sportovní vyžití, relaxace, atd. (Davenport et Anderson, 2005).

Mezi další možné pojetí vztahu k místu lze přistupovat po zhodnocení daného území v rámci určité činnosti, která se v daném území provádí a je typickou. Modely, které zkoumaly takto zaměřené výzkumy, ukazují, že místa, která jsou zdrojem pro vykonávání různých činností nebo potřeb mají vytvořena s lidmi úzké vazby. (Moore; Grafe, 1994).

Vztah k místu je také určován pocity lidí (sense of place), které jsou evokovány jako výsledek zkušenosti a paměti, které se vztahují k místu, k symbolismu, který je spojen s daným místem. (Knox, Marstonová, 2004).

Je to emocionální vztah-tzv. srdeční záležitost, která v některých zkušenostech hraje hlavní roli. Mnozí vědci píšou ve vztahu k místu silně sentimentálně, používají výrazů jako „láska k místu“, s tím je spojeno vyhledávání míst, kde má člověk pocit jistoty, bezpečí a pohodlí. Někdy je tento vztah tak silný, že může jedinec odmítat opuštění místa a tak přicházet o mnohé příležitosti. Jedná se například o příležitosti kariérní. (Sarbin, 1983).

Člověk skrze vztah k místu, svým osobním přilnutím ke geograficky lokalizovatelnému místu přijímá pocit smyslu a náležitosti. Tímto jeho život získává význam. Tento vztah potom ovlivňuje naše znalosti, víru, chování, jednání apod., aniž bychom si to uvědomovali. (Prohansky; Fabian; Kaminoff , 1983).

Při shodě vlastního sebepojetí a vlastnosti místa může dojít k tzv. dojmu kongruence, ve kterém hodnoty vztažené k místu souhlasí s představou jedince o sobě samém. (Hull, 1992).

Jedna z dalších koncepcí pojetí vztahu člověka k místu je tzv. Place identity, nebo-li ztotožnění s místem. Tradičně se place identity spojuje zejména s pojmy místo a region, ale také se často spojuje s konceptem vnímání místa („sense of place“). Tento koncept se zabývá způsobem, jakým vnímáme skrze smysly své prostředí. (Tuan, 1996).

Význam míst si utváří každý jedinec svými vlastními pocity, ale také pomocí pocitů skupiny jedinců. Identita se pak vytváří významem místa jako prostředí, do kterého jedinec nebo skupina patří a ve kterém se cítí bezpečně. (Chromý 2009).

Na vytváření place identity se určité území podílí všemi svými vlastnostmi. Mohou to být skutečná prostorová specifika, jako ráz krajiny, krása přírodního prostředí či unikátní historická architektura, ale i specifika politická nebo ekonomická.

Za stavební kámen prostorové identity však nepovažujeme jen prostor, ale i čas. Čas při vytváření a reprodukci identity nemá nejdůležitější roli v přítomnosti, ale především v minulosti při utváření kolektivní paměti, jejíž úloha může být manipulativní. (Chromý, 2009).

Manipulativní charakter se může projevit například v přeceňování či naopak přehlížení určitých období minulosti. Svoji roli zde může sehrát i ideologie. Při formování identity lidí žijících na určitém území můžeme vyzorovat jisté principy.

Pavel Chromý (2003) uvádí Breakwellovy návrhy, které jsou shrnuty do následujících bodů:

- Nejvýznamnější je odlišení nás samých od ostatních na základě místa, kde žijeme.

- K „definování“ nás samých přispívá také vědomí kontinuity vlastního života, který prožíváme dlouhou dobu na jednom místě nebo jsme se sem přistěhovali z místa podobného.
- Princip „sebeúcty“ (self-esteem), tedy pocit pýchy na místo, kde žijeme.
- Princip „sebeúčinnosti“ (self-efficacy), kdy nám místo svými kvalitami může život usnadnit.

Odlišení nás samých od ostatních je základní princip, pod kterým si můžeme představit známé vymezení „my“ a „oni“, případně „naše“ a „jejich“.

Vědomí kontinuity vlastního života na jednom území nám umožňuje lépe chápat vlastní počínání a vztahovat ho k určitým činnostem na tomto území. Jaroslav Vencálek (1998) uvádí, že územní identita je odrazem komplexně pojaté prostorové a časové kontinuity změn. K pocitu pýchy na místo, kde žijeme, může přispívat i zvyk. Pokud si na nějaké území zvykneme, může se nám stát, že začneme upřednostňovat pozitivní vlastnosti tohoto území před těmi negativními.

Zvyk je nejjednodušší chování hned po reflexu, není produktem pouhých asociací, ale je aktivní a strukturovaný. Zůstává stále svébytný a i ve vyšších vývojových stádiích je těžké jej inteligencí ovlivnit. (Piaget, 1970).

Pokud si tedy na nějaké území zvykneme, tak ho neposuzujeme objektivně, a proto se může stát, že naše pýcha na místo, kde žijeme, nemusí být pochopena lidmi žijícími na území jiném. Pýcha se též může projevat jako hrdost. Významné osobnosti nebo události poskytují místu náboj a mohou přinášet obyvatelům tohoto místa pocit hrdosti. (Chromý, 2009).

Princip „sebeúčinnosti“ je založen na kvalitách, kterými nám místo může náš život usnadnit. Může to být poskytovaná ochrana před vnějšími vlivy (vlivy z jiného místa), kterou nám území nabízí. Bezpečí je nejen podle hierarchických lidských potřeb Abrahama Maslowa hned po základních fyziologických potřebách (hlad, žízeň, spánek, střecha nad hlavou) další nejdůležitější lidskou potřebou. (Baštecká, Reiterová, 2005).

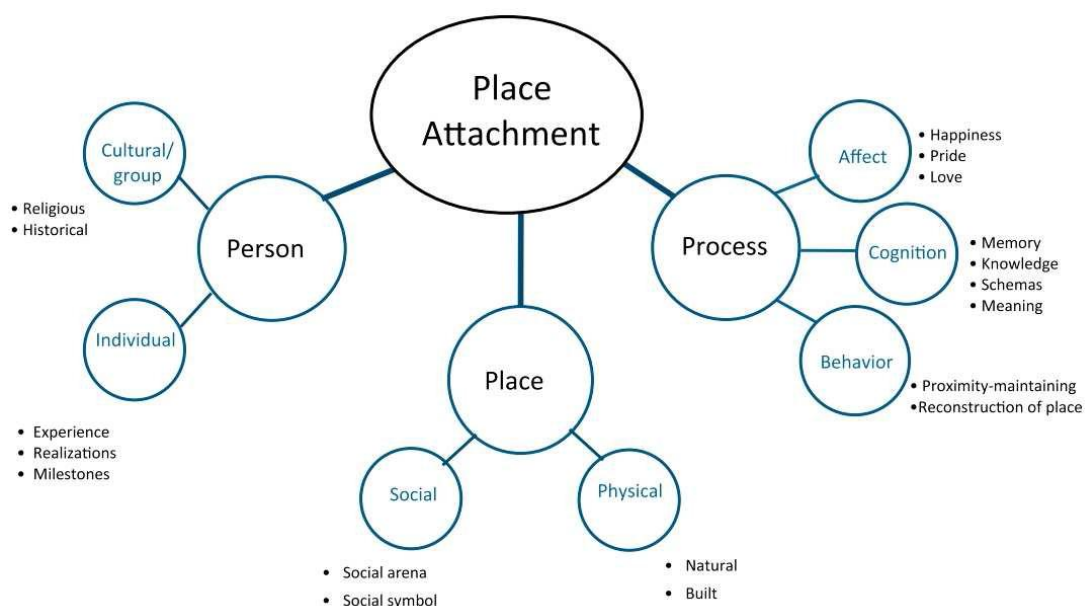
Prostorová identita tedy ovlivňuje i různé sociální potřeby jedince. K místu se dále váže pojem „place attachment“, který poukazuje na silné emotivní vztahy mezi lidmi či skupinami lidí a určitými místy. (Hidalgo, Hernández, 2001).

Takové vztahy nemusejí být pouze pozitivní, ale mohou být i negativního charakteru. Lidi si utváří vztah mezi sebou a krajinou, která je pro ně velmi dobře známá, například krajina, kde člověk vyrůstal. Další podobná místa jsou ta, která jsou často navštěvovaná, a to jak z důvodu odpočinku, rekreace, tak i místa, kam chodí lidé do práce.

Place attachment se znázorňuje (**viz obr. 1**) ve třech hlavních dimenzích představujících jako první dimenzi člověka, který je nějak k místu připoután, druhá dimenze je psychologická. U ní je důležité, jak místo na člověka působí, a poslední dimenzí je samotné místo. (Scannell, Gifford 2010).

Na následujícím obrázku (**obr. 1**) je tří-dimenzionální schéma place attachmentu podle Scannell a Gifford (2010). Schéma znázorňuje faktory mající vliv na place attachment a z nich vycházející možnosti povahy těchto vztahů.

Obr. 1: Tří-dimenzionální schéma place attachmentu

3 METODIKA

3.1 Popis výzkumu

Kvótní výběr dle Foreta, Stávkové a Vaňové (2006, s. 46) spočívá v tom, že se snažíme výběrem vytvořit přesnou napodobeninu základního souboru. Určíme postup výběru jednotek na základě znalosti struktury základního souboru. Seznámíme se například se sociálnědemografickými charakteristikami obyvatel daného území z údajů statistických. Podle těchto charakteristik, nebo-li jejich procentuálních zastoupení potom sestavíme kvóty pro výběr tak, aby byla ve vybraném souboru zachována proporčnost vybraných sociodemografických skupin.

Nejprve jsem musel získat kvalitní vzorek. To se mi povedlo dvěma zvolenými způsoby. Tím prvním možným způsobem bylo vyplnění dotazníku přes webové stránky, kde mohli respondenti informace vyplnit sami, a druhým bylo to, že jsem se vydal do terénu a dotazníky jsem vyplňoval informacemi, které jsem získal od oslovených respondentů. Tento způsob byl hlavní, neboť ne všichni mají možnost přístupu na internet a také potřebnou ochotu k vyplnění dotazníku. Další výhodou je rychlejší výběr dotazníku a také možnost snadnějšího splnění daných kvót průměrného zastoupení obyvatel, aby byl vzorek co nejvíce reprezentativní. Výhodou také je, že při osobní komunikaci jsou respondenti více zaujati a můžeme tak získat zajímavější odpovědi.

K nahlédnutí je zde tabulka (**tab. 1**), která obsahuje reprezentativní vzorek, který obsahuje průměrné zastoupení v jednotlivých kategoriích (tj. pohlaví, věk v rozmezí 18 – 29, 30 – 39, 40 – 49, 50 – 59, 60 – 69, 70 a více, ekonomickou aktivitu jako je zaměstnání, nezaměstnanost a ekonomickou neaktivnost a vzdělání s nabídkou základního, středního, středního odborného a vysokoškolského vzdělání.

tab. 1: Průměrné zastoupení obyvatel Horního Jiřetína v daných kategoriích

	<i>Muži</i>	<i>Ženy</i>				
Pohlaví	48	52				
Věk	18 – 29	30 – 39	40 – 49	50 – 59	60 – 69	70 a více
	19	20	17	16	15	13
Ekonomická aktivita	Zaměstnaní	Nezaměstnaní	Ekonomicky neaktivní			
	59	6	35			
Vzdělání	ZŠ a nedokončené	SŠ bez maturity	SŠ s maturitou	VŠ		
	16	35	34	15		

Všechna získaná data byla uložena do hlavní databáze a posléze byla vyhodnocena ve vytvořených grafech a tabulkách. Využitím získaných dat a jejich analýzou zjistíme, budou-li stanovené hypotézy verifikované či falzifikované.

K samotnému vyhodnocování dat z dotazníkového šetření je potřeba uvést, že u některých bylo nezbytné sloučit kategorie pro nedostatek uvedení dat či jejich úplnou absenci, pro lepší přehlednost v rozdílnosti a celkově pro lepší vyhodnocení stanovených hypotéz.

Dotazník obsahuje také mapovou část, do které respondenti zadávali pro ně důležité trasy a místa. Tyto údaje byly následně vyhodnocovány pomocí ArcMap 10.2.

Získaná data byla dále podrobena zkoumání přes stanovené hypotézy. Hypotézy nám umožní posoudit, zdali vybraná data odpovídají našim předpokladům, které jsme si stanovili. Srovnáváme vždy dvě hypotézy, hypotéza tzv. nulová je ta, kterou testujeme a je označována jako H_0 . V protikladu k nulové hypotéze je tzv. alternativní hypotéza, která je označována jako H_1 . Testování hypotéz je tedy proces, při němž se na základě náhodného výběru rozhodneme pro testovanou nebo alternativní hypotézu.

Hypotézy byly zkoumány Chí-kvadrát testem nezávislosti vycházejícím z vytvořené kontingenční tabulky. Testem stanovíme pravděpodobnost, s kterou

nalezený rozdíl mezi očekávanou a zjištěnou hodnotou vznikl náhodně; zda zkoumaný vzorek dat souhlasí s předpokládaným rozdělením.

Chí-kvadrát test:

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^n \frac{(O_i - E_i)^2}{E_i}$$

O_i = pozorovaná frekvence

E_i = očekávaná, předpokládaná (teoretická) frekvence, dle nulové hypotézy

Očekávané hodnoty získáme použitím pravidla: Očekávaná četnost = součet ve sloupci / celkový počet x součet v řádku. Druhý krok při testování statistických hypotéz spočívá v určení hladiny významnosti testu. Hladina významnosti: chyba α zvolená experimentátorem, přičemž se jedná o pravděpodobnost, že se zamítne nulová hypotéza i přes to, že platí.

V našem případě bude stanovena hladina významnosti na 0,05 tak, jak to bývá při testování nejčastěji, čímž získáme 95% jistotu správného rozhodnutí. Kritické hodnoty rozdělení chí-kvadrát, definované vztahem $P [X \geq c_2 n (\alpha)] = \alpha$, dle stupňů volnosti a zvolené hladiny významnosti získáme z vytvořené kontingenční tabulky vytvořené v Excelu, kde pomocí funkce (CHITEST) zjistíme pravděpodobnost a jestli je proměnná závislá či nezávislá.

Pro tabulku platí $df = (r - 1) \times (c - 1)$ za předpokladu nezávislosti (df = stupně volnosti; r = počet sloupců; c = počet řádků).

Po výpočtu porovnáme výsledek Chí-testu s kritickou hodnotou, která odpovídá zvolené hladině významnosti při daném počtu stupňů volnosti. Pokud je výsledek větší, hypotézu zamítáme. Znamená to, že je velký rozdíl mezi pozorovaným a očekávaným. Naopak je-li testové kritérium < kritická hodnota, hypotézu H_0 o nezávislosti znaků nezamítáme a můžeme tedy onu nezávislost předpokládat. Chi-kvadrát test ověřuje, zda mohou být rozdíly skutečných a očekávaných četností pouze náhodné (proměnné jsou nezávislé), nebo jsou příliš velké na to, aby byly pouze náhodné, tedy jsou statisticky významné (mezi proměnnými existuje vztah). Protože statistika chí kvadrát nevypovídá o síle vztahu, ale jen zamítá, popř. nezamítá nulovou hypotézu o závislosti nebo homogenitě na dané hladině významnosti alfa, použijeme Cramérův koeficient:

$$C_r = \sqrt{\frac{\chi^2}{n \min(r-1, s-1)}}$$

kde $m = \min \{r, s\}$. Tento koeficient nabývá hodnot mezi 0 a 1. Čím blíže je 1, tím je těsnější závislost mezi X a Y, čím blíže je 0, tím je tato závislost volnější. (Hindls; Novák; Hronová; 1999).

Význam hodnot Cramérova koeficientu:

mezi 0 až 0,1 ... zanedbatelná závislost,

mezi 0,1 až 0,3 ... slabá závislost,

mezi 0,3 až 0,7 ... střední závislost,

mezi 0,7 až 1 ... silná závislost.

3.2 Dotazníkové šetření

Metodou průzkumu bylo zvoleno dotazníkové šetření. K tomu účelu byl zhotoven dotazník s názvem „Vnímání krajiny v okolí Horního Jiřetína“ (**viz. Příloha C**). Skládá se ze 34 otevřených otázek, kde byly respondenti vyzváni k co nejpřesnějšímu vyplnění, a dále z mapy, kde měli za úkol čísla 1 až 5 vyznačit, které trasy v okolí Horního Jiřetína jsou jejich nejoblíbenější (v nabídce bylo celkem 5 tras).

Dotazník je „způsob písemného kladení otázek a získávání písemných odpovědí.“ (Gavora In: Chráska, 2007, s. 163).

Průzkum trval od 20. 6. 2014 do 20. 10. 2014. Při rozdávání dotazníků jsem vždy respondenty oslovoval na ulici a také elektronicky. Při přímém kontaktu jsem jim vysvětlil svůj záměr.

Respondenti mi vyšli vždy vstříc a z důvodu možného prolomení limitů těžby uhlí a hrozícího nebezpečí zbourání Horního Jiřetína byla u některých respondentů vidět i určitá radost z projeveného zájmu o toto město.

3.3 Mapové šetření

Výsledný počet bodů, které respondenti mohli zadat do papírové mapy, která byla využita při terénním dotazování, a dále do online dotazníku činil 133. Zadané body se lišily v rozmezí od 1 bodu až po 4 uvedené body. Při zadání bodu do mapy respondent uvedl název místa, zvolil si z nabídky důvodů, za jakým účelem místo navštěvuje a seřadil jej podle důležitosti.

Byly stanoveny hypotézy, zdali existuje spojitost mezi počtem zadaných bodů v mapě a faktory jako jsou věk, vzdělání, frekvence návštěvnosti atd. Výsledkem bylo, že žádná závislost mezi výše uvedeným není. Co se počtu týče, byly nejčastěji zadány hodnoty jedna až dvě a ojediněle tři.

Data z mapové části dotazníku byla v podobě shp. (Shapefile) pro snadné zpracování v software Arc GIS 10.2 (ESRI), kde bylo možné jednotlivé hodnoty kvantitativně znázornit a též z nich zodpovědět dané otázky. V názorných mapových přílohách ve výsledné mapové části bude předloženo, jaký význam mají místa pro respondenty, které jsou v okolí Horního Jiřetína. Mezi tyto hodnoty patří návaznost na minulost a klid, zda se jim na daném místě líbí, hodnoty, které se vztahují k rekreační a sportovní aktivitě (vyčistit si hlavu, užívat si slunce, větru aj.), dále také objevování a učení se novým věcem. Další frekvenční analýzou je vnímání kulturních hodnot v Horním Jiřetíně dle typu: člověkem vytvořené a přírodní. V poslední řadě to budou nejčastěji navštěvovaná místa respondenty a vnímání kulturních hodnot H.J. dle distance 500 m – 4 km pomocí nástroje Multiple Ring Buffer, který je podrobněji rozebrán v následujícím odstavci.

Jako podklad pro mapové výstupy bude použito ortofoto (1:5000) z mapového geoportálu ČÚZK, ArcČR 500 a použitý software pro jednotlivé výstupy bude výše uvedený Arc GIS 10.2 ESRI.

Jednou z použitých metod v prostředí Arc Map bude Multiple Ring Buffer. Pomocí obalových zón zjistíme, rozložení bodů v různých vzdálenostech od centra města. Do prostředí Arc Map vložíme shp. s body hodnot vygenerovaných z dotazníku. Následně pomocí Arc Catalogu vytvoříme novou bodovou vrstvu a vložíme ji do Arc Mapu. Pomocí nástroje Multiple Ring Buffer v ArcToolbox se vytvoří obalové zóny ve vzdálenosti od 500 m do 4 km od centra města. Uvedený

nástroj nám vygeneruje kruhy v uvedených vzdálenostech a zařadí jednotlivé body do určitých vzdáleností od centra města.

Mapy, které budeme dále vytvářet, budou obsahovat přehled jednotlivých typů hodnot a jejich charakterů.

3.4 Charakteristika řešeného území

3.4.1 Poloha území

Městys Horní Jiřetín se nachází v okrese Most náležejícím pod Ústecký kraj. Dle regionálního členění patří do oblasti Krušných hor a Podkrušnohoří. Osídlení tohoto malého města dosahuje zhruba počtu 2100 obyvatel. Horní Jiřetín se dále dělí na pět částí, konkrétně to jsou: Černice, Dolní Jiřetín, Horní Jiřetín, Jezeří a Mariánské Údolí.

Horní Jiřetín se rozkládá asi jedenáct kilometrů severozápadně od Mostu, které je zároveň okresním městem, a šest kilometrů jihozápadně od města Litvínov. Okres Most se svojí rozlohou 467 km čtverečních a počtem obyvatel 122 000 řadí k nejmenším, ale nejlidnatějším regionům nejen v rámci Ústeckého kraje, ale celé České republiky. Na severu hraničí Mostecko se Spolkovou republikou Německo (Sasko), od níž je město vzdáleno přibližně 7 km. Na západě sousedí s Chomutovskem a na východě s Teplickem a na jihu s Lounskem. Se všemi těmito regiony je Mostecko spjaté hustým předivem historických i současných vztahů a v mnohém i společnou perspektivou dalšího vývoje. (Horní Jiřetín, online, cit 2014-05-15; Příroda Mostecka, online, cit 2014-05-20).

3.4.2 Historie Horního Jiřetína

Jiřetín je poprvé písemně připomínán k roku 1263 v listině upravující poddanské povinnosti. Majitelem vsi byl tehdy Protiva (zřejmě z rodu pánů z Rýzmburku). Jen o několik let mladší je listina krále Přemysla Otakara II., jejíž pomocí se vzpínající se královské město Most zbavilo vznikající konkurence Jiřetína, Kopist a Ervěnic.

V průběhu 13. až 16. století se vystřídala řada majitelů. Několikrát došlo také k obměnám názvu vsi, a to od Jorrenthal (1263) přes Jurncetin (1278), Jurntyn (1354) až po Gyrzietin (1459). Roku 1409, kdy majiteli obce byli Koldicové, došlo k rozdělení Jiřetína na Dolní a Horní. Od roku následujícího se pravobřežní strana podél potoka stala součástí Panství Jezeří. Levobřežní strana pak byla od roku 1562 součástí pozdějšího fideikomisu Horní Litvínov.

17. století přineslo Hornímu Jiřetínu dvě velké pohromy. První z nich byla třicetiletá válka, která těžce poškodila celé severozápadní Čechy. Druhou, ještě strašnější, představovala morová epidemie v r. 1680. Na připomínku této události byl v Horním Jiřetíně r. 1700 zbudován morový sloup (zničen ve 30. letech 20. stol.).

Také v průběhu 18. století prožila obec řadu těžkých roků, a to zejména v období prusko-bavorských válek. 19. století přineslo do Jiřetína rozvoj průmyslu podporovaného novými možnostmi v dopravě. Již roku 1828 byl v Mariánském Údolí postaven bavlnářský podnik (dnešní Triola).

Kromě tohoto, zřejmě nejznámějšího podniku se setkáváme také s parním mlýnem, hračkářskou firmou Kohler a synové, elektrárnou, koželužnou apod. Od r. 1872 byla v provozu železniční dráha, která umožnila další rozvoj obce i celé oblasti.

Významným pro obec se stal rok 1914, kdy císař František Josef I. povýšil Horní Jiřetín na město a přidělil mu také městský znak (zachován originál listin a pečeti). 2. polovina 20. století znamenala pro Horní Jiřetín období nejistoty a stagnace, neboť obec měla být, stejně jako desítky dalších měst a vsí v našem regionu, obětována zničující velkoplošné těžbě uhlí.

Během této předlouhé doby byla proto zastavena veškerá výstavba, opravy, rekonstrukce - jednoduše jakýkoliv rozvoj. Teprve samý závěr století přinesl opět oživení, na které Horní Jiřetín tak dlouho čekal a kterého nyní opravdu využívá. Již od roku 1644 měl Jiřetín školu, která tak byla zřejmě jednou z nejstarších v oblasti. Původní budova školy stála již od 17. století na místě dnešní tzv. „horní školy“ (č. p. 126).

V roce 1903 byla slavnostně vysvěcena nová chlapecká a měšťanská škola (dnešní č. p. 300). Významným rodákem byl František Glaeser, hudební skladatel, královský kapelník divadel ve Vídni, v Berlíně a v Kodani. Narodil se roku 1798 v domě č. p. 33, na němž se dříve nacházela pamětní deska z r. 1899.

K Hornímu Jiřetínu neodmyslitelně patří Černice. Ves je poprvé připomínána v r. 1459 pod historickým názvem Zirnitz. Původně výhradně zemědělská vesnice patřila farností vždy do Horního Jiřetína a byla součástí Panství Nové Sedlo - Jezeří. Po určitou dobu své historie patřily Černice administrativně též do správy obce Albrechtice.

V letech 1680 až 1780 se v okolí vsi setkáváme s těžbou kamence (dle některých pramenů již od r. 1647), od roku 1880 pak rozvíjí činnost továrna na ocet firmy „Bratří Dolfusů“.

Na územním katastru Horního Jiřetína se dnes nalézá zámek Jezeří. Původně gotický hrad ze 14. století byl v 16. století přebudován na renesanční zámek. V průběhu 17. a 18. století došlo k barokním přestavbám a z Jezeří se stala bezpochyby jedna z nejpůsobivějších zámeckých staveb u nás.

Mezi všemi historickými majiteli se do dějin zámku zapsali největší měrou Lobkowiczové, kteří zde žili více než tři století a jejichž přičiněním byla naše oblast Podkrušnohoří v minulých dobách považována za jednu z nejkrásnějších v Čechách. Stejně jako Horní Jiřetín, žilo také Jezeří v posledních desetiletích v nejistotě. Dnes je zámek hojně navštěvovanou památkou, přičemž probíhá jeho postupná rekonstrukce. Existuje tak velká naděje, že se Jezeří dočká svého znovuzrození v původní nevídané kráse architektury umocněné harmonickým zasazením do strmých svahů Krušných Hor.

Horní Jiřetín a Černice musí i dnes, na počátku 21. století bojovat o svou budoucnost. Zájmy uhelných společností neutuchají. Nepřipusťme, aby se naše domovy dostaly na další místo nekonečně dlouhého seznamu barbarsky a beze zbytku zničených měst a vesnic v Podkrušnohoří. (*Aktuality*, online, cit 2014-05-07).

3.4.3 Klimatické podmínky

Hradba Krušných hor usměřňuje západní větry směrem na severovýchod. Na severní straně způsobuje ochlazení vzdušných hmot natolik, že zde dochází k vysrážení vzdušné vlhkosti deštěm, takže do prostoru Mostecká se dostávají ochuzené o tuto vláhu. Tento jev je nazýván dešťovým stínem Krušných hor. V západní části regionu se nadto projevuje též srážkový stín Doupovských hor.

Základní ráz krajiny však udává makroklima, jehož hodnoty jsou sledovány v meteorologických stanicích.

Mostecko je charakteristické výraznou rozmanitostí reliéfu. Při tom na utváření povrchu území závisí vytváření klimatu oceánského a kontinentálního, nížinného a horského a klimatu na větrných a závětrných místech morfologicky členitého území. Oceánské klima se vyznačuje mírnějšími změnami a kratším obdobím vegetačního klidu. Klima kontinentální je charakteristické většími a dlouhotrvajícími zimními mrazy a v létě opět vysokými teplotami. Území Mostecka leží na rozhraní oceánského a kontinentálního klimatu. Množství srážek se od oceánského klimatu ke kontinentálnímu snižuje.

Pro Mostecko je charakteristické i velmi proměnlivé klima ve vztahu k nadmořské výšce. Ve vyšších polohách klesají teploty a zvyšuje se sluneční záření. Rovněž kolísání denních a nočních teplot na horách je větší než v nížinách. Pro pánevní část Mostecka je charakteristická tvorba inverzních stavů, kdy se v nížině ukládá (zvláště v zimě) studený vzduch a nízko položené mraky zachycují sluneční záření. V důsledku dešťového stínu má kotlina mostecké pánve nižší oblačnost, nízké srážky a větší kolísání teplot, čímž se více přibližuje kontinentálnímu klimatu, kdežto krušnohorská část Mostecka klimatu oceánskému.

Klimaticky lze toto území rozdělit v podstatě na dvě oblasti: na pánevní část (včetně úseku Českého středohoří) a část Krušnohorskou. Obě se od sebe výrazně klimaticky odlišují. Přejít tvoří jižní svahy Krušných hor. Všeobecně platí, že oblast Krušných hor se vyznačuje mírně chladným a vlhkým klimatem, kdežto Podkrušnohoří závětrnou polohou v dešťovém stínu Krušných hor a částečně i Doupovských vrchů s klimatem výrazně sušším a teplejším. V celém období posledních 2 tisíc let je teplota v podstatě dlouhodobě stabilizována na ročních průměrech 5 °C v horské oblasti a 8 - 9 °C ve vlastní pánvi. Přirozená vegetace oproti minulému období v podstatě nedoznala změny. Navíc se zde nacházejí již pyly obilovin, plevelné a rumištní vegetace. (Příroda Mostecka, online, cit 2014-05-20).

3.4.4 Geologická struktura

Horní Jiřetín leží na úpatí Krušnohoří, kde je geologická stavba téměř shodná v pásmu od Litvínova po horní část Lomu. Vyskytuje se zde pegmatická žula s šedavým křemenem, žlutobílým muskovitem a turmalinem, porfyr, rula, bílý pískovec a pískovec obsahující hnědel. Ojediněle prostupuje znělec, který zde pronikl staršími horninami při časově mladší sopečné činnosti, která vyprofilovala nedalekou krajinu Českého středohoří. Zvětráváním a následným rozpadem hornin, zejména žuly a ruly, se při úpatí hor vytvořily svahové sutě a svahová hlína.

Jižní část katastrálního území města směřuje do Mostecké kotliny, již spojujeme s hnědouhelnou pánví. Zde na podložní horniny nasedá souvrství hnědého uhlí, které kryje nadloží tvořené převážně jíly a různě zrnitými písky. V souvislosti s geologickými procesy se dostaly výchozy uhelné sloje až k patě Krušných hor, kde jsou zakryty vrstvami svahové hlíny o různé síle. Od úpatí hor směrem do pánve byla již od počátku 19. století tato část katastru zatěžována těžbou uhlí pro jeho snadnou dostupnost hlubinným a povrchovým způsobem. (*Geologická struktura*, online, cit 2014-05-17).

Geomorfologie zemského povrchu je výslednicí dlouhodobého působení mnoha přírodních složek a procesů. Na Mostecku se při tvorbě reliéfu krajiny navíc výrazným způsobem podílí člověk. Pohled z Mosteckého Hněvína přes vodní plochu Matylda. Petrochemický komplex v Záluží až po sídelní aglomeraci Litvínova, Meziboří a Horního Jiřetína. Mostecko je součástí Evropy, kde byl dlouhodobě reliéf krajiny utvářen především procesy vrásnění, vulkanickou činností, větrem, sedimentací a vodní erozí. Poslední dobou do tohoto procesu vstoupil člověk - horník, především povrchovou těžbou uhlí.

V krušnohorské části Mostecká se horotvorné pochody projevily již během tzv. variské éry (karbon a perm), kdy vznikla celá hercynsko-sudetská hradba česko - saských pohraničních hor, dnes však již obroušených denudací a erozí do současné podoby. Celé území bylo pak tvarově výrazně ovlivněno během druhohorního až třetihorního období tzv. alpským saxonským vrásněním, během kterého byly hory opět vyzdviženy, čímž byl dán i směr toku českým vodotečím.

Krušné hory jsou geomorfologicky nejvýraznější krajinnou složkou Mostecka, které začíná u Homole (702 m. n. m.) na západě a na východě končí Rajským vrchem (790 m n. m.). Nejvyšším bodem je zde vrchol Loučná (956 m n. m.). Jižní svahy krušnohorské soustavy klesají prudce do pánevní části Mostecka a jsou na zlomech jednotlivých ker modelovány hlubokými údolními. Výškově nejvýraznějším a nejprudším místem krušnohorského svahu Mostecka je úsek Jezerských srázů (nad Lomem Československá armáda a zámek Jezeří). Zde v úseku 2 km se terén z výšky 230 m. n. m. zvedá do výšky cca 700 m n. m..

Mírně zvlněný reliéf pánevní části Mostecka získal výslednou podobu vlitu sedimentace ve sladkovodním jezeře, v jehož prostoru během třetihorního období vznikaly postupně uhelné taje a nadložní jílovité až písčité usazeniny. Ty pak byly hlavně během čtvrtohorních ledových dob překryty sprašovými návějemí a v podhůří Krušných hor suťovými naplaveninami krušnohorských zvětralin.

Pánevní část Mostecka je morfologicky oddělena na západě jezersko-ryzelským hřbetem a na východě lahošťským hřbetem.

Toto území je z geomorfologického hlediska nejvíce modelováno důlní činností povrchových dolů, jejichž hloubka dosahuje až 150 m pod původní úroveň terénu a vnější výsypky jsou různě vysoké, pravidla 60 až 100 m.

Geologickou bází jižní zemědělské části Mostecka jsou sedimenty křídového moře, které jsou překryty čtvrtohorními terasami Praohře a následnými vrstvami spraší. V této části přechází území Mostecké pánve plynule do prostoru již morfologicky velmi málo členěné Žatecké pánve.

Koncem třetihorního období se i na Mostecku aktivovaly vnitřní geologické síly a projevíly se vulkanickou činností, jejímž pozůstatkem jsou známé mostecké vrchy Hněvín (408 m n. m.), Široký vrch (386 m), Ressler (413 m), Špičák (399 m) a Červený vrch (365 m).

Postupujeme-li východním směrem, pak objevíme ještě vyšší skalnaté kopce (Želenický vrch - 455 m, Zlatník - 521 m, Bořeň - 539 m a vrch Milá - 510 m). Tato část Mostecka je pohledově nejzajímavější, neboť z dálky připomíná vlnobití geologického moře, a má proto vysoce estetický a přírodovědný potenciál. Většina je navíc alespoň částečně zalesněna, zejména v severních partiích.

Shrneme-li poznatky o geomorfologii Mostecka, pak v pánevní části dominuje typ akumulárního reliéfu, který je vázán na nezpevněné nebo málo zpevněné sedimenty a vyznačuje se malými výškovými rozdíly. Do jižní části Mostecka zasahuje reliéf tvarovaných plošin, který je v části Českého středohoří vystředán unikátní reliéfní formou vrchoviny vytvořené erozním procesem sopečných struktur. Masiv Krušných hor se vyznačuje typickým hornatým reliéfem, rozčleněným hlubokými údolími. (*Příroda Mostecka*, online, cit 2014-05-20).

3.5 Analýza zjištěných výsledků

Provedené dotazníkové šetření v Horním Jiřetíně se skládalo z dotazníku o dvou částech. První část obsahovala 32 otázek a druhá se týkala mapového vyhodnocování. Podařilo se mi vybrat 100 dotazníků, které splňují kritéria rozložení obyvatel podle kvót vytvořených z údajů českého statistického úřadu, a tak docílit kvalitního vzorku pro následné vyhodnocování.

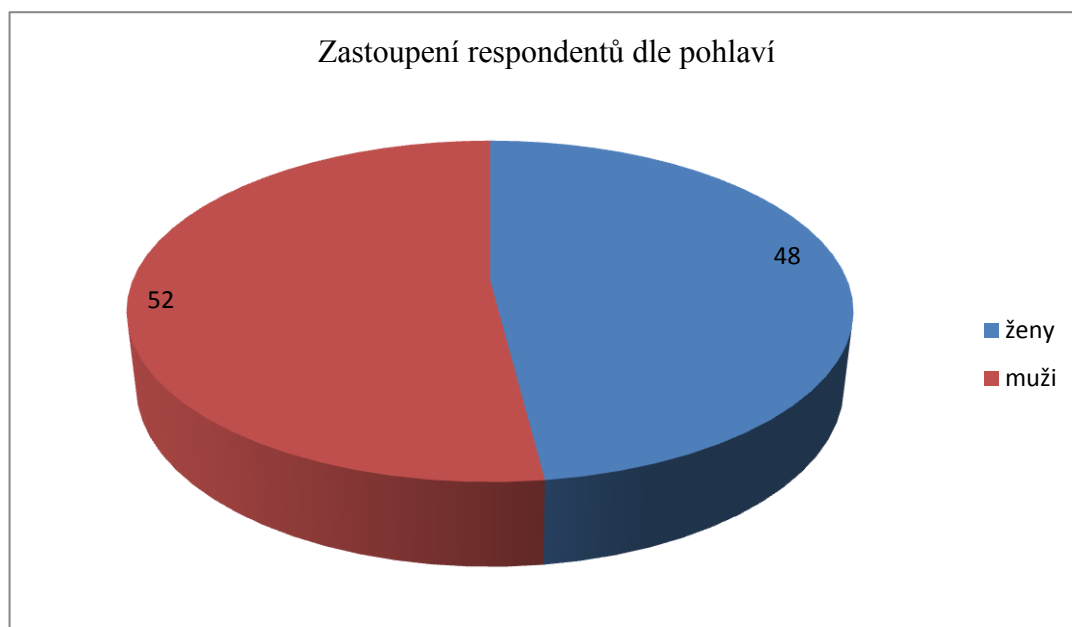
Většina dotazníku byla vybrána přímo v terénu a jen pouze osm dotazníků bylo online zasláno přes webové stránky.

Zastoupení respondentů dle pohlaví

Dotazníky byly získány od 48 mužů a 52 žen (**Graf 1**).

Graf 1: Zastoupení respondentů dle pohlaví

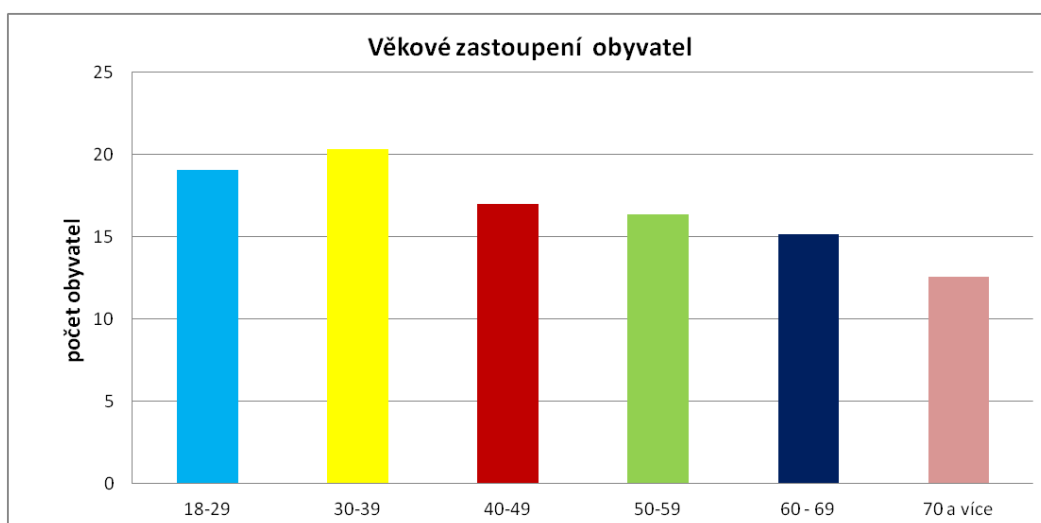

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Věkové zastoupení obyvatel

Respondenti byli rozděleni mezi 6 věkových kategorií, které zahrnovaly veškeré věkové rozhraní skupiny kromě 17 let a níže (**Graf 2**). Nejvyšší počet respondentů byl zastoupen v rozhraní mezi 30-39 let plnými 20% a nejnižší počet se nacházel v kategorii 70 let a více, kam patřilo 13% ze všech respondentů.

Graf 2: Věkové zastoupení obyvatel

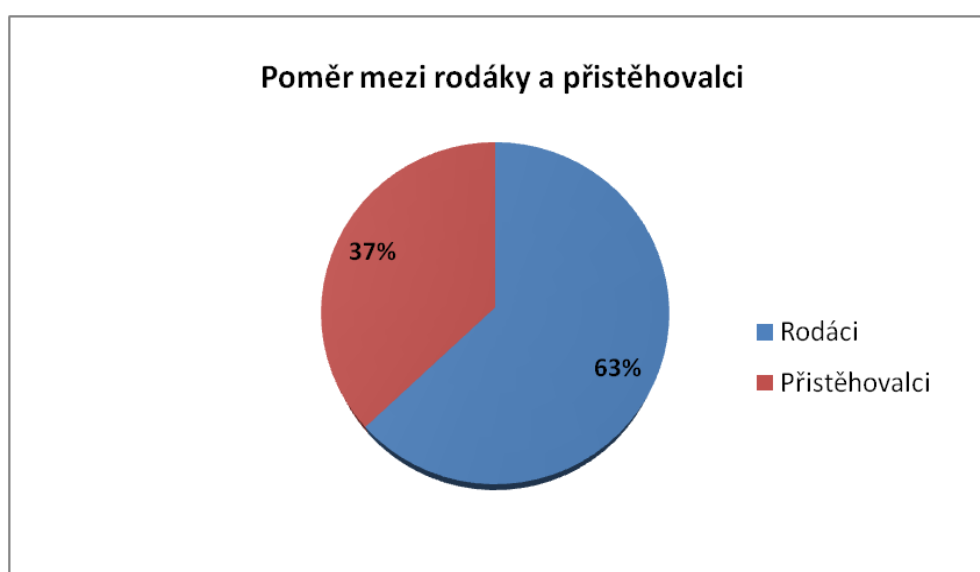

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Poměr mezi rodáky a přistěhovalci

Ze všech respondentů bylo 63% rodilých občanů a 37% těch, kteří se přistěhovali. Lidé z Horního Jiřetína žijí většinou ve vícečlenných domácnostech bez dětí – 44%, a nejméně jsou zde domácnosti s dospělými dětmi- 9%. K dispozici je (Graf 3).

Graf 3: Poměr mezi rodáky a přistěhovalci

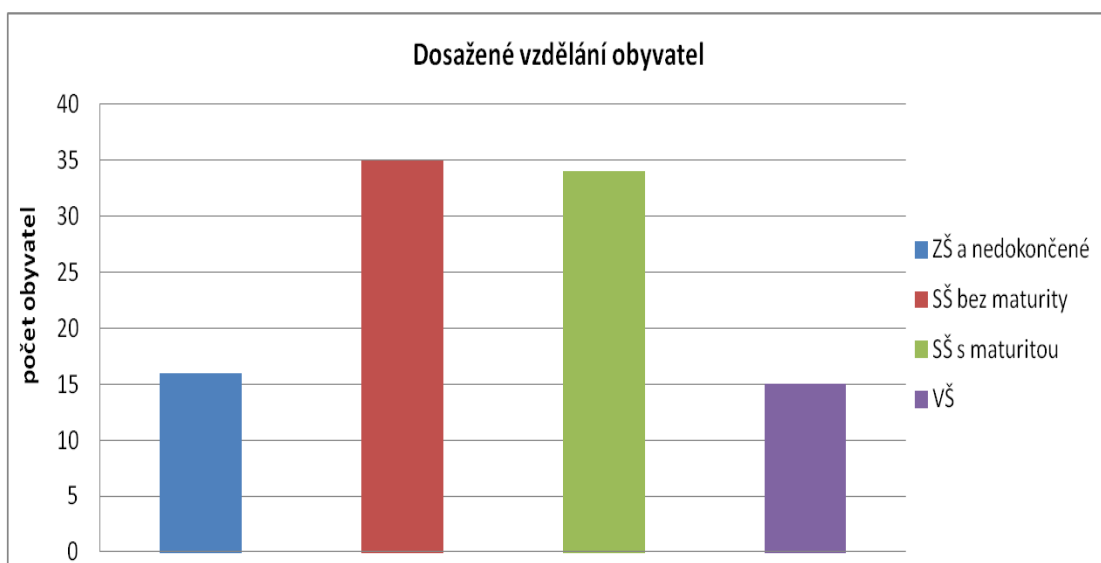

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Dosažené vzdělání obyvatel

Důležitým kritériem bylo vzdělání (**Graf 4**), které bylo rozděleno na 4 kategorie (základní a nedokončené – 17%, středoškolské bez maturity – 35%, středoškolské s maturitou – 33% a vysokoškolské – 15%).

Graf 4: Dosažené vzdělání obyvatel

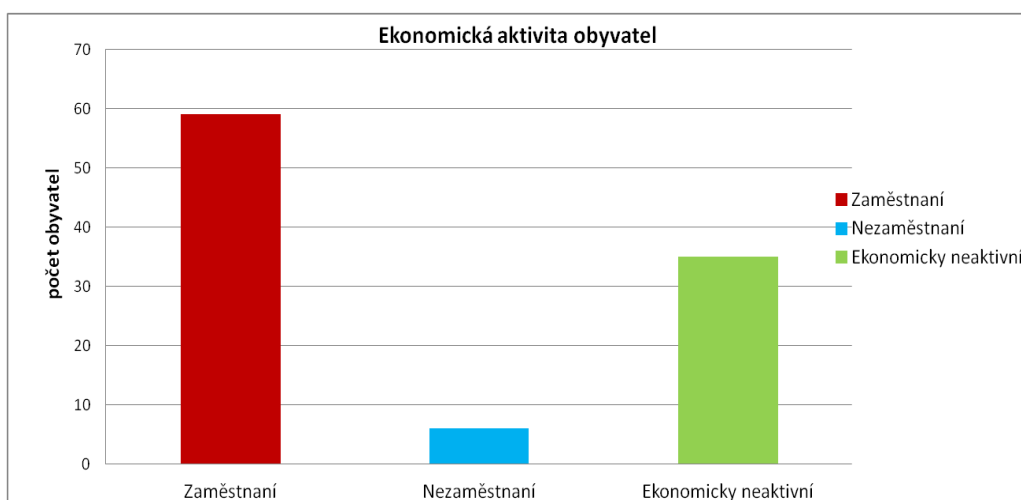

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Ekonomická aktivita obyvatel

Dalším kritériem zobrazeným na **Grafu 5** byla ekonomická aktivita, kde se respondenti rozložili do tří kategorií na (zaměstnané s 59%, nezaměstnané s 6% a ekonomicky neaktivní s 35%).

Graf 5 :Ekonomická aktivita obyvatel

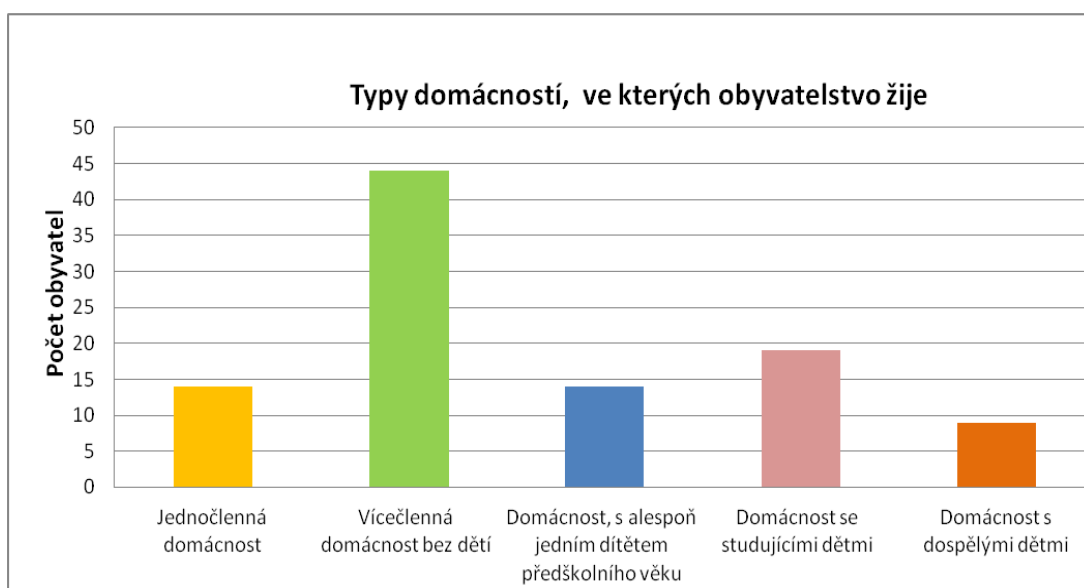

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Typy domácností, ve kterých obyvatelstvo žije

Dále bylo zjištěno (**Graf 6**), že typy domácností respondentů byly procentuálně rozloženy na vícečlennou domácnost bez dětí se 44%, domácnost se studujícími dětmi s 19%, jednočlennou domácnost a domácnost s alespoň jedním dítětem předškolního věku se stejným procentuálním zastoupením 14% a na závěr na domácnost s dospělými dětmi s 9%.

Graf 6: Typy domácností, ve kterých obyvatelstvo žije

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Zastoupení respondentů dle náboženství

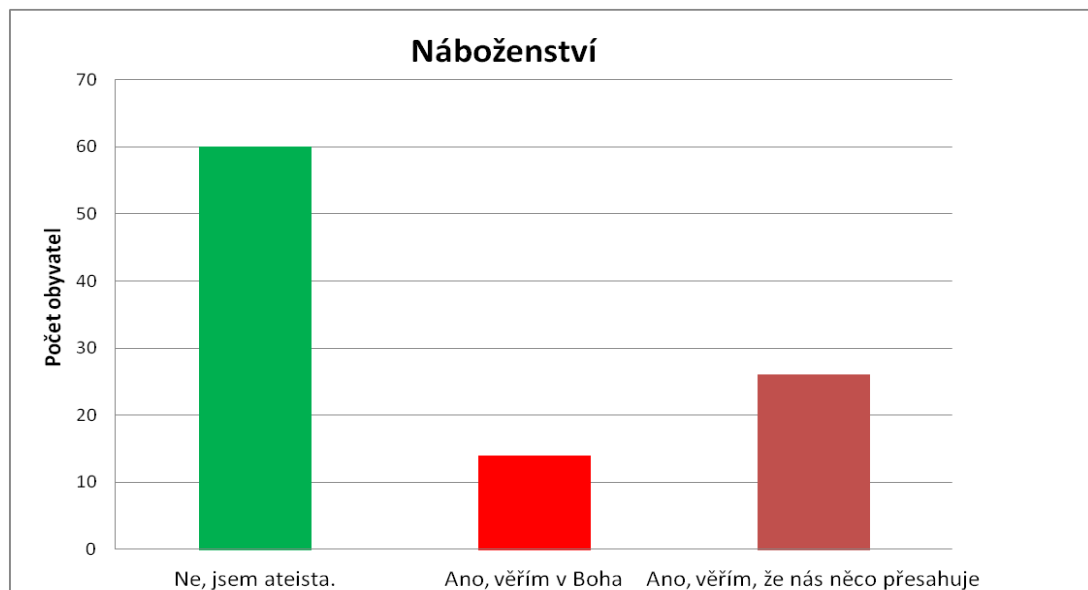
Ohledně náboženství je Česká republika považována za jednu z nejvíce ateistických zemí. Vztah Čechů k náboženství je poněkud nesmělý. Většina našich obyvatel, a to především sociální vrstva z vyšších společenských tříd, si od církve udržuje určitý odstup. Důvody tohoto odstupu spočívají již v samotném historickém vývoji náboženství na našem území. Ve vzdálenější historii to byly například krize společnosti, které vyústily v husitskou revoluci nebo následující náboženské rozštěpení obyvatel po konci třicetileté války po vítězství Habsburků.

Pokud se zaměříme na českou kulturu vyvíjející se v posledních dvou stoletích je vidět především odpor vůči oficiální formě náboženství. To ovšem není ateismus, ale spíše antiklerikalismus, který můžeme vidět i na hlavních představitelích naší země v podobě dvou našich hlavních prezidentů, jako byl T.G. Masaryk nebo V. Havel.

K dalšímu výraznému odklonu obyvatel od náboženství došlo v důsledku komunistické perzekuce náboženství a po desetiletí vnucování tzv. vědeckého ateismu. A tak v dnešní době se stalo nejčastějším tvrzením, že v boha nevěřím, ale věřím, že nás něco přesahuje. (Halík, 2007)

Dokazuje to i výsledek dotazníkového šetření v horním Jiřetíně, kde 60% dotázaných jsou ateisté a zbylých 40% v boha přímo věří nebo alespoň věří, že nás něco přesahuje. K dispozici je (**Graf 7**).

Graf 7: Náboženství

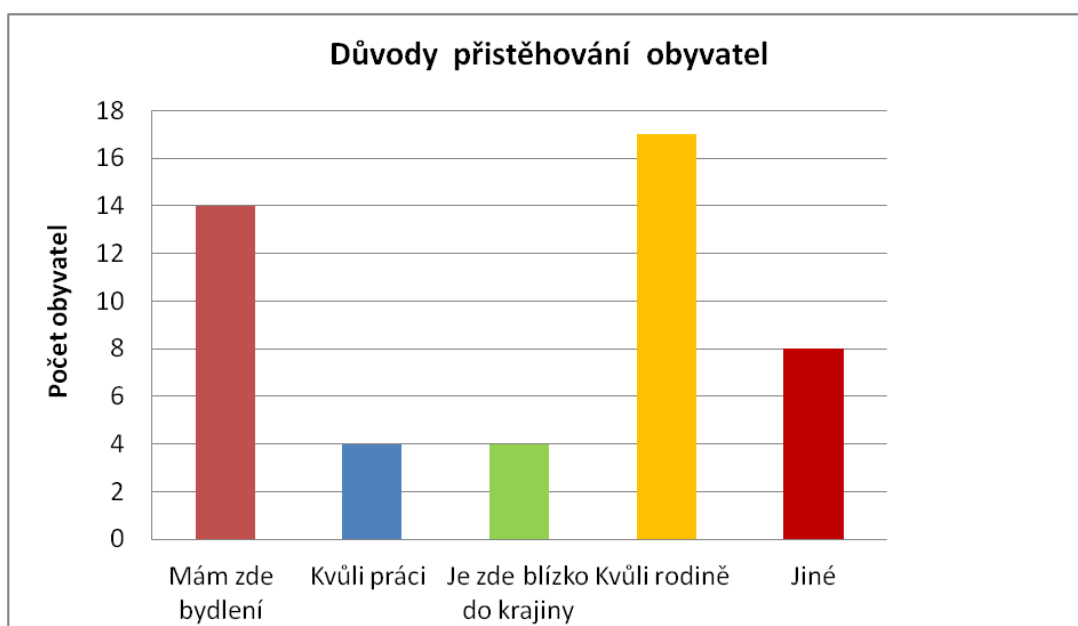
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Vztah obyvatel k Hornímu Jiřetínu

Jak již bylo uvedeno v **Grafu 3**, z dotazovaných obyvatel Horního Jiřetína bylo 63% rodáků a zbylých 37% přistěhovalých, což je překvapivě velké procento, neboť podle českého statistického úřadu patří Česká republika k zemím s nejnižší mobilitou obyvatelstva. Poněkud vyšší procento přistěhovalých obyvatel je způsobeno lokalitou, kde se Horní Jiřetín nachází, neboť díky těžbě uhlí je toto území velmi průmyslové, a tak poskytovalo mnoho pracovních příležitostí, a celkově v daném regionu docházelo k rozsáhlé výstavbě domů. Lidé, kteří nebyli rodáky a do Horního Jiřetína se tedy přistěhovali, měli, jak můžeme vidět na (**Graf 8**) tyto důvody přistěhování.

Dotazovaní mohli uvést více jak jednu odpověď. Nejčastěji byla uváděna rodina, na druhém místě bylo důvodem bydlení a jiné. Mezi jiné důvody patřilo především přivdání se do rodiny, ale i přistěhování z důvodu zničení původního domova v důsledku těžby a také útěk od rodiny. Ti, kteří využili více než jednu odpověď, uváděli především kombinaci, „Mám zde bydlení s blízkostí do krajiny“.

Graf 8: Důvody přistěhování obyvatel

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Zastoupení respondentů, kteří se cítí být místním člověkem

Mezi další otázku při zjišťování vztahu obyvatel ke svému městu byla otázka, zdali se cítí být místním člověkem a co se na tomto pocitu nejvíce podílí. Lidé jsou, jak kdysi dávno říkali staří Řekové tzv. „Zoón politikón“, neboli tvor společenský. A tím pádem se každý z nás začleňuje do různých skupin a snaží se být mezi přáteli, rodinou atd. Americký psycholog Abraham Maslow, který se zabýval především lidskými potřebami a je známý především svojí pyramidou potřeb, se potřebou někam patřit značně zaobíral. A sám uvádí jako hlavní potřebu lidí snahu o naplnění potřeby sociální. Patřit někam je tak důležité v našich životech, že se to může promítat do různých podob a zobrazovat se v představě nějakého místa, či vztahu k určitým lidem či kultuře nebo například v povoláních nebo jiných vztazích. Patřit někam, být místním člověkem nebo, jak se říká, být někde doma. Většina našich potřeb vycházejících z nutnosti příslušnosti, ať je to cokoli, je vyjadřována pojetím slova domov.

Každý jedinec může pod pojmem domov vidět a asociovat si něco jiného a dávat mu různé významy. Domov se nám jeví především ve dvou možných pohledech, a to buď jako určité místo neboli fyzický prostor, nebo z pocitové stránky

„patřit někam“. U některých jedinců domov evokuje čistě fyzický prostor či fyzickou strukturu domu, místo, kde jedinec prožívá velkou část svého života. Tito jedinci se tedy upínají k určitému místu nebo přímo k budově.

Při prožívání domova z pocitové stránky – někam patřit, nemusí být člověk spjat s čistě fyzickým prostorem, ale může to být rodina, přátelé atd. Domov je tak utvářen především sociálním a osobním významem. Domov také může představovat vztahy nebo události závislé na místě a čase, anebo útočiště před negativními vlivy. (Massey 2005).

Pojem „domov“ může být kombinací pocitů a fyzické formy. Je to místo, které u jedinců vyvolává určité vzpomínky, a lidé si díky nim vytvářejí pocit vlastní identity. „Každý z nás se narodil a vyrostl někde, a musí proto odněkud pocházet - měl by být někde zakořeněný“. (Szaló 2006: 147).

S tímto tzv. zakořeněním souvisí například i typické místní zvyky, jazyk nebo společná historie a život na určitém místě se vzniklými vazbami k tomuto místu. (Vlachová, Řeháková 2004).

V neposlední řadě „domov“ vystihuje symbolický objekt, který zastupuje místa pobytu, jako jsou například zahrady, města, krajina a jiné.

Když se podíváme na výsledky z dotazování na otázku „Cítíte se být místním člověkem“, ze všech dotázaných uvedlo 98% ano a pouze 2% ne, což přesně koresponduje s tím, že člověk má potřebu někam patřit. Ti, kteří odpověděli ne, byli pouze studenti okolo 24-28 let, kteří pro sebe neviděli žádnou možnost rozvoje a perspektivy.

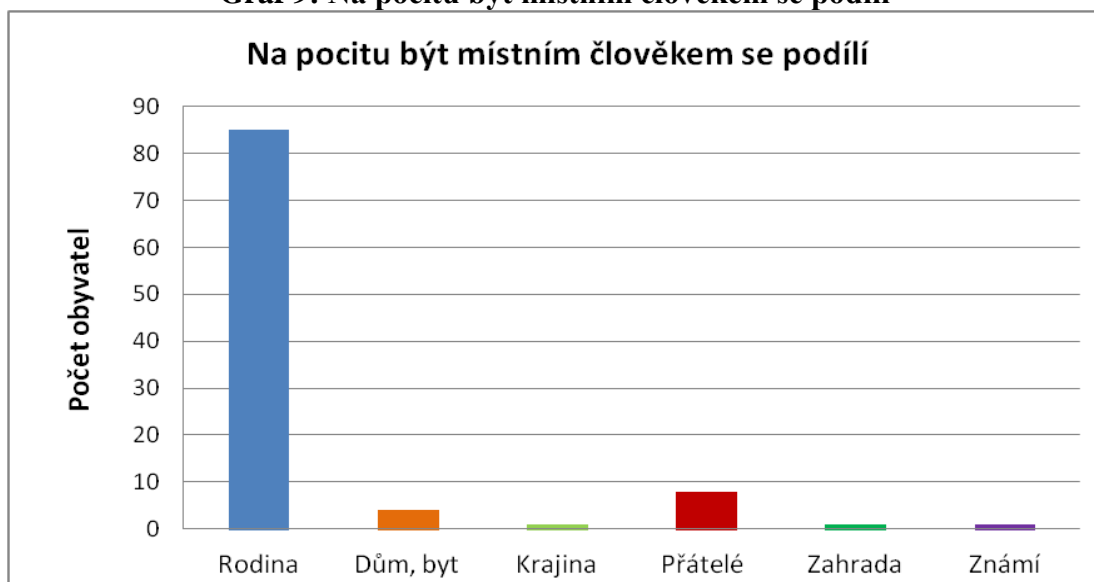
Otázka byla dále rozšířena o možnost z několika variant výběru sestupně od nejdůležitějšího faktoru po nejméně důležitý, který tento pocit utváří. Na **(Graf 9)** můžeme vidět, co bylo pro vybrané respondenty nejdůležitější při prvním výběru z možností (rodina, přátelé, známí, sousedé, dům-byt, zahrada, městečko, krajina, jiné).

Respondenti zvolili nejčastěji možnost kvůli rodině 85%, což je logické, neboť většina respondentů patřila mezi rodáky. Za druhé se potvrzuje, že lidé jsou společenšší a chtějí někam ve společnosti patřit, a rodina je vůbec první takovou společenskou jednotkou a vůbec prvním útočištěm, když je člověk jako dítě úplně bezbranný.

Na druhém místě se následně umístili přátelé 8%, na třetím místě dům a byt 4% a pak následovaly po 1% možnosti krajina, zahrada a známí.

Graf 9: Na pocitu být místním člověkem se podílí

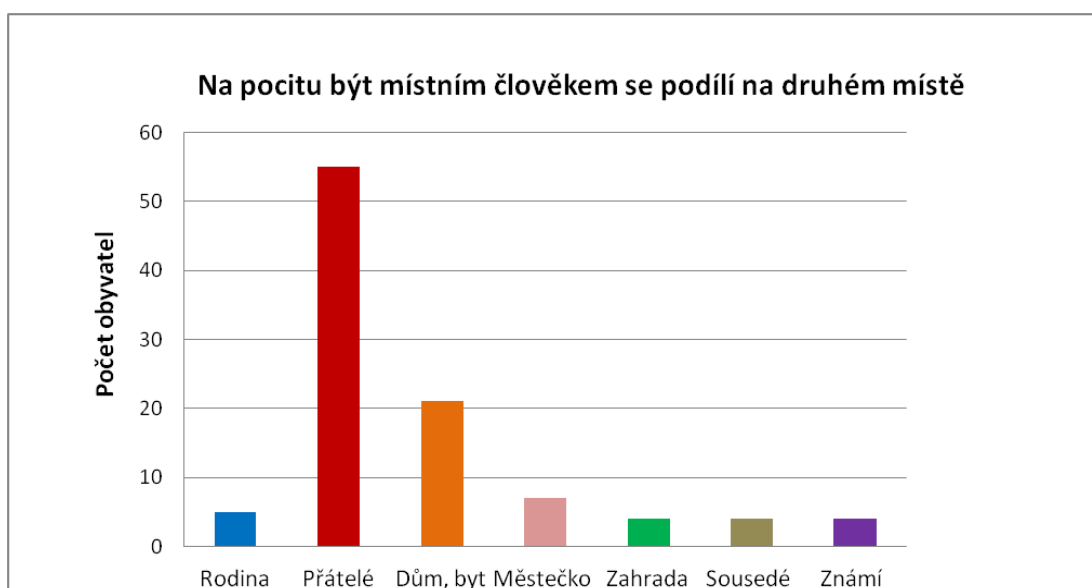

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Při druhém výběru (**Graf 10**) se situace změnila a respondenti zde vybírali nejvíce možnosti: přátelé 55%, na druhém místě dům a byt 21% a na třetím místě městečko 7%. Nejméně uváděli možnosti rodina, zahrada, sousedé, známí.

Opět se potvrzuje potřeba lidí být členem společnosti, a tím pádem jsou pro ně na druhé pozici hned za rodinou přátelé. Zároveň se projevuje vztah k prostoru, kde člověk žije, či fyzická struktura domu, místo kde jedinec prožívá velkou část svého života. Tito jedinci se tedy upínají přímo k určité budově. U některých jedinců je to i určitá fixace materiální, neboť dům vlastní nebo je to památka, dědictví po jejich zesnulých rodičích.

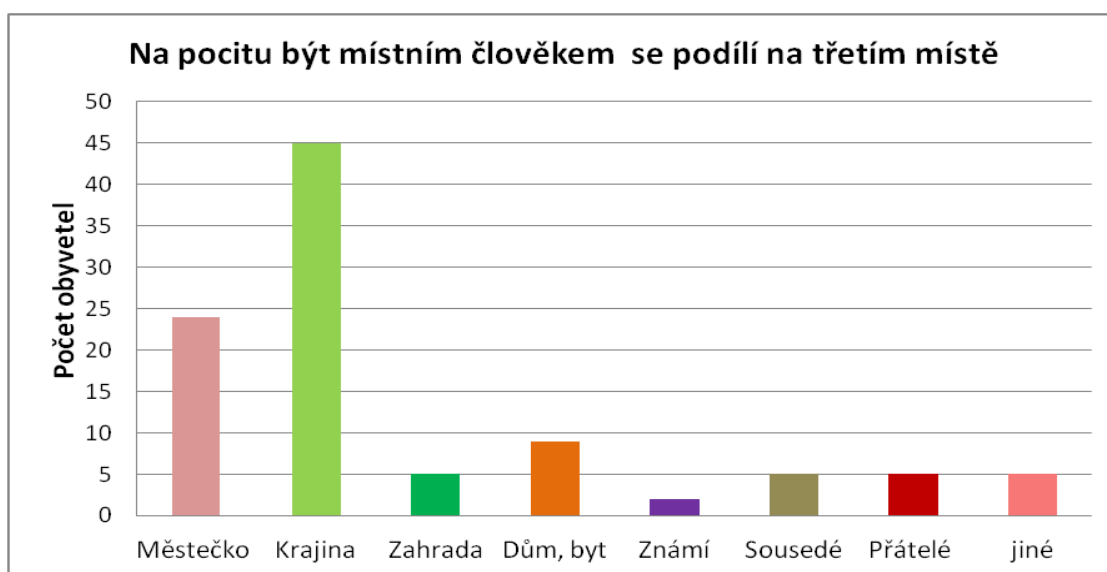
Graf 10: Na pocitu být místním člověkem se podílí na druhém místě

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Při posledním možném výběru (**Graf 11**) se ukázalo, že je pro člověka důležité jeho okolí. Člověk nejvíce využívá při orientaci zrak, a tak nejčastěji zvolená možnost byla krajina 45%, městečko 24%, dům-byt 9% a dále následovaly možnosti jako zahrada, sousedé, přátelé a jiné po 5%. Mezi možnostmi „jiné“ patřil především důvod „kvůli práci“.

Graf 11: Na pocitu být místním člověkem se podílí na třetím místě

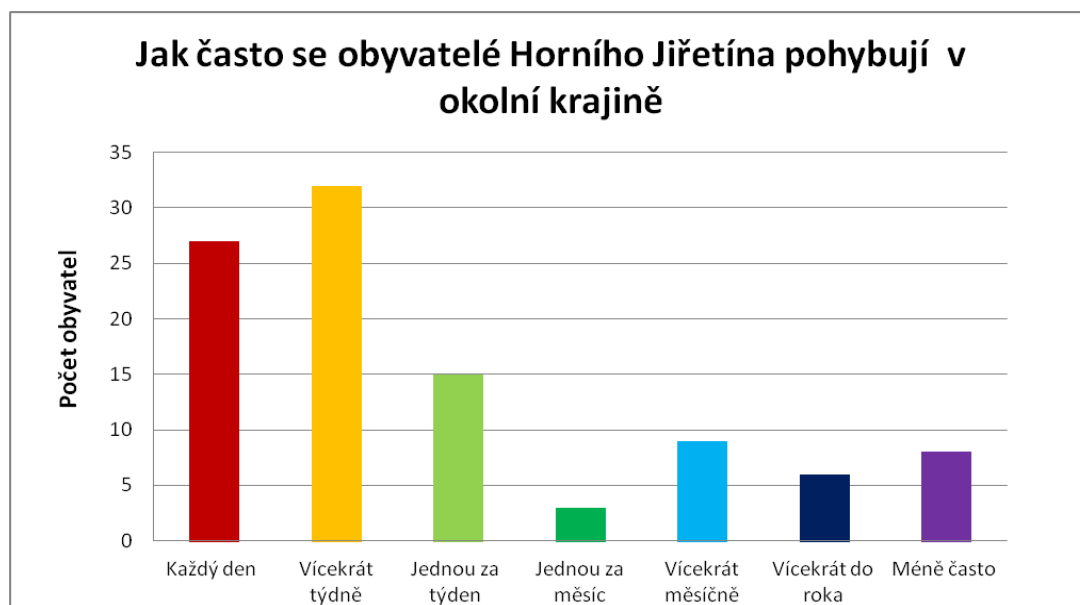

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Vztah obyvatel ke krajině a okolí

Dnešní čím dál vyspělejší společnost se stává stále méně a méně vnímavá vůči svému okolí a krajině, která je přitom nezbytně její součástí. Lidé si přestávají uvědomovat mocné vazby spojující je s krajinou. Odcizení lidí je způsobeno tím, že doba je stále uspěchanější a člověk ani nemá čas krajinu navštěvovat nebo se po krajině pohybuje především pomocí dopravních prostředků. Proto byly do dotazníku zahrnuty i otázky na zjištění, jak často lidé navštěvují okolní krajinu a jakým způsobem se po ní pohybují. **(Graf 12)** znázorňuje, jak dotazovaní odpovídali na otázku „ Jak často se pohybujete po okolní krajině v oblasti Horního Jiřetína“. Nejvíce respondentů- 32% odpovědělo, že do okolní krajiny chodí vícekrát do týdne, následovala odpověď „Každý den“ s 27%, na třetím místě s 15% byla odpověď „Jednou za týden“ a ostatní odpovědi byly pod 9%.

Graf 12: Jak často se obyvatelé Horního Jiřetína pohybují v okolní krajině

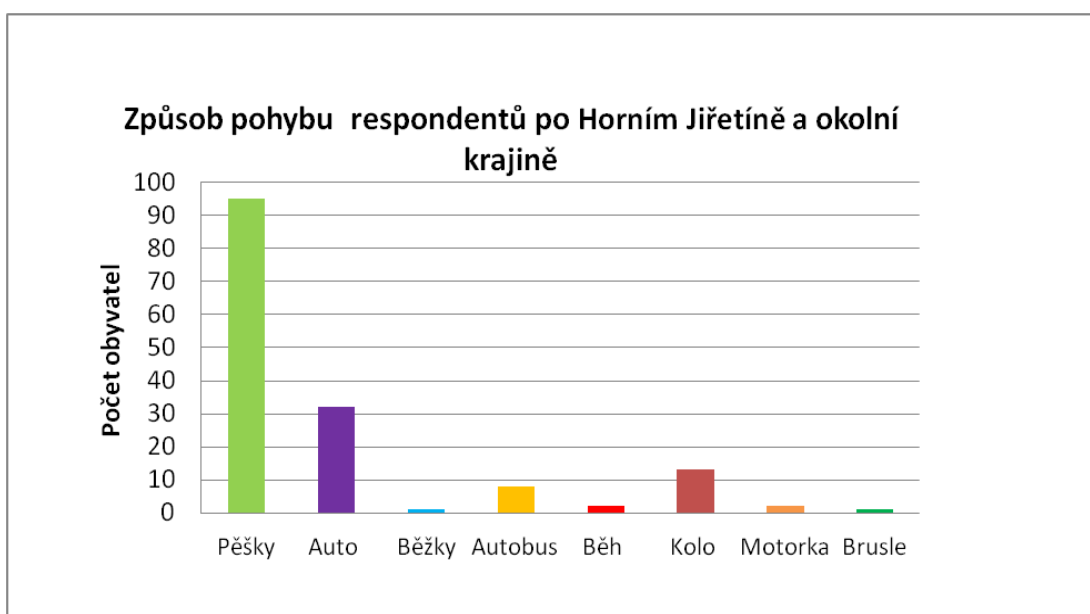

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Způsoby pohybu respondentů po krajině

Způsob pohybu po okolní krajině znázorňuje (**Graf 13**). Většina lidí se pohybuje po okolní krajině pěšky – 93%. Druhý nejvíce upřednostňovaný způsob pohybu po okolí je využití automobilu – 31% a na třetím místě bylo nejvíce uvedeno využívání kola s 12%. Jako méně využívané způsoby pohybu uváděli respondenti autobusovou dopravu- 9% a nejméně byl volen běh, motorka, brusle a běžky.

Graf 13: Způsob pohybu respondentů po Horním Jiřetíně a okolní krajině

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

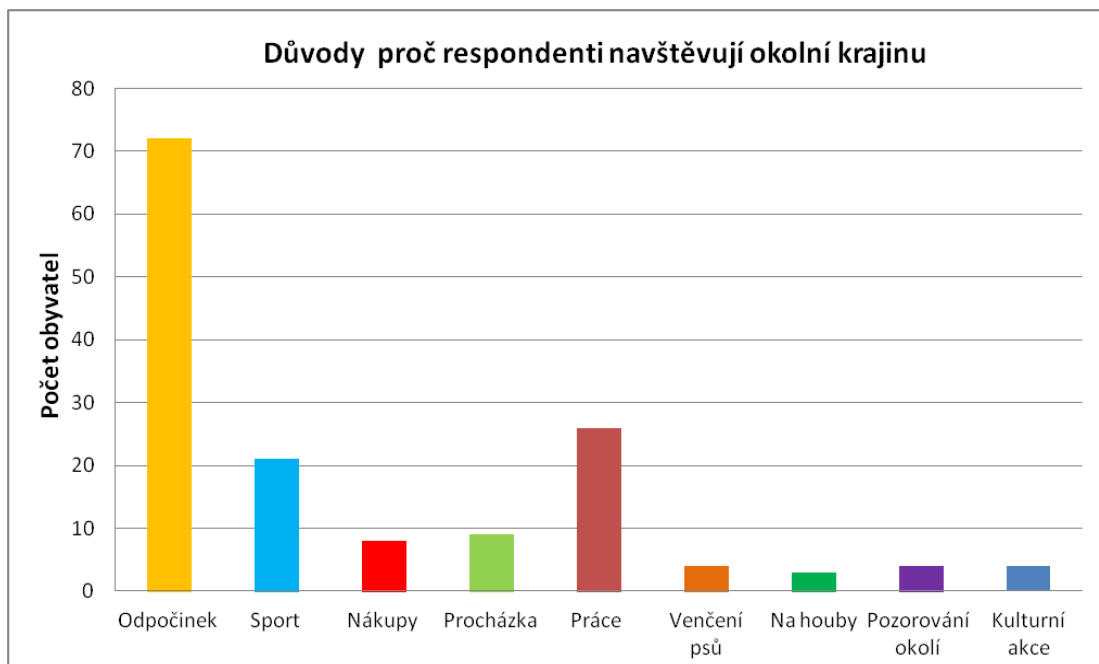
Důvody respondentů k návštěvě krajiny

Mezi hlavními důvody, které respondenti uvedli k návštěvě okolní krajiny, byly uváděny jak je vidět na (**Graf 14**), především odpočinek- 72%, práce- 27% a sport- 21%. Jako další důvod respondenti uváděli nákupy v okolních městech, procházky, venčení psů, sbírání hub, pozorování okolí a kulturní akce.

Většina respondentů chodí pozorovat okolí a postupující těžbu, která ohrožuje budoucí existenci Horního Jiřetína. Nejvíce je k tomuto účelu využíván především zámek Horní Jiřetín, kde je široký rozhled po okolí. Na zámku probíhají pravidelné

kulturní akce, takže většina respondentů sem také chodí kvůli společnosti a pocitu být místním člověkem.

Graf 14: Důvody proč respondenti navštěvují okolní krajinu

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Co je vnímáno jako symbol místní krajiny

Na otázku, co lidé nejvíce vnímají jako symbol okolní krajiny, respondenti odpovídali ve 47% „Krušné hory“. Krušné hory jsou typickou přírodní dominantou a Horní Jiřetín se nachází přímo na jejich úpatí.

Jako druhý hlavní symbol dotázaní uváděli jiřetínský zámek- v 21%. Zámek byl kdysi velmi významným místem pro rod Lobkoviců a představoval důležité kulturní a společenské centrum. Bohužel po dlouhé časové období se zámek nechal chátrat.

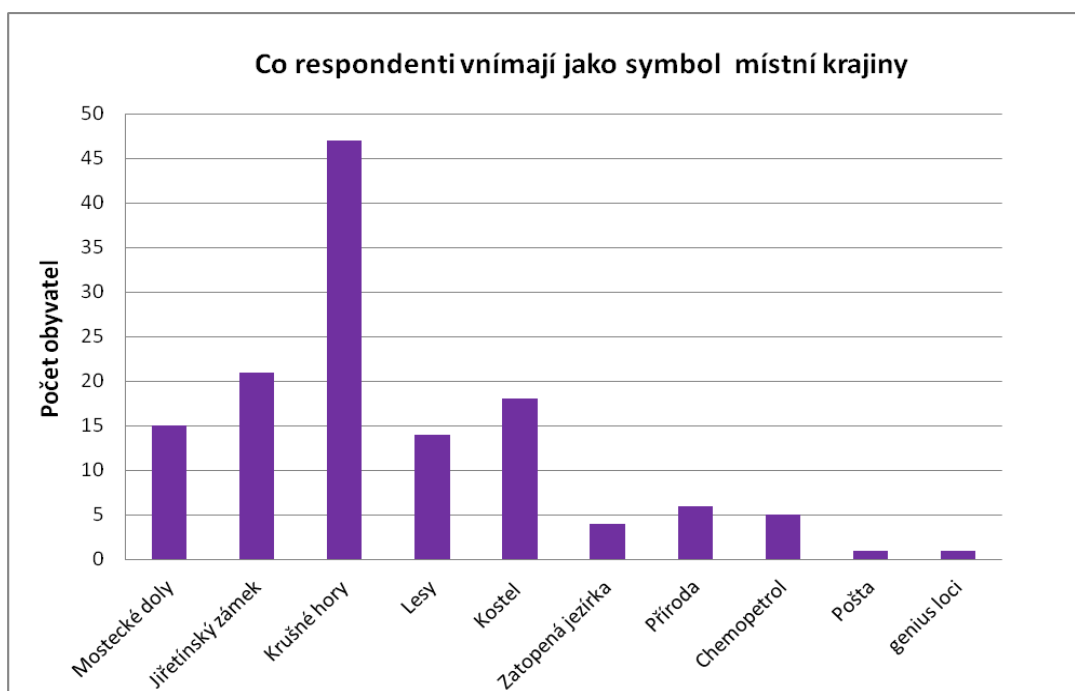
V současné době probíhá snaha opět uvést zámek do původní podoby a provádějí se rekonstrukční práce, na kterých se podílejí i sami místní obyvatelé. Na zámku se začaly opět pravidelně pořádat různé kulturní akce a stává se tak místem, kde se místní obyvatelé shromažďují a mají pocit sounáležitosti s ostatními.

Na třetím místě se dále umístil kostel s 18%. Kostel Nanebevzetí Panny Marie je římskokatolický kostel, který se stal od roku 1958 kulturní památkou a pro místní obyvatele představuje místo s duchovním přesahem, kde mají pocit klidu.

Jako významné symboly v okolní krajině obyvatelé vnímají mostecké doly – 15% a lesy – 14%. Mostecké doly se nacházejí v bezprostřední blízkosti Horního Jiřetína. Těžba v současnosti ohrožuje samotnou existenci tohoto městečka a probíhá rozhodování o prolomení limitů těžby. Lesy jsou naopak spojeny s Krušnými horami, neboť ty jsou pokryté především jehličnatými lesy. Mezi ostatními symboly byla uváděna zatopená jezírka, příroda, pošta, genius loci a Chemopetrol.

Chemopetrol-petrochemický podnik rozprostírající se na velké ploše. Významná vizuální dominanta, která zajišťuje pro okolí zdroj pracovních míst, ale zároveň je vnímán značně negativně z důvodu nepříjemného zápachu a esteticky nepříjemného vzhledu. K dispozici je (**Graf 15**).

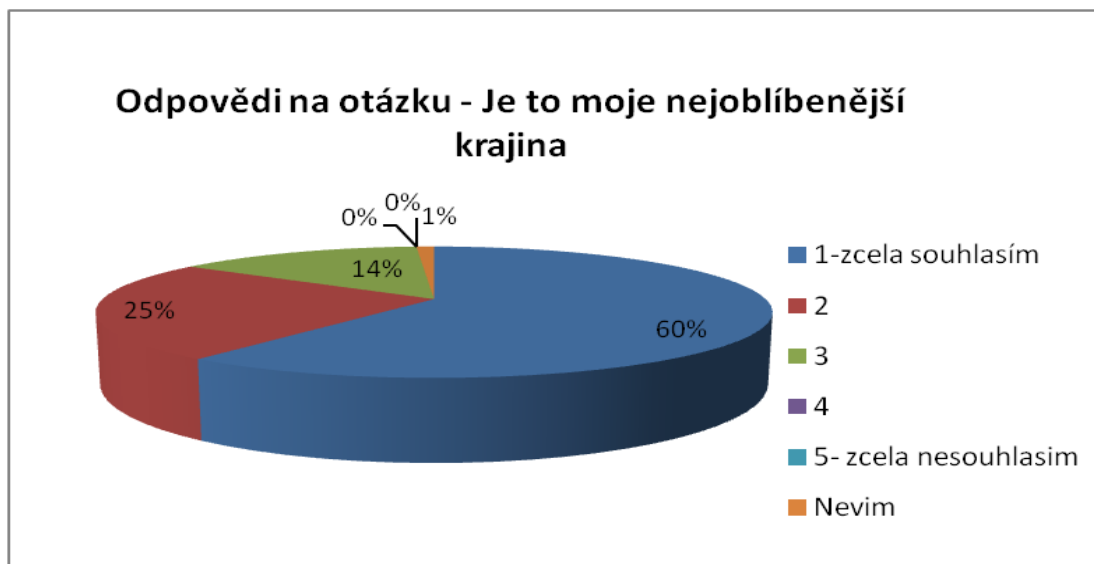
Graf 15: Co respondenti vnímají jako symbol krajiny

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

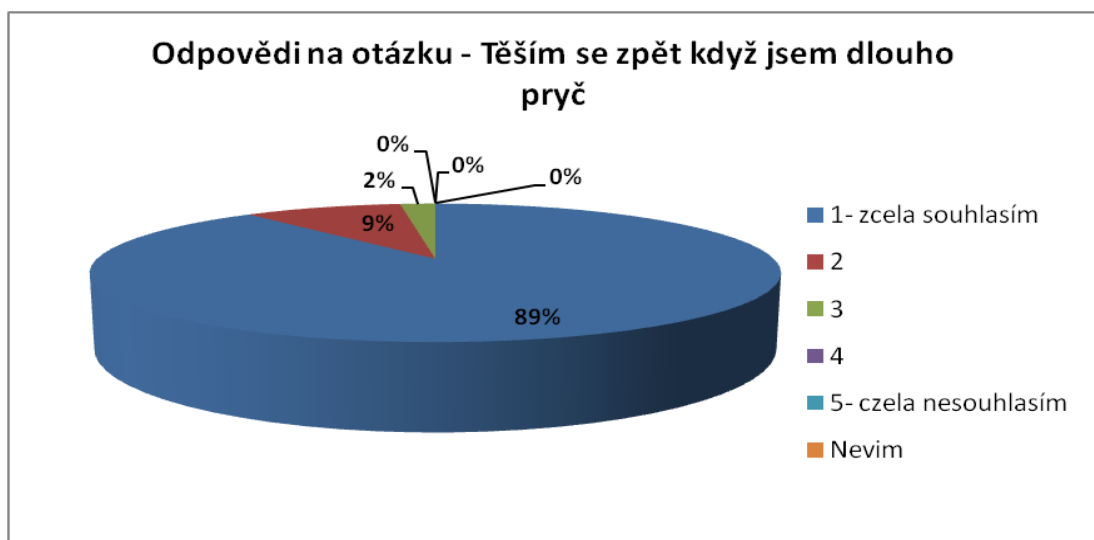
Daná tvrzení ve vztahu ke krajině v okolí města, kde respondenti bydlí

Graf 16: Otázka č. 15

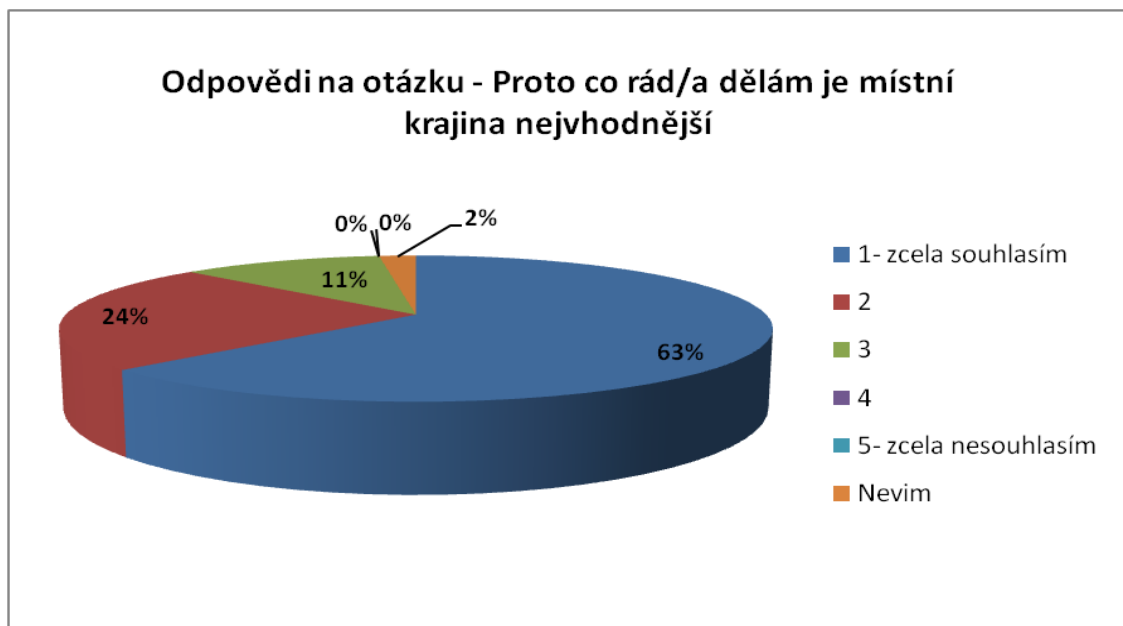
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 17: Otázka č. 16

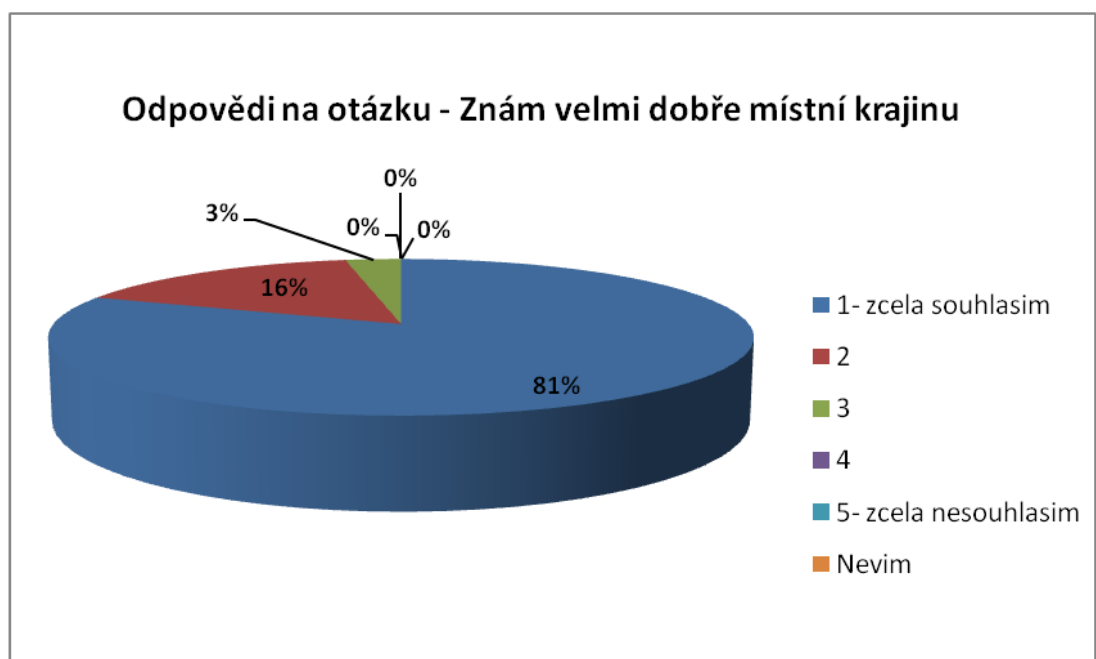
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 18: Otázka č. 17

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

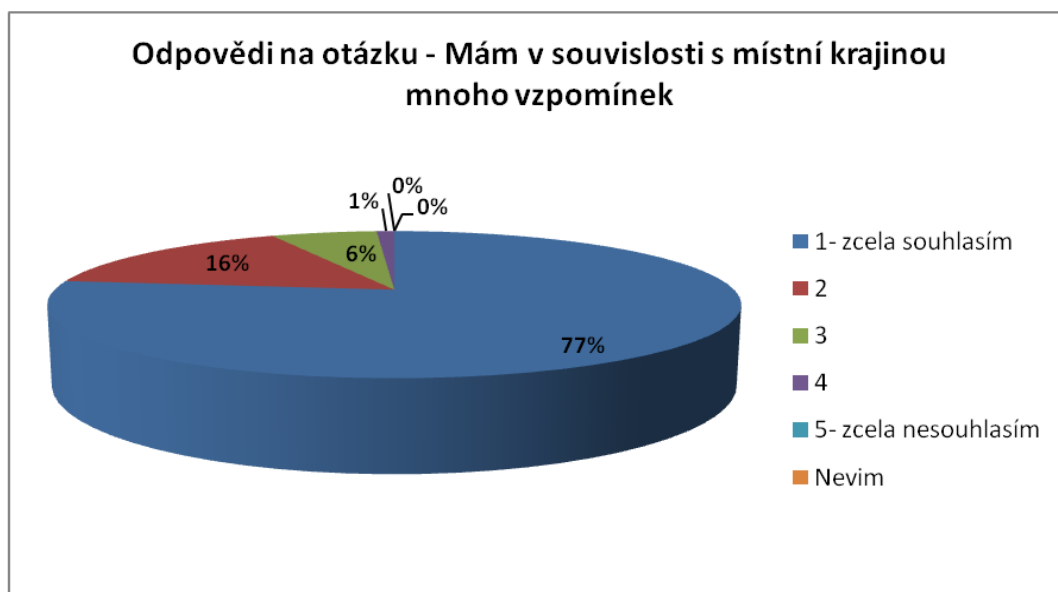
Graf 19: Otázka č. 18

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

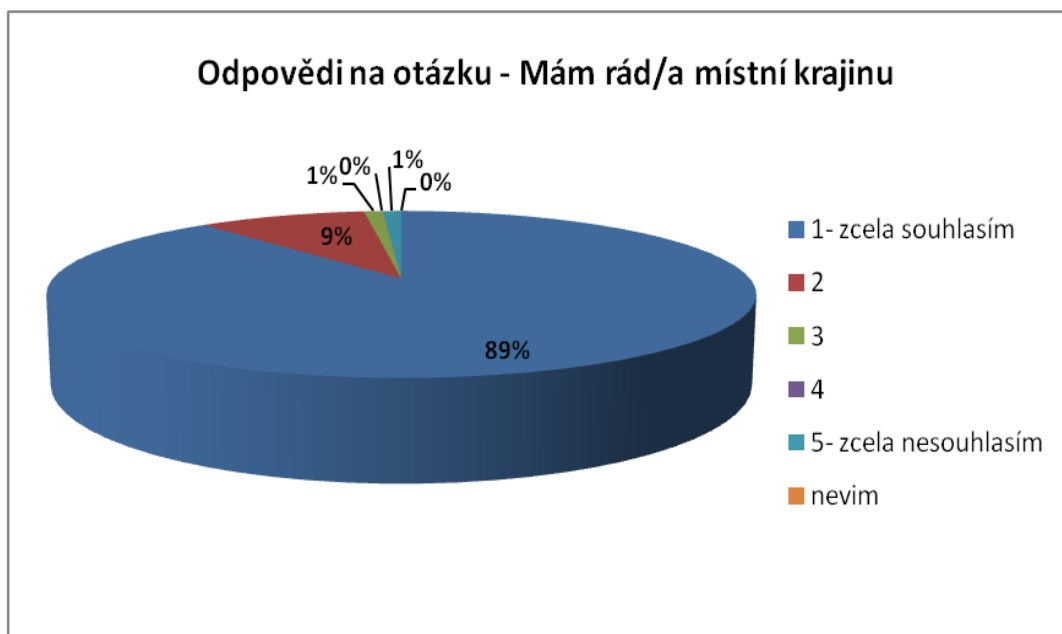

Graf 20: Otázka č. 19

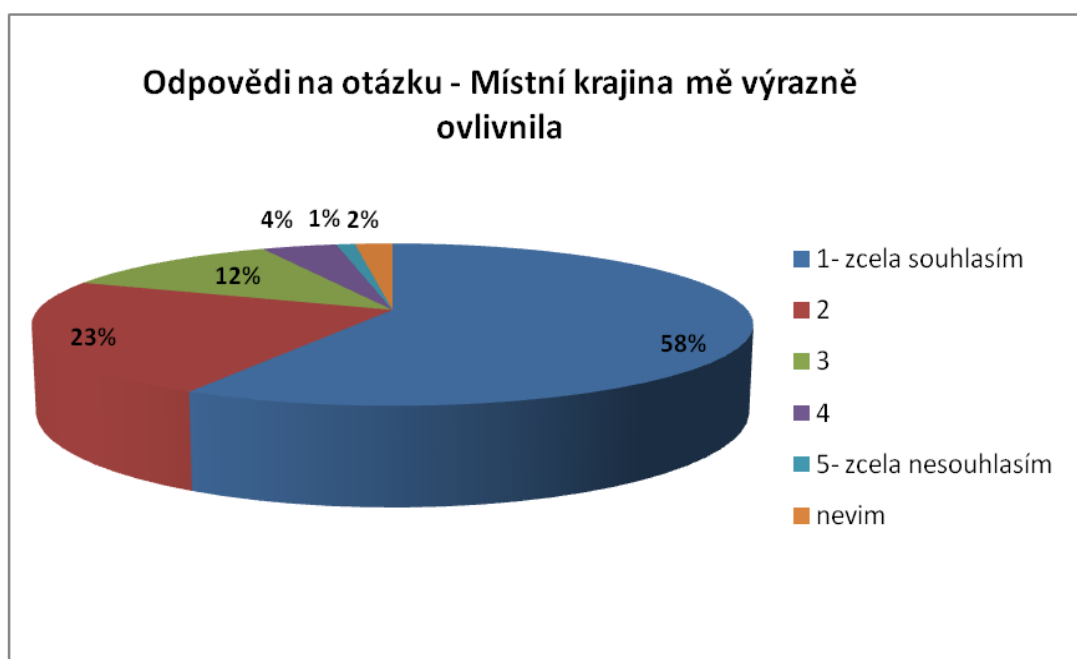
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 21: Otázka č. 20

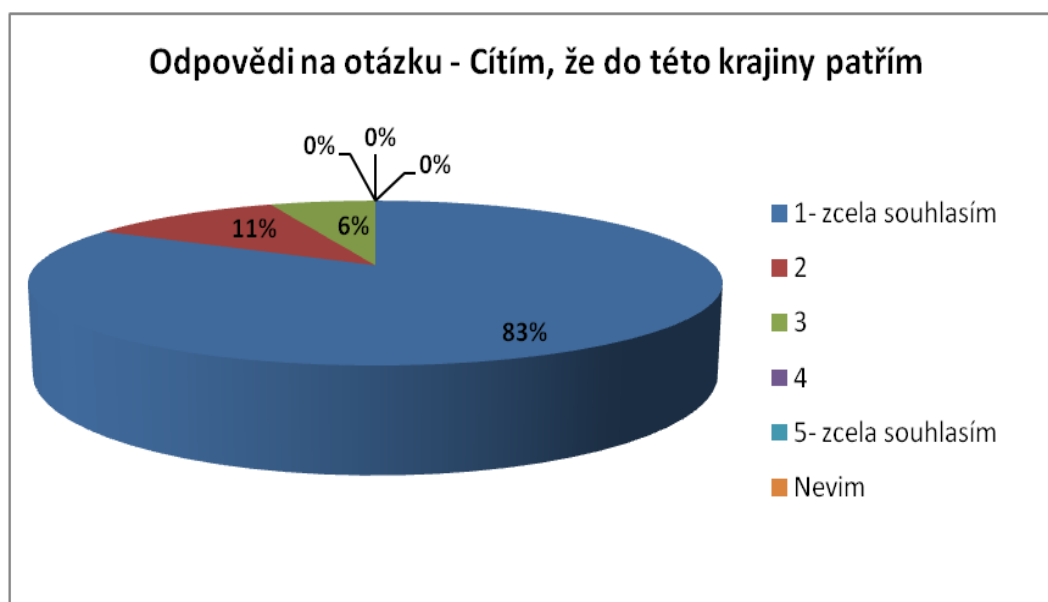
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 22: Otázka č. 21

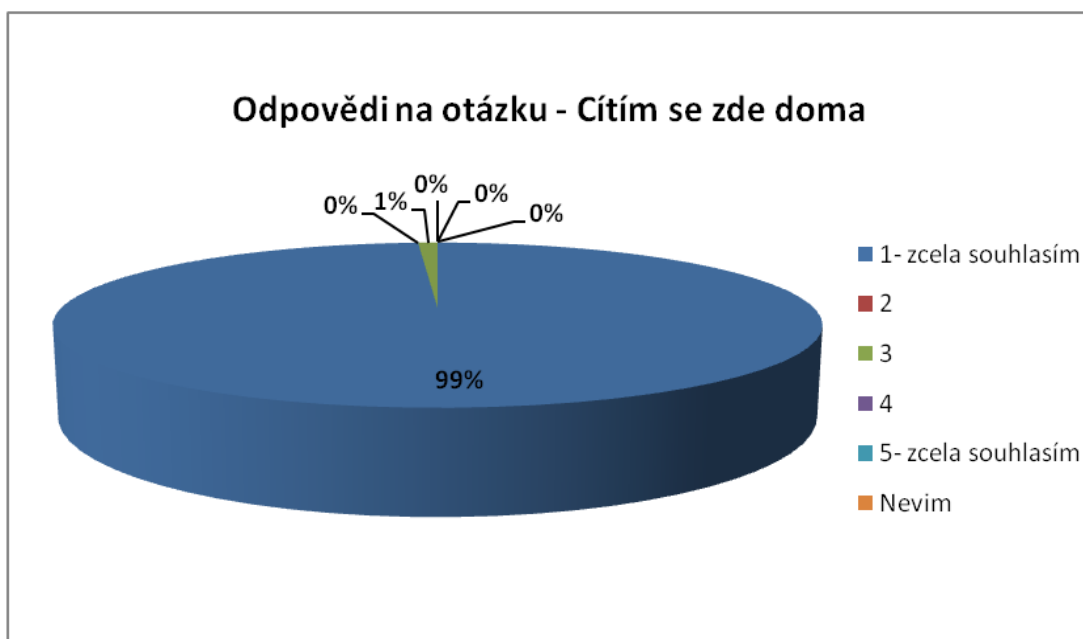
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 23: Otázka č. 22

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Graf 24: Otázka č. 23

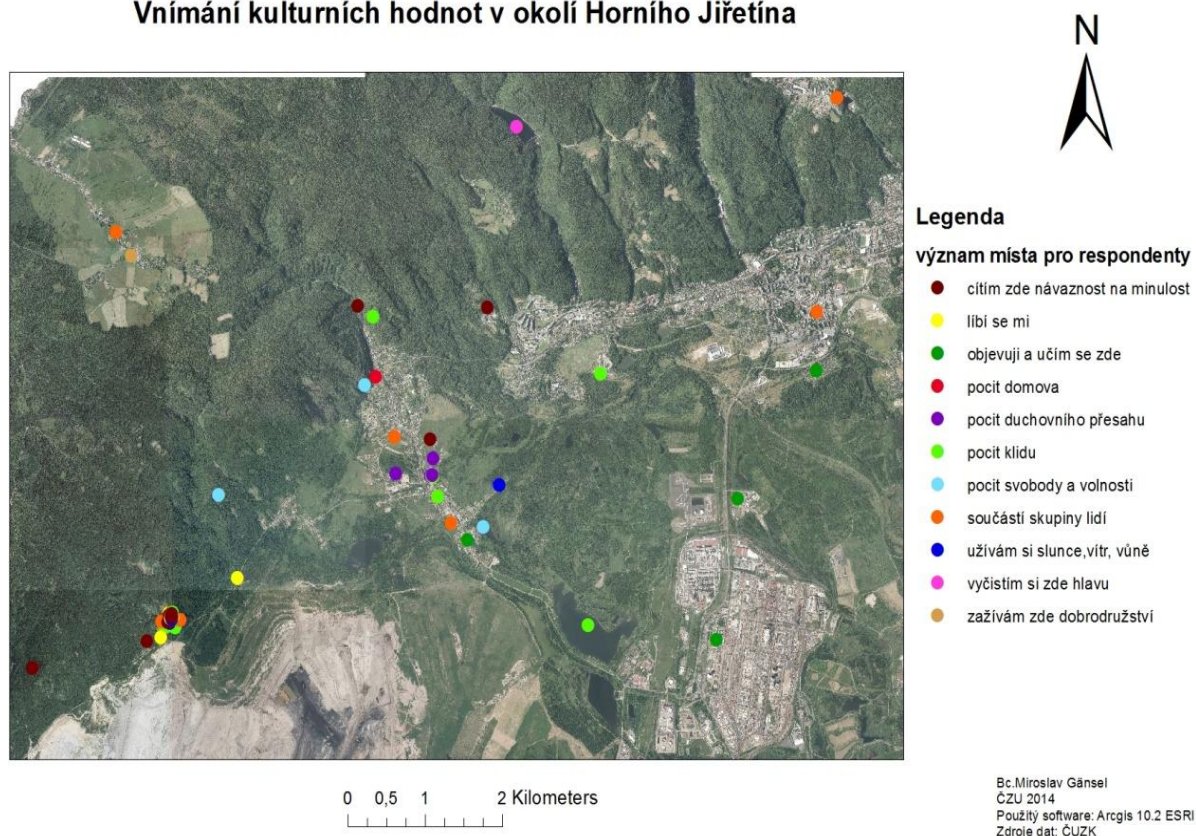
Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

4 Vyhodnocení mapové část

První obrázek (**obr. 2**) představuje vnímání kulturních hodnot respondentů v okolí Horního Jiřetína.

Obr. 2: Význam místa pro respondenty v okolí Horního Jiřetína

Vnímání kulturních hodnot v okolí Horního Jiřetína

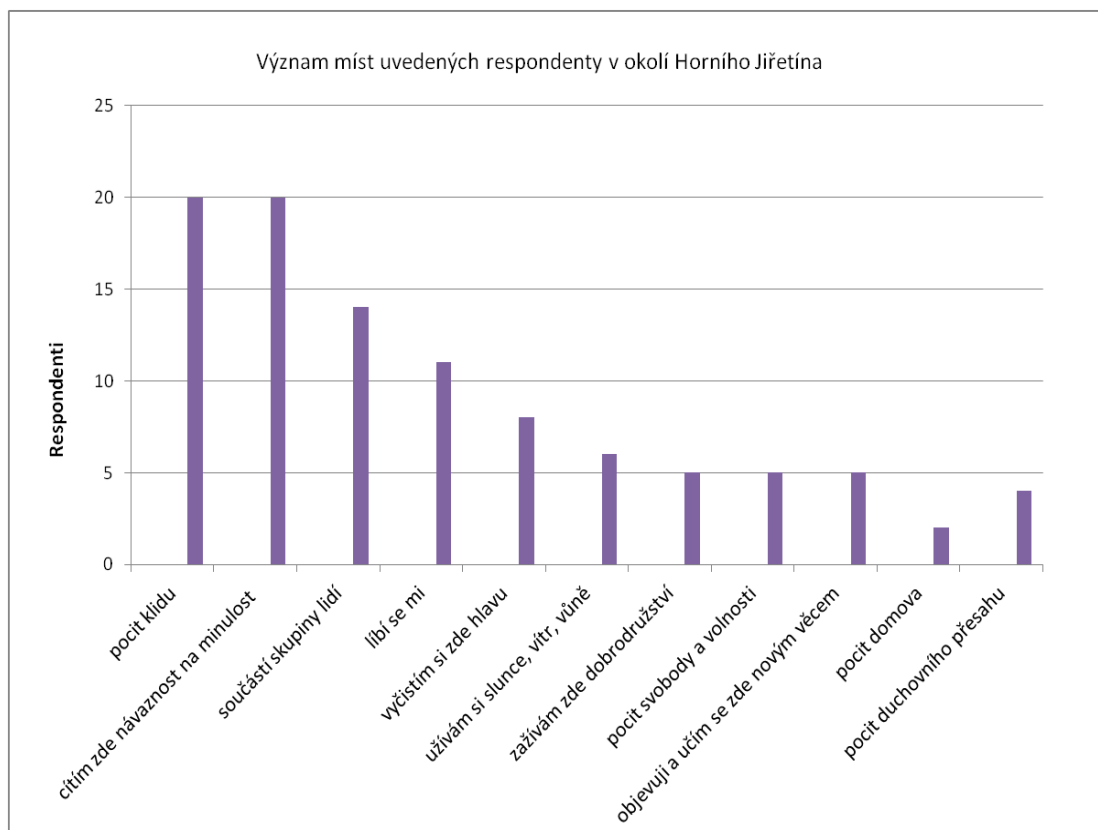

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Převážný počet (**obr. č. 2**) tvoří hodnoty, že respondent cítí návaznost na minulost a klid (19%), následuje hodnota, kdy se respondent cítí být součástí skupiny lidí (13%) a na čtvrtém místě bylo nejčastěji uvedeno, že se respondentovi na daném místě líbí (10%). Dále byly uváděny hodnoty vztahující se k rekreační a sportovní aktivitě například, že na daném místě si vyčistí hlavu (7%), užívají si slunce, vítr, vůně (5%), zažívají dobrodružství (4%) nebo mají pocit svobody a volnosti (4%). Ve 4 % byla také uvedena hodnota, že respondenti na daném místě objevují a učí se zde

novým věcem. Ve většině případu to byla místa výkonu jejich práce. Význam míst pro respondenty zakreslený v mapě (obr. 2) je také vyobrazen na grafu 25.

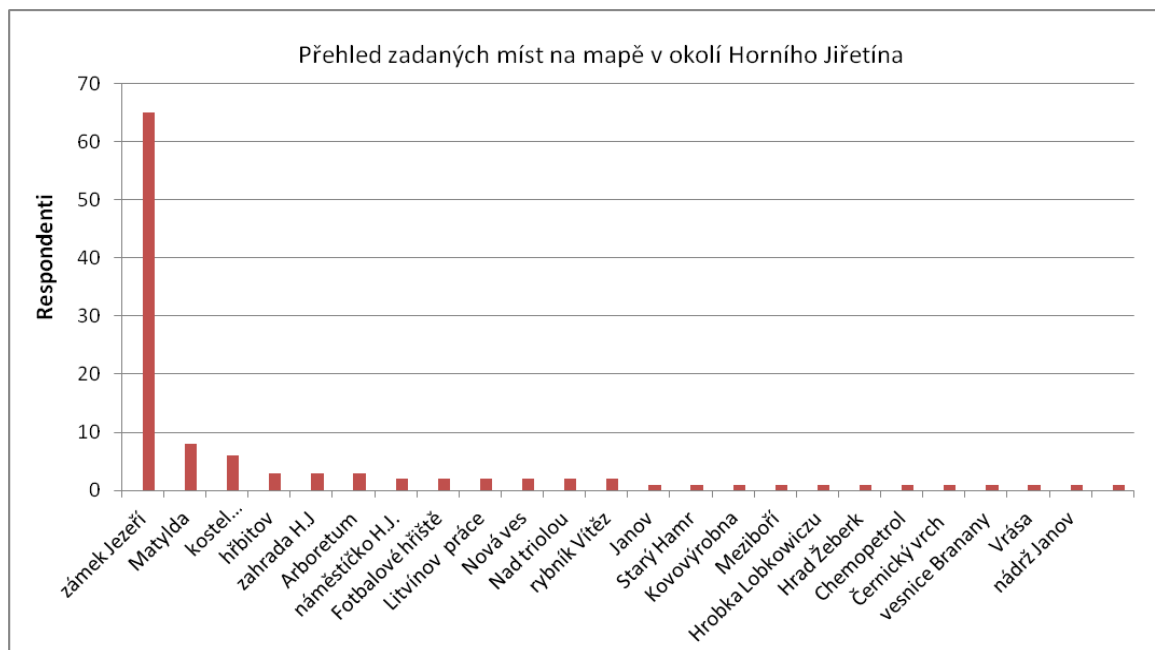
Graf 25: Význam míst uvedených respondenty v okolí horního Jiřetína

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Na následujícím **grafu 26**, jsou vyznačeny názvy míst, které respondenti zakreslili do mapy. Nejčastěji byl uveden zámek Jezeří (ve 49 %), rekreační areál Matylda (ve 6 %), kostel Nanebevzetí pany Marie (ve 4,5 %), hřbitov, zahrada H.J. , Arboretum (ve 2,25 %), náměstíčko H.J., fotbalové hřiště, práce v Litvínově, Nová ves, Nad triolou a rybník Vítěz (ve 1,5 %), Janov, Starý Hamr, kovovýrobná, Meziboří, Hrobka Lobkowiczu, hrad Žeberk, Chemopetrol, Černický vrch, vesnice Braňany, Vrása, nádrž Janov a restaurace Budvarka (ve 0,75 %).

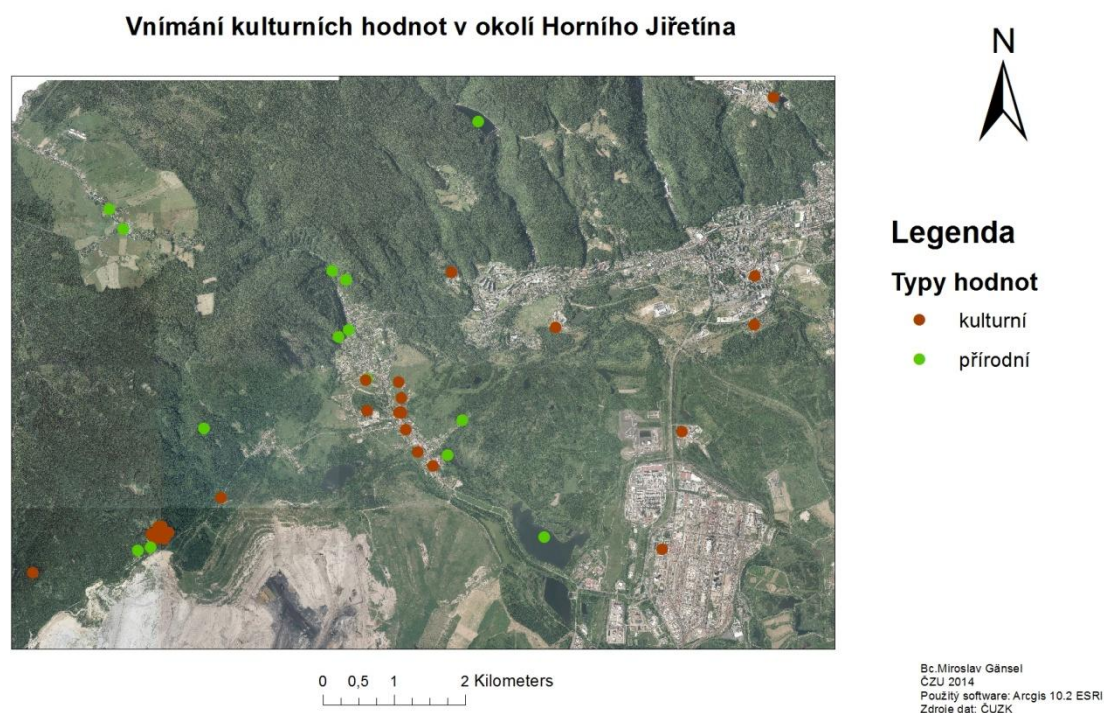
Graf 26: Přehled zadaných míst na mapě v okolí Horního Jiřetína

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Následující **obrázek 3** vyobrazuje zastoupení jevů dle dělení hodnot na kulturní a přírodní. Z celkového počtu zmíněných hodnot bylo zmíněno více kulturních hodnot (72%). Na přírodní hodnoty se respondenti zaměřili v 28 %.

Obr. 3: Hodnoty míst v okolí Horního Jiřetína dle typu (člověkem vytvořené, přírodní)

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

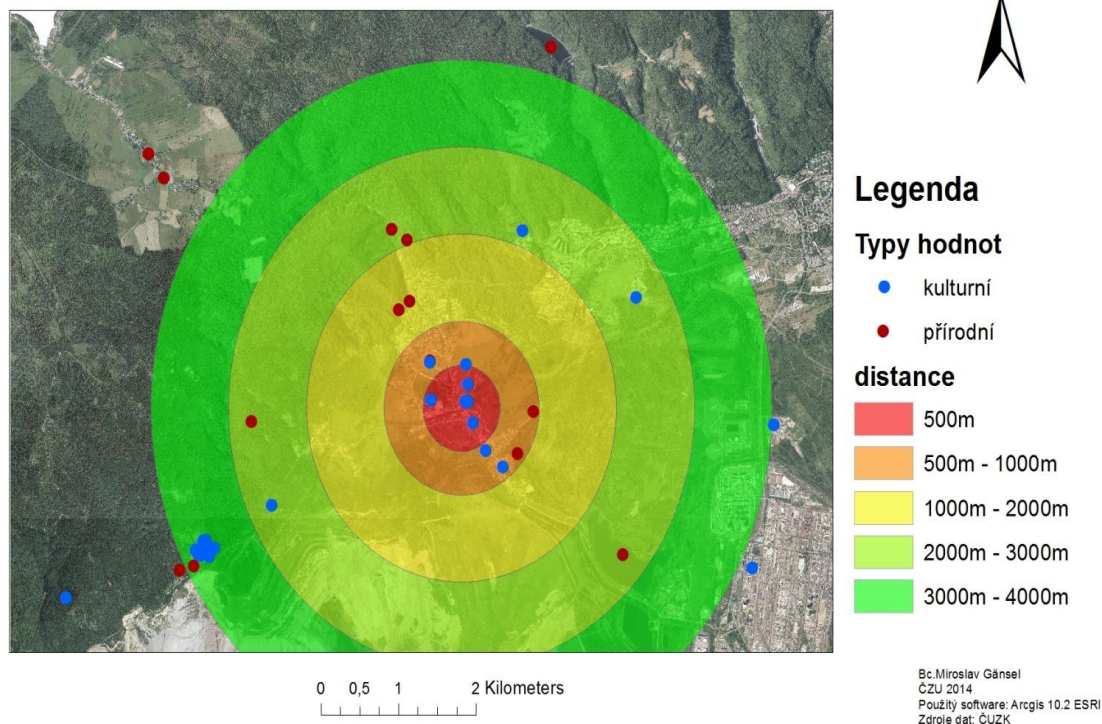
Jednotlivé body se nejčastěji shlukují kolem centra města a kolem zámku Jezeří. Nemalé množství hodnot, jako jsou např. vodní nádrž Fláje, Mariánské údolí, obec Nová ves v horách, které z respondentů mají nějaký zvláštní význam, se vyskytují dále od centra nad úpatím Krušných hor. Pomocí nástroje Arcgis 10.2 byla vytvořena mapa (**obr. 4**), podle které si lze představit, v jaké vzdálenosti od centra se jednotlivé hodnoty nachází. Většina uvedených hodnot se nachází do 1 km od středu města Horního Jiřetína, kde byly uváděny především kulturní hodnoty, jako je kostel Nanebevzetí pany Marie a přilehlý hřbitov, fotbalové hřiště. Z přírodních hodnot je uváděn blízký rybník Vítěz a zahrádky v jihovýchodní části Horního Jiřetína. Druhým ohniskem, kde respondenti uváděli většinu bodů, bylo na mapě v okolí zámku Jezeří mezi 3 – 4 km, kde respondenti uváděli jako kulturní hodnotu právě

zámek Jezeří a také nedaleko zámku nacházející se hrobku Lobkowiczů a z přírodních hodnot bylo uvedeno aboretum dříve zvané též Eisenberský park, který je v současnosti dochovaný jen z části z důvodu těžby uhlí.

Obr. 4: Zóny hodnot (člověkem vytvořené, přírodní) dle distance (500m – 4000m) v okolí Horního Jiřetína

Vnímání kulturních hodnot v okolí Horního Jiřetína

Zdroj: autor práce (vlastní šetření)

Na mapě jsou ještě zobrazeny body v rozmezí (4 - 5km) přírodního typu. Jedním z nich je nádrž Janov. Janovská (též Mostecká) přehrada je nádrž na pitnou vodu na potoce Loupnice nad Litvínovem. Hráz je zděná, 43 m vysoká a dlouhá 255 m. Je to technická památka - je nejvyšší zděnou přehradou v ČR.

Dalším důležitým místem je Nová ves v horách, kam respondenti vyrážejí do okolních lesů a využívají rekreační ski-areál. Důležitý bod na mapě byl také v oblasti 2 - 3km od středu města, neboť se zde nachází jezero Matylda důležitá přírodní hodnota, kam lidé z Horního Jiřetína jezdí za rekreací a sportovním vyžitím.

5 DISKUZE

Vnímání krajiny je individuálně ovlivněno osobností každého jedince. Svou roli hraje nejen jeho povahová charakteristika a vzdělání, ale i momentální rozpoložení či nálada. Krajinu sice vnímá každý jedinec individuálně, ale je zároveň ovlivněn kulturními a historickými faktory dané oblasti kde žije.

Plánované hospodářství naší země bylo vždy velmi závislé na těžbě uhlí a přírodní hodnoty a identifikace obyvatel s daným místem jsou až na druhém místě. O tom svědčí neustále oddalované rozhodnutí státu o prolomení těžebních limitů a zároveň tlak těžebních korporací.

V Horním Jiřetíně jsem poznal i několik lidí, kterým těžba vzala již jednu střechu nad hlavou, a o to mají větší strach, aby se tak nestalo podruhé. Z důvodu této neutuchající hrozby těžby je cítit, že místní obyvatelé jsou kvůli společnému strachu více sociálně semknuti. V dotazníkovém šetření se ukázalo, že k místu mají silný vztah a pocit, že sem patří.

Jejich odpor k opuštění Horního Jiřetína je zesílen vzpomínkami na minulý režim, kdy docházelo k násilnému vyvlastňování, například v obci Libkovice. Za vyvlastněný majetek byly nabídnuty neadekvátní náhrady v podobě přiřazeného bytu v panelovém domě v Mostě a zanedbatelného finančního vyrovnání. Dodnes jsou zde mnozí, především starší lidé, nešťastní a s náhradním bydlištěm se stále nemohou smířit a identifikovat.

Na semknutí obyvatel se také podílelo obecné referendum, kde občané odmítli vyjednat s těžební společností o podmínkách zániku Horního Jiřetína. Mezitím se z města stalo vyhlášené místo pro svou lokalitu na úpatí Krušných hor a zachovalou přírodou mezi všemi průmyslem ovlivněnými a zdevastovanými plochami.

Dotazníkové šetření obsahovalo důležité sociodemografické údaje, podle kterých jsme se dále zaměřili na vyhodnocování vztahu k místní krajině. Nicméně problematika vnímání je tak rozsáhlá, že neustále můžeme objevovat nové souvislosti a vztahy, které ovlivňují člověka ve vztahu ke krajině.

V diplomové práci bylo pro výzkum stanoveno 46 hypotéz, ze kterých se 7 verifikovalo a 39 falzifikovalo. Mezi potvrzené patří H7 Vliv věku obyvatel na frekvenci návštěvnosti místní krajiny, H13 Vliv znalosti místní krajiny na četnost návštěv, H18 Rodáci mají pocit, že je místní krajina ovlivnila, H21 Vztah mezi pocitem, že jsem místní krajinou ovlivněn a pocitem, že do místní krajiny patřím, H31 Vliv délky života v Horním Jiřetíně na pocit těším se zpět, když jsem dlouho pryč, H34 Vliv délky života v Horním Jiřetíně na pocit sounáležitosti s místní krajinou, H41 Vliv rodinných kořenů na četnost vzpomínek s místní krajinou.

Z výsledků stanovených hypotéz vyplývá, že velmi silnou emotivní vazbu k místu měli především rodáci a jedinci, kteří mají s tímto místem rodné kořeny. Tato tvrzení souvisí s pojmem place attachment. Lidé si utváří vztah mezi sebou a krajinou, která je pro ně velmi dobře známá, například krajina, kde člověk vyrůstal. Dalšími místy, kde si člověk vytváří vztah s krajinou, jsou místa, která jsou často navštěvovaná, a to jak z důvodu odpočinku, rekreace, tak i místa, kam chodí lidé do práce, jak uvádí například Kaplan,(1989) nebo Haapala, (2005).

Dále se potvrzuje studie dle Knox, Marstonová, (2004) vztah k místu, který je určen pocity lidí (sense of place), jsou evokovány jako výsledek zkušenosti a paměti, které se vztahují k místu a k symbolismu, který je spojen s daným místem.

Podle některých autorů např. Sarbín, (1983) používají lidé výrazů jako „láska k místu“, s tím je spojeno vyhledávání míst, kde má člověk pocit jistoty, bezpečí a pohodlí. Někdy je tento vztah tak silný, že může jedinec odmítat opuštění místa a tím přicházet o mnohé příležitosti. Toto tvrzení se týká právě obyvatel Horního Jiřetína, neboť je důkazem jejich naprostého odporu k jeho opuštění i přes nabízené vysoké odstupné před hrozící těžbou.

Vyšší věk těchto respondentů dále potvrzuje teorii Hidalgo, Hernández, (2001), že sociodemografický vliv posiluje „place attachment“. Projevilo se to u potvrzených hypotéz tvrdících, že délka života respondenta v obci ovlivňuje pocit, že místní krajina je pro něj tou nejoblíbenější a také pocit, že do místní krajiny patří.

Lidé žijící v Horním Jiřetíně kratší časový úsek nejsou tolik svázáni a nelpí tolik na daném místě. Následně vyplývá, že čím déle na určitém místě lidé žijí, tím více se projevuje pocit sounáležitosti s danou krajinou.

Respondenti si více uvědomují, kam patří, mají také již své rodiny a zdržují se více doma. Zároveň jsou tyto pocity spojeny s tím, že v daném místě mají svůj dům, své předky nebo odtud pocházejí. K těmto zjištěným tvrzením dochází například V. Cílek v knize „Krajiny vnitřní a vnější“.

Současně se nepotvrdilo, že by tito lidé krajinu i více navštěvovali. Tento fakt je způsoben především fyzickým a zdravotním stavem respondentů ve vyšší věkové kategorii. Emotivní vazba v případě některých dotazovaných jedinců byla navíc podpořena jejich sociální interakcí (např. respondenti navštěvovali zdejší ZŠ, setkávají se na stejných místech např. restaurace, kostel, hřbitov, Jiřetínský zámek a v dalších volnočasových aktivitách).

V mapové části vybírali dotazovaní ze všech nabízených hodnot. Žádná nebyla opomenuta. Jednalo se o pocit klidu, svobody, duchovního přesahu, domova, návaznosti na minulost aj. U každého jedince především převažoval zájem o jeden až dva typy hodnot. Další typy byly méně využity a pouze doplňující nebo zcela chyběly.

Co se týká četnosti, respondenti vnímají místa v krajině především pro pocit klidu, návaznosti na minulost, sportovně-rekreační a estetickou hodnotu a pro pocit být součástí skupiny lidí. Tyto hodnoty jsou zde zastoupeny především proto, že v okolí Horního Jiřetína se nachází ve vzdálenosti okolo 4 km jeden z hlavních významných bodů zámek Jezeří, který patří k nejzajímavějším objektům České republiky. Kdysi honosné sídlo rodu Lobkowiczů bylo významným kulturním a společenským centrem a je jednou z hlavních místních historických dominant. Zámek se nachází na vyvýšeném místě a umožňuje výhled do okolní krajiny mostecké pánve. Zde došlo zároveň k potvrzení s výzkumem Minter, (2009). Ten označil takto vyvýšená místa z pohledu respondentů za nejoblíbenější. Dochází zároveň ke shodě s jeho teorií i v přítomnosti hodnoty klidu nacházející se právě v tomto místě.

Zámek Jezeří je pro respondenty klidným místem, protože se nachází, jak již bylo zmíněno dále od centra města v lesích Krušných hor a nabízí tak možnost odpočinku od veškerého shonu, který dnešní doba přináší.

Na zámku probíhají různé kulturní akce (hradozámecká noc, oživlá strašidla, hudební programy a umělecké výstavy). Tyto kulturní akce jsou důvodem, proč respondenti spojují toto místo s pocitem, že se zde cítí být součástí skupiny lidí. Zároveň je pro dotazované významnou estetickou hodnotou, neboť je vyjímečný nejen pro svoji mimořádnou uměleckou a architektonickou hodnotu, ale i neobyčejně krásnou polohu.

Dalšími častými uváděnými hodnotami jsou hodnoty sportovně – rekreační. Obyvatelé tyto body zadali, protože výskyt sportovně-rekreačních hodnot se koncentruje v blízkosti významnějších sportovně-rekreačních oblastí často geograficky sousedících s větším městem. Toto zjištění lze považovat za potvrzení teorie Moore, (1994) v souvislosti s „place dependence“, která hodnotí dané území v rámci určité činnosti. Modely, které zkoumaly takto zaměřené výzkumy, ukazují, že místa, která jsou zdrojem pro vykonávání různých činností nebo potřeb mají vytvořeny s lidmi úzké vazby. Pro respondenty to byla místa jako sportovní areál Matylda, skia-reál hora sv. Kateřiny a Klíny.

Další vztah a vazby mají obyvatelé Horního Jiřetína ke krajině v jeho širším okolí (tj. Nová Ves, Litvínov, Most a Janov), nacházející se v rozmezí 5-10 km. Na těchto místech žijí jejich příbuzní či přátelé nebo zde vykonávají svou práci. Za prací jezdí obyvatelé Horního Jiřetína především do Litvínova a Mostu.

Tyto body byly vybírány především proto, že další významné body se v okolí Horního Jiřetína nenachází, protože převážnou část krajiny tvoří rozsáhlé doly, které jsou nepřístupné, a zbytek je tvořen rozsáhlým pohořím Krušných hor.

ZÁVĚR

Horní Jiřetín bude vždy spojován s těžbou hnědého uhlí a bojem obyvatel za jeho záchranu. Jejich pozitivní vztah k místu bydliště a okolní krajině je zřejmý z dotazníkového šetření. Jedná se především o silné pouto, znalost krajiny, sebeidentifikaci, oblíbenost a pocit domova. Dále se prokázaly silnější vazby přímých rodáků Horního Jiřetína nebo přítomnost jejich předků oproti přistěhovalcům.

V diplomové práci byla položena otázka, zda si obyvatelé Horního Jiřetína uvědomují hodnoty jejich místní krajiny, zdali je vnímají, jaký charakter mají a hlavně jaký pro ně mají význam a důležitost. Bylo zjištěno, že mezi hlavní hodnoty patří návaznost na minulost spojená převážně s životem předků na témže místě. Tato lokalita jim také poskytuje klid a umožňuje trávit volný čas. Dále bylo uváděno, že se cítí být součástí tamní skupiny lidí.

V blízkém okolí Horního Jiřetína se nachází několik zajímavých kulturních a přírodních míst (např. zámek Jezeří, Jezerské arboretum, hrobka Lobkowiců, jezero Matylda, skiareál Klíny atd.), která podněcují k větší návštěvnosti okolní krajiny.

Ze stanovených 48 hypotéz pro výzkum vnímání kulturních hodnot v okolí Horního Jiřetína se nám 7 hypotéz verifikovalo jako proměnné závislé. Mezi ně patří **H7, H13, H18, H21, H31, H34, H41**.

Jako první se potvrdila hypotéza, která předpokládala závislost mezi věkem a frekvencí návštěv okolní krajiny **H7**. Zde se ukázalo, že starší lidé navštěvují okolní krajinu méně než lidé mladší.

V souvislosti s frekvencí návštěv okolní krajiny se dále potvrdila hypotéza **H13**. Tato hypotéza potvrzuje, že četnost návštěv okolní krajiny je spojena s pocitem, jak místní krajinu známe.

Následuje prokázaná hypotéza **H21** „Vztah mezi ovlivněním krajinou na pocit, že do ní patřím“. Lidé v Horním Jiřetíně cítí, že jsou místní krajinou ovlivněni a toto zároveň způsobuje, že cítí sounáležitost s touto krajinou. Neprokázalo se ovšem ovlivnění tohoto tvrzení v závislosti na délce života obyvatel na tomto místě, či to zda jsou respondenti rodáky nebo zde měli předky.

Další potvrzené hypotézy byly **H31** a **H34**. Tyto hypotézy potvrzují, že délka života respondenta v Horním Jiřetíně ovlivňuje pocit, že místní krajina je pro něj tou nejoblíbenější a také pocit, že do místní krajiny patří. Zjištěná tvrzení ukazují věk při vnímání okolní krajiny za podstatný faktor a tyto výsledky se tak shodují s řadou jiných studií (např. Lyons, 1983; Scott et al., 2002, aj).

Dále se verifikovaly hypotézy **H18** „Vliv rodáků na ovlivnění místní krajiny“ a **H41** „Vliv rodinných kořenů na četnost vzpomínek s místní krajiny“. Tato tvrzení souvisí s pojmem place attachment, se kterým je spojována tzv. familiarita.

Jedinci mají vytvořenou silnou vazbu ke krajině, pokud zde prožili dětství nebo mají vazby podpořené sociální interakcí. Na ztotožnění s místem má vliv především délka pobytu, přítomnost předků nebo opět sociální aspekt.

Obyvatelé Horního Jiřetína vnímají místa především díky návaznosti na minulost, klidu nebo sportovně-rekreační hodnotě. Horská krajina svými sportovně-rekreačními možnostmi evokuje k časté závislosti na místě. Pokud bychom sečetli výskyt sportovně rekreačních hodnot a hodnotu klidu, je pro respondenty hledisko odpočinku v krajině Horního Jiřetína zdaleka nejdůležitější.

Člověk krajinu přetváří od dávných dob. V současnosti již panenskou přírodu, kde by člověk nepůsobil, téměř nenajdeme. Krajina pro nás nepředstavuje pouhé prostředí, ve kterém žijeme, ale je součástí každého z nás. Je nutné si uvědomit, že krajinu je třeba chránit a chovat se k ní ohleduplně, nejen kvůli ní samé, ale i kvůli nám a budoucím generacím.

Seznam použitých českých zdrojů

BAŠTECKÁ, B., REITEROVÁ, E. (2005): Současné potřeby a Abraham Maslow. *Varia Psychologica X*, AUPO, Univerzita Palackého v Olomouci, 63-88.

BUČEK, A., LACINA, J. (1994): *Harmonická kulturní krajina venkova*. Veronica 8, 4. zvláštní vydání *Obnova venkovské krajiny*, s. 5.

CÍLEK, V. (2002): *Krajiny vnitřní a vnější*. Dokořán, Praha.

FANTA, J. (2001): *Česká krajina v evropských souvislostech*. In *Tvář naší země – krajina domova*. Studio JB. Lomnice nad Popelkou. s. 278-280.

FEŘTEK, T. (2006): *Proč je příroda krásná*. Reflex. (21). s. 88-91.

FORET, M., STÁVKOVÁ, J., VAŇOVÁ, A. (2006): *Marketingový výzkum*. 1. vyd. Znojmo: Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo, 116 s.

FORMAN, R.T.T., GORDON, M. (1993): *Krajinná ekologie*. Praha: Academia, s. 583.

HADAČ, E. (1982): *Krajina a lidé: úvod do krajinné ekologie*. 1. vyd. Praha: Academia, s. 156.

HÁLA, V. (2009): *Estetický vztah k přírodě a problém sporu antropocentrismu a biocentrismu*. s. 9-20, v: Binka, B., Dadejík, O., Stíbral, K., eds: *Krása, krajina, příroda II.: Kapitoly o roli estetických hodnot ve vztahu k přírodě, krajině a životnímu prostředí*. Masarykova univerzita, Brno.

HALÍK, T. (2007): *Vzdáleným nablízku: vášně a trpělivost v setkání víry s nevírou*, Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, s. 252.

HINDLS, R. ; NOVÁK, I.; HRONOVÁ, S., (1999): *Analýza dat v manažerském rozhodování*, 1. vydání, Praha: Grada Publishing, s. 98-122,

CHRÁSKA, M. (2007): *Metody pedagogického výzkumu*. 1. vyd. Praha : Grada.

CHROMÝ, P. (2009): Regionální identita; Region a místo. In Chromý, P., Heřmanová, E., a kolektiv: *Kulturní regiony a geografie kultury*, vyd. 1., Praha: ASPI.

JAROŠOVÁ, H. (2009): Poznatky k vnímání a pojmu krajiny. Str. 100-108, v: Dadejík O., Stibral K., eds.: *Krása, krajina, příroda I.: Kapitoly o roli estetických hodnot ve vztahu k přírodě, krajině a životnímu prostředí*. Dokořán, Praha.

KELLER, J. (2010): *Trápení krajiny*. s. 26-27, v: Huba, M., Mišíková P., eds.: *Krajina jako dar. Spoločnosť pre trvalo udržateľný život v SR (STUŽ/SR, člen siete CIVILSCAPE)* v spolupráci s Geografickým ústavom SA, Bratislava.

KOHÁK, E. (2000): *Zelená svatozář: Kapitoly z ekologické etiky*. Sociologické nakladatelství (SLON), Praha.

KUČERA, Z. (2009): *Jak vnímáme krajinu a její paměť*, Geografické rozhledy, č.4, s. 6 - 7.

KUČERA, Z. (2009): Krajina v české geografii a otázka relevance přístupů anglo-americké humánní geografie. *Geografie*. Roč. 114, s. 145-155.

LAPKA, M. (2008): *Úvod do sociologie krajiny*. Univerzita Karlova v Praze. Praha. 86 s.

LEOPOLD, A. (1996): *Etika země*. S. 35-51, v: Kohák, E., Kolářský, R., Míchal, I., eds.: *Závod s časem: texty z morální ekologie*. Torst, Praha.

LIBROVÁ, H. (1987): *Sociální potřeba a hodnota krajiny*, Univerzita J.E.Purkyně, Brno.

LIBROVÁ, H. (1988): *Láska ke krajině?* Blok, Brno.

MASSEY, B. D. (2005): *For Space*, London: Sage.

MÁCHA, P. (2013): *Krajiny: příspěvek k diskuzi o konceptualizaci krajiny v (české) geografii*. *Geografie*, 118, č.1, s.1- 15.

MEZERA, A. a kol. (1979): *Tvorba a ochrana krajiny*, Praha.

MÍCHAL, I. (1992): *Ekologická stabilita*, Veronica, Praha, 243 s.

ŘÍHA, M. (2002): *Tvorba krajiny jako socio-ekonomického prostředí společnosti*. In: *Trvale udržitelný rozvoj české krajiny*. Česká společnost krajinných inženýrů. Pardubice. s. 170-174.

SÁDLO, J. et al. (2005): *Krajina a revoluce. Významné přelomy ve vývoji kulturní krajiny českých zemí*. Praha: Malá skála.

SZALÓ, C. (2006): *Domov a jiná místa/ne-místa formování kulturních identit*. *Sociální studia*, Brno: Masarykova universita, 1, od s. 145 – 161.

SKLENIČKA, P., MOLNÁROVÁ, K. (2010): *Visual Perception of Habitats Adopted for Post-Mining Landscape Rehabilitation*. *Environmental Management* 46, s. 424-435.

SKLENIČKA, P. (2003): *Základy krajinného plánování*. 2. vyd. Praha: Nakladatelství Naděžda Skleničková. 321 s.

SOUKUP, V. (2000): *Přehled antropologických teorií kultury*. Portál, Praha. 200 s.

SOVA, V. (1978): *Životní úroveň a její plánování*, nakladatelství Praha.

STIBRAL, K., Zítko, K. (2009): *od fyziologie estetiky k vitalismu*, s. 226-250, v: Dadejík, O., Stibral, K., Zuska: *Česká estetika přírody ve středoevropském kontextu*. Dokořán, Praha.

STIBRAL, K. (2005): *Proč je příroda krásná? Estetické vnímání přírody v novověku*. Dokořán, Praha.

ŠMAJS, J. (1984): *Problém vztahu společnosti a přírod*. Filozofický časopis, č.1, s. 1-30.

TUGARINOV, V.P. (1981): *Příroda, civilizace, člověk*, Praha.

VLACHOVÁ, K., ŘEHÁKOVÁ, B. (2004): *Národ, národní identita a národní hrdost v Evropě*. Sociologický časopis/Czech Sociological Review, Vol. 40, No. 4: s. 489 – 508.

VOKURKA, M., HUGO, J. et al. (2007): *Praktický slovník medicíny*. 8. vyd. Maxdorf, Praha, s. 518.

ZÁTKA, V. (2009): *Příroda, umění, svoboda: ke Kantovsko-Schillerovskému pojetí estetiky přírody*. s. 184-203 v: Dadejík O., Stibral K., eds.,: *Krása, krajina, příroda I.: Kapitoly o roli estetických hodnot ve vztahu k přírodě, krajině a životnímu prostředí*. Dokořán, Praha.

114/1992 Sb. - *Zákon o ochraně přírody a krajiny*

Seznam použitých zahraničních zdrojů

AGNEW, J. (1987): *Place and politics: the geographical mediation of state and society*. JSTOR by The Royal Geographical Society, 13, č. 2, pp. 251–253.

APPLETON, J. (1975): *The Experience of Landscape*. London, Wiley, Chichester, 293 p.

BUIJS, A. E., ELANDS, B. H. M., LANGERS, F. (2009):. *No wilderness for immigrants: Cultural differences in images of nature and landscape preferences*. *Landscape and Urban Planning* 91, pp. 113-123.

COLLIER, M. J. (1986): *Culture and gender: effects on assertive behavior, and communication competence*. In: MCLAUGHLIN, M. (Ed.), *Communication Yearbook* 9, Sage, Beverly Hills, pp. 579-592.

COSGROVE, D. (1980): *Images of landscape*. In: GOLD, J. R. (Ed.). *An Introduction to Behavioural Geography*. Oxford University Press. Oxford, pp. 115-127.

CRESWELL, T. (2004). *Place: A Short Introduction*. Oxford: Blackwell.

DEARDEN, P. (1984): *Factors influencing landscape preferences: an empirical investigation*. *Landscape Planning* 11, pp. 293-306.

EIBL – EIBSFELDT, (1997): *Die Biologie des menschlichen Verhaltens*. 4th ed. Piper, Munich.

FRY, G., TVEIT, M. S., ODE, Å., VELARDE, M. D. (2008): *The ecology of visual landscape: Exploring the conceptual common ground of visual and ecological landscape indicators*. *Ecological Indicators* 9, pp. 933-947.

HAAPALA, A., (2005): On the Aesthetics of the Everyday. Familiarity, Strangeness, and the Meaning of Place. In: Light, A., Smith, J.M. (Eds.), *The Aesthetics of Everyday Life*, University Press, New York, Columbia, pp. 39-55.

HARTIG, T., EVANS, G. W. (1993): *Psychological foundations of nature experience*. *Behavior and Environment: Psychological and Geographical Approaches* 17, pp. 427-457.

HIDALGO, M.C., HERNÁNDEZ, B. (2001): Place attachment. Conceptual and empirical questions. *Journal of Environmental Psychology* 21, pp. 273-281.

HULL, R.B. IV. (1992): *Image congruity, place attachment and community design*. *Journal of Architectural and Planning Research* 9, 3, pp. 181-192.

JAKLE, J. A. (1987): *The visual elements of landscape*. The University of Massachusetts Press, Amherst.

JORGENSEN, B. S., STEDMAN, R. C. (2001): Sense of place as an attitude: lakeshore owners attitudes toward their properties. *Journal of Environmental Psychology*. roč. 21, č. 3, pp. 233–248.

KAPLAN, R., KAPLAN, S. (1989): *The experience of nature: A psychological perspective*. Cambridge University Press, New York, pp. 13-39.

KNOX, P.L.; MARSTONOVÁ, S. A. (2004): *Places and regions in global context: human geography*. Pearson Education, Prentice Hall, 3th edition Upper Saddle River, New Jersey, 530 p.

LYONS, E. (1983): *Demographic correlates of landscape preference*. *Environmental and Behavior* 15, pp. 487–511.

MADDUX, W. W. YUKI, M. (2006): *The “Ripple Effect”*: Cultural differences in perceptions of the consequences of events. *Personality and Social Psychology Bulletin* 32, pp. 669-683.

MONTESQUIEU, (2004): *The Spirit of the Laws*, vyd. A. M. Cohler, B. C. Miller, H. S. Stone, Cambridge University Press, Cambridge.

MOORE, R. L. - GRAEFE A. R. (1994): Attachments to recreation settings. *Leisure Sciences* 16, pp. 17-31.

PAASI, A. (2001): Europe as a social process, and diskurse: considerations of place, boundaries and identity. *European Urban and Regional Studies* 8, pp. 7-28.

PROHANSKY, H.M. – FABIAN, A.K. – KAMINOFF, R. (1983): *Place-identity*. *Journal of Environmental Psychology* 3, pp. 57-83.

RELPH, E. (1976): *Place and placelessness*. London: Pion Limited.

SARBIN, T.R. (1983): *Place identity as a component of self*. *Journal of Environmental Psychology* 3, pp. 337-342.

SCANNELL, L., GIFFORD, R. (2010): Defining place attachment: A tripartite organizing framework. *Journal of Environmental Psychology* 30, pp. 1-10.

SCOTTS, A. (2002): *Assessing public perception of landscape: the LANDMAP experience*. *Landscape Research* 27, pp. 271-295.

STEELE, F. (1981): *The Sense of Place*. Boston: CBI Publishing.

STRUMSE, E. (1996): *Demographic differences in the visual preferences for agrarian landscapes in Western Norway*. *Journal of Environmental Psychology* 16, pp. 17-31.

TUAN, Y. (1974): *Topophilia. A study of Environmental Perception, Attitudes, and Values*. Englewood Cliffs, Prentice-Hall Inc., New Jersey.

TUAN, Y. F. (1974): *Space and Place: Humanistic perspective*. *Progress in Geography*, 6, pp. 233–246.

TVEIT, M., ODE, Å., FRY, G. (2006): *Key concepts in a framework for analyzing visual landscape character*. Landscape Research 31, pp. 229-255.

ULRICH, R.S. (1983): *Aesthetic and affective response to natural environment*. In: ALTMAN, I., WOHLWILL, J.F. (Eds.), *Human behavior and environment: Advances in theory and research* 6, pp. 85-125. Plenum, New York.

VAN DEN BERG, A., VLEK, C.A., COETERIER, J.F., 1998. *Group differences in the aesthetic evaluation of nature development plans: A multilevel approach*. Journal of Environmental Psychology 18, pp. 141-157.

VIRDEN, R. (1990): *Biotechnol. Genet. Eng. Rev.* 8, pp.189-218

YANG, B., KAPLAN, R. (1990): *The perception of landscape style: a cross-cultural comparison*. Landscape and Urban Planning 19, pp. 251-262.

ZUBE E. H. (1987): *Perceived land use patterns and landscape values*. Landscape Ecology, 1, Tucson.

Seznam použitých internetových zdrojů

MĚSTA, OBCE A VESNICE V ČR. *Horní Jiřetín*, [online]. [2014-05-15]. Dostupné z: <http://www.obce-mesta.info/obec.php?id=Horni-Jiretin-567175>

MĚSTO HORNÍ JIŘETÍN. *Aktuality*, [online]. [2014-05-07]. Dostupné z: <http://www.hornijiretin.cz/mesto-a-okoli/o-meste/>

ERLEBNISWEG, ALTE SALZSTRASSE, DURCHS BOHMISE ERZGEBIRGE. *Geologická struktura*, [online]. [2014-05-17]. Dostupné z: [http://www.altesalzstrasse.de/index.php?id=238&L=3&no_cache=1&sword_list\[0\]=ji%C5%99et%C3%ADn](http://www.altesalzstrasse.de/index.php?id=238&L=3&no_cache=1&sword_list[0]=ji%C5%99et%C3%ADn)

HISTORIE LITVÍNOVSKA A OKOLÍ. *Příroda Mostecka*, [online]. [2014-05-20]. Dostupné z: <http://litvinov.sator.eu/kategorie/krusnohori/krusnohori-priroda/priroda-mostecka>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1: Tří - dimenzionální schéma place attachmentu	29
Obr. 2: Význam místa pro respondenty v okolí Horního Jiřetína	61
Obr. 3: Hodnoty míst v okolí Horního Jiřetína dle typu (kulturní, přírodní)	64
Obr. 4: Zóny hodnot (kulturní, přírodní) dle distance (500m – 4000m) v okolí Horního Jiřetína	65

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Zastoupení respondentů dle pohlaví	42
Graf 2: Věkové zastoupení obyvatel	43
Graf 3: Poměr mezi rodáky a přistěhovalci	43
Graf 4: Dosažené vzdělání obyvatel	44
Graf 5: Ekonomická aktivita obyvatel	45
Graf 6: Typy domácnosti, ve kterých obyvatelstvo žije	45
Graf 7: Náboženství	47
Graf 8: Důvody přistěhování obyvatel	48
Graf 9: Na pocitu být místním člověkem se podílí	50
Graf 10: Na pocitu být místním člověkem, se podílí na druhém místě	51
Graf 11: Na pocitu být místním člověkem, se podílí na třetím místě	51
Graf 12: Jak často se obyvatelé Horního Jiřetína pohybují v okolní krajině	52
Graf 13: Způsob pohybu respondentů po Horním Jiřetíně a okolní krajině	53
Graf 14: Důvody proč respondenti navštěvují okolní krajinu	54
Graf 15: Co respondenti vnímají jako symbol krajiny	55
Graf 16: Otázka č. 15 Je to moje nejoblíbenější krajina	56
Graf 17: Otázka č. 16 Těším se zpět, když jsem dlouho pryč	56
Graf 18: Otázka č. 17 Proto co rád/a dělám je místní krajina nejvhodnější	57
Graf 19: Otázka č. 18 Zním velmi dobře místní krajinu	57
Graf 20: Otázka č. 19 Mám v souvislosti s místní krajinou mnoho vzpomínek	58
Graf 21: Otázka č. 20 Mám rád/a místní krajinu	58
Graf 22: Otázka č. 21 Místní krajina mě výrazně ovlivnila	59
Graf 23: Otázka č. 22 Cítím, že do této krajiny patřím	59
Graf 24: Otázka č. 23 Cítím se zde doma	60
Graf 25: Význam míst uvedených respondenty v okolí Horního Jiřetína	62
Graf 26: Přehled zadaných míst na mapě v okolí Horního Jiřetína	63

SEZNAM TABULEK

Tab 1: Průměrné zastoupení obyvatel Horního Jiřetína v daných kategoriích	31
---	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Hypotézy	I
Příloha B – Tvrzení s grafy a výsledky	IV
Příloha C – Vzor dotazníku	L

Příloha A. - Hypotézy

H1 Vliv pohlaví na četnost návštěv krajiny

H2 Vliv pohlaví na znalost o místní krajině

H3 Vliv pohlaví na pocit, že jsme ovlivněni krajinou

H4 Vliv pohlaví na výkon zájmů v místní krajině

H5 Vliv pohlaví na to, jak se těšíme zpět při odjezdu z místní krajiny

H6 Vliv typu domácnosti na návštěvnost místní krajiny

H7 Vliv věku obyvatel na frekvenci návštěvnosti místní krajiny

H8 Vliv věku obyvatel na oblíbenost místní krajiny

H9 Vliv věku obyvatel na znalost místní krajiny

H10 Vliv věku obyvatel na vzpomínky s místní krajinou

H11 Vliv věku obyvatel na ovlivnění místní krajinou

H12 Vliv oblíbenosti na četnost návštěv místní krajiny

H13 Vliv znalosti místní krajiny na četnost návštěv

H14 Vliv vzpomínek s místní krajinou na četnost návštěv

H15 Vliv víry a vzpomínek na místní krajinu

H16 Vliv víry na oblíbenost místní krajiny

H17 Vliv rodáků na oblíbenost místní krajiny

H18 Vliv rodáků na ovlivnění místní krajinou

H19 Vliv rodáků na to, jak se těšíme zpět při odjezdu z místní krajiny

H20 Vliv rodáků na znalost místní krajiny

H21 Vztah mezi ovlivněním krajinou, na pocit, že do krajiny patřím

H22 Vliv vzdělání na pocit sounáležitosti s místní krajinou

H23 Vliv vzdělání na pocit ovlivnění místní krajinou

H24 Vliv vzdělání na znalost místní krajiny

H25 Vliv vzdělání na výkon zájmů v místní krajině

H26 Vliv rodinných kořenů na pocit sounáležitosti s místní krajinou

H27 Vliv rodinných kořenů na vhodnost místní krajiny

H28 Vliv víry na znalost místní krajiny

H29 Vliv délky života na frekvenci návštěv místní krajiny

H30 Vliv délky života na oblíbenost místní krajiny

H31 Vliv délky života v Horním Jiřetíně, na pocitu těším se zpět, když jsem dlouho pryč

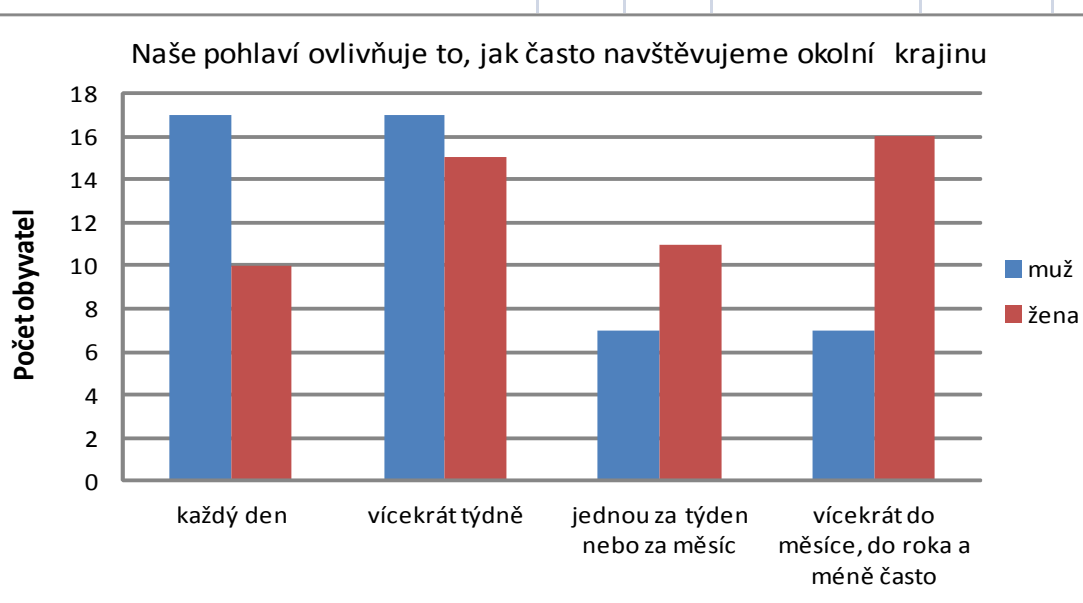
H32 Vliv délky života na znalost místní krajiny

- H33 Vliv délky života na ovlivnění místní krajinou
- H34 Vliv délky života na pocit sounáležitosti s místní krajinou
- H35 Vliv vyššího věku na četnost zvolených bodů v mapě
- H36 Vliv rodáků na četnost zvolených bodů v mapě
- H37 Vliv znalosti místní krajiny na četnost zvolených bodů v mapě
- H38 Vliv pocitu sounáležitosti na četnost zvolených bodů v mapě
- H39 Vliv frekvence návštěv místní krajiny na četnost zvolených bodů v mapě
- H40 Vliv rodinných kořenů na četnost zvolených bodů v mapě
- H41 Vliv rodinných kořenů na četnost vzpomínek s místní krajinou
- H42 Vliv rodinných kořenů na znalost místní krajiny
- H43 Vliv rodinných kořenů na ovlivnění místní krajinou
- H44 Vliv rodinných kořenů na výkon zájmů v místní krajině
- H45 Vliv vyššího vzdělání na četnost zvolených bodů v mapě
- H46 Vliv vyššího věku na četnost zvolených bodů v mapě

Příloha B. - Tvrzení s grafy a výsledky

H1 Vliv pohlaví na četnost návštěv krajiny

Tvrzení č.1 - Naše pohlaví ovlivňuje to, jak často navštěvujeme okolní krajinu			
Aktuální			
Frekvence návštěv krajiny			
	muž	žena	Celkový součet
každý den	17	10	27
vícekrát týdně	17	15	32
jednou za týden nebo za měsíc	7	11	18
vícekrát do měsíce, do roka a méně často	7	16	23
Celkový součet	48	52	100
Očekávané			
Frekvence návštěv krajiny			
	muž	žena	Celkový součet
každý den	12,96	14,04	27
vícekrát týdně	15,36	16,64	32
jednou za týden nebo za měsíc	8,64	9,36	18
vícekrát do měsíce, do roka a méně často	11,04	11,96	23
Celkový součet	48	52	100

H0- Pohlaví nemá vliv na frekvenci návštěv okolní krajiny

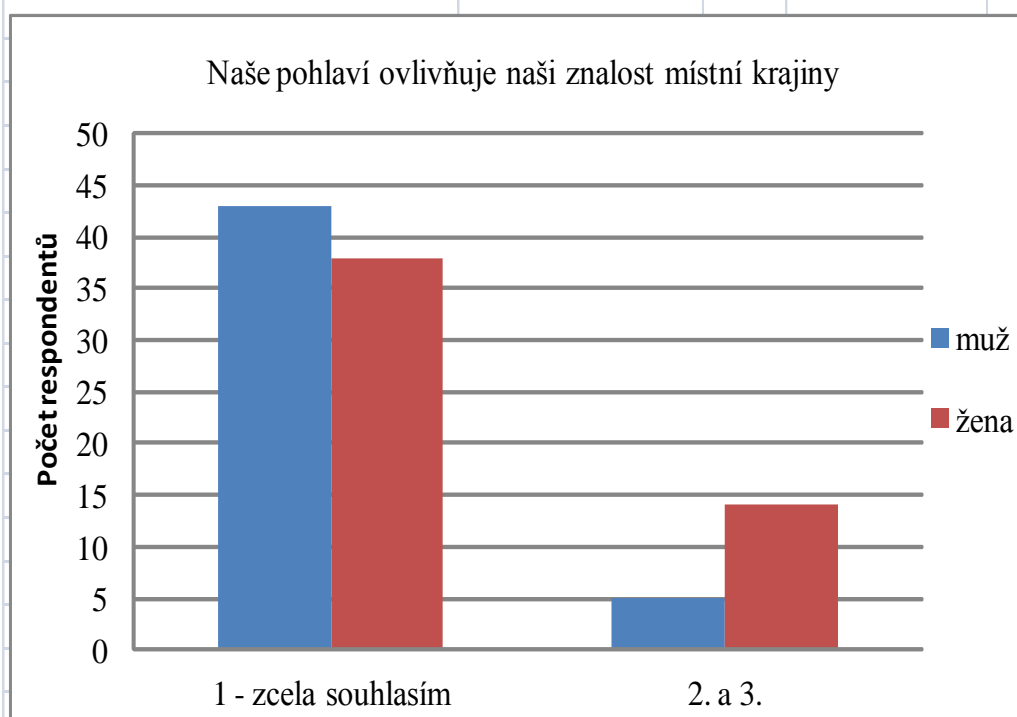
H1- Pohlaví má vliv na frekvenci návštěv okolní krajiny

pravděpodobnost	0,102259
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,102259	6,200363
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	7,814728
Crammeruv koeficient	0,249005

Hypotézu H0 nezamítáme, můžeme jí předpokládat

H2 Vliv pohlaví na znalost o místní krajině

Tvzení č.2 - Naše pohlaví ovlivňuje naši znalost místní krajiny			
Aktuální hodnoty			
Znám velmi dobře místní krajinu			
	muž	žena	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	43	38	81
2. a 3.	5	14	19
Celkový součet	48	52	100
Očekávané hodnoty			
Znám velmi dobře místní krajinu			
	muž	žena	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	38,88	42,12	81
2. a 3.	9,12	9,88	19
Celkový součet	48	52	100

H0- Pohlaví nemá vliv na tvrzení znám velmi dobře místní krajinu

H1- Pohlaví má vliv na tvrzení znám velmi dobře místní krajinu

pravděpodobnost	0,035543572
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,035543572	4,418870062
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	3,841459149
Crammeruv koeficient	0,210211086

Hypotézu H0 zamítáme, nemůžeme jí předpokládat

H3 Vliv pohlaví na pocit, že jsme ovlivněni krajinou

Tvzení č.3- Naše pohlaví ovlivňuje to, jak jsme ovlivněni krajinou			
Aktuální			
Místní krajina mě výrazně ovlivnila			
	muž	žena	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	25	33	58
2	12	10	22
3,4,5 a nevím	11	9	20
Celkový součet	48	52	100
Očekávané			
Místní krajina mě výrazně ovlivnila			
	muž	žena	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	27,84	30,16	58
2.	10,56	11,44	22
3,4,5 a nevím	9,6	10,4	20
Celkový součet	48	52	100

Naše pohlaví ovlivňuje to, jak jsme ovlivněni krajinou

Kategorie	muž	žena
1 - zcela souhlasím	25	33
2	12	10
3,4,5 a nevím	11	9

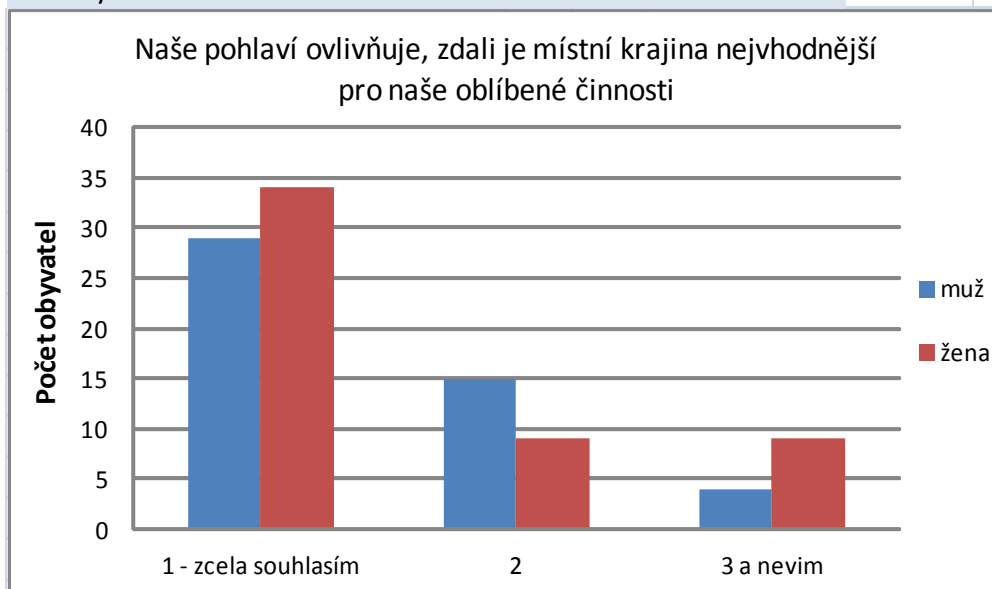

H0- Pohlaví neovlivňuje pocit, že místní krajina mě výrazně ovlivnila			
H1- Pohlaví ovlivňuje pocit, že místní krajina mě výrazně ovlivnila			
pravděpodobnost			0,514945
chi kvadrat pro pravděpodobnost 0,514945			1,32739
chi kvadrat pro pravděpodobnost 0,05			5,991465
crammerův koeficient			0,115212
Hypotézu H0 nezamítáme, můžeme jí předpokládat			

H4 Vliv pohlaví na výkon zájmů v místní krajině

Tvrzení č.4 - Naše pohlaví ovlivňuje, zdali je místní krajina nejvhodnější pro naše činnosti

Aktuální			
Proto co dělám je krajina nejvhodnější			
	muž	žena	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	29	34	63
2	15	9	24
3 a nevím	4	9	13
Celkový součet	48	52	100
Očekávané			
Proto co dělám je krajina nejvhodnější			
	muž	žena	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	30,2	32,8	63
2.	11,5	12,5	24
3 a nevím	6,24	6,76	13
Celkový součet	48	52	100

H0- Pohlaví nemá vztah s tvrzením, proto co rád dělám je místní krajina nejvhodnější

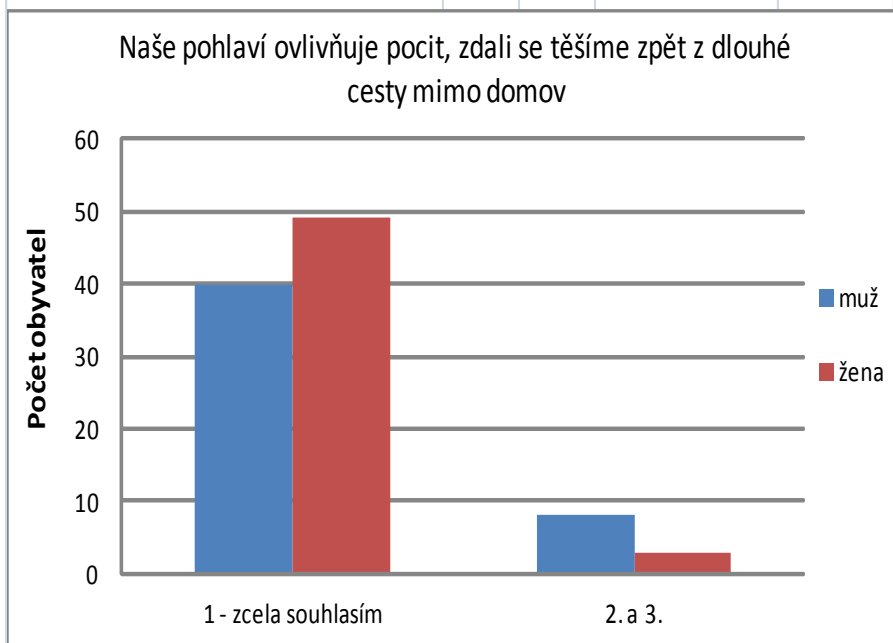
H1- Pohlaví má vztah s tvrzením, proto co rád dělám je místní krajina nejvhodnější

pravděpodobnost	0,159952
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,159952	3,665768
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	5,991465
crammeruv koeficient	0,191462

Hypotézu H0 nezamítáme, můžeme jí předpokládat

H5 Vliv pohlaví na to, jak se těšíme zpět při odjezdu z místní krajiny

Tvzení č.5- Naše pohlaví ovlivňuje pocit, zdali se těšíme zpět z dlouhé cesty mimo domov			
Aktuální			
Těším se zpět, když jsem dlouho pryč			
	muž	žena	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	40	49	89
2. a 3.	8	3	11
Celkový součet	48	52	100
Očekávané			
Těším se zpět, když jsem dlouho pryč			
	muž	žena	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	42,72	46,28	89
2. a 3.	5,28	5,72	11
Celkový součet	48	52	100

H0- Pohlaví neovlivňuje pocit těším se na návrat, když jsem dlouho pryč

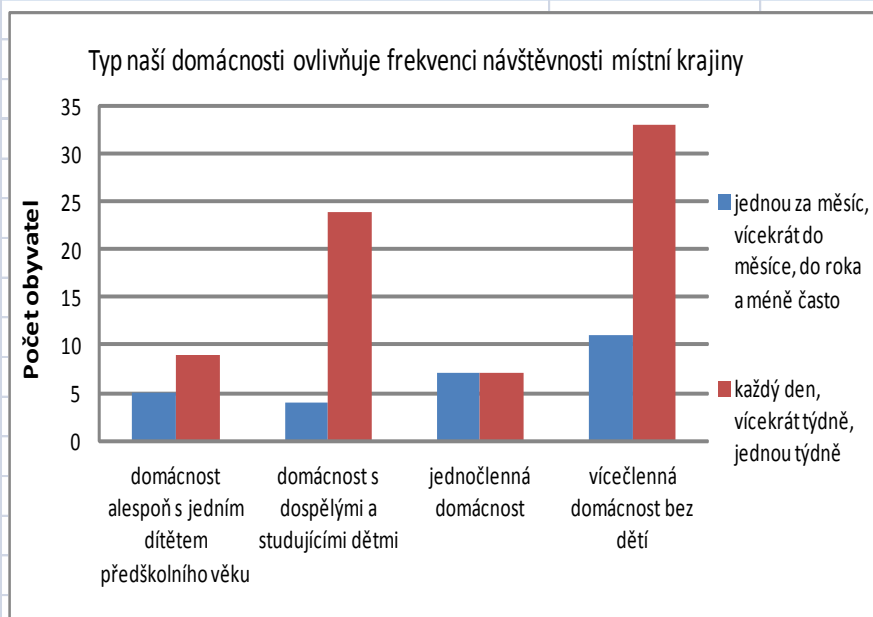
H1- Pohlaví ovlivňuje pocit těším se na návrat, když jsem dlouho pryč

pravděpodobnost	0,081855
chi kvadrat pro pravděpodobnost 0,081855	3,027684
chi kvadrat pro pravděpodobnost 0,05	3,841459
crammerův koeficient	0,174002

Hypotézu H0 nezamítáme, můžeme ji předpokládat

H6 Vliv typu domácnosti na návštěvnost místní krajiny

Tvzení č.6- Typ naší domácnosti ovlivňuje frekvenci návštěvnosti místní krajiny			
Aktuální			
typ domácnosti	jednou za měsíc, vícekrát do měsíce, <input type="button" value="všechny"/>		
	<input type="button" value="jednou za měsíc,"/> jednou za měsíc,	každý den,	Celkový součet
domácnost alespoň s jedním dítětem předškolního věku	5	9	14
domácnost s dospělými a studujícími dětmi	4	24	28
jednočlenná domácnost	7	7	14
vícečlenná domácnost bez dětí	11	33	44
Celkový součet	27	73	100
Očekávané			
typ domácnosti	jednou za měsíc, vícekrát vícekrát do roka do roka, vícekrát každý den, vícekrát Celkový součet		
	<input type="button" value="jednou za měsíc,"/> jednou za měsíc,	každý den,	Celkový součet
domácnost alespoň s jedním dítětem	3,78	10,22	14
domácnost s dospělými a studujícími	7,56	20,44	28
jednočlenná domácnost	3,78	10,22	14
vícečlenná domácnost bez dětí	11,88	32,12	44
Celkový součet	27	73	100

H0- Typ domácnosti neovlivňuje frekvenci návštěv okolní krajiny

H1- Typ domácností ovlivňuje frekvenci návštěv okolní krajiny

pravděpodobnost	0,082732341
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,082732341	4,984289367
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	5,991464547
crammerův koeficient	0,223255221
Hypotézu H0 nezamítáme, můžeme jí předpokládat	

H7 Vliv věku obyvatel na frekvenci návštěvnosti místní krajiny

Tvzení č.7- Věk obyvatel ovlivňuje frekvenci návštěvnosti místní krajiny				
Aktuální				
frekvence návštěv krajiny				
	18-39	40-59	60 a více	Celkový součet
každý den	11	10	6	27
vícekrát týdně	16	13	3	32
jednou za týden a za měsíc	5	7	6	18
vícekrát v měsíci, v roce a méně často	5	5	13	23
Celkový součet	37	35	28	100
Očekávané				
frekvence návštěv krajiny				
	18-39	40-59	60 a více	Celkový součet
každý den	9,99	8,05	7,56	27
vícekrát týdně	11,84	11,2	8,96	32
jednou za týden a za měsíc	6,66	6,3	5,04	18
vícekrát v měsíci, v roce a méně často	8,51	8,05	6,44	23
Celkový součet	37	35	28	100

Věk obyvatel ovlivňuje frekvenci návštěvnosti místní krajiny

Frekvence	18-39	40-59	60 a více
každý den	11	10	6
vícekrát týdně	16	13	3
jednou za týden a za měsíc	5	7	6
vícekrát v měsíci, v roce a méně často	5	5	13

H0- Věk neovlivňuje frekvenci návštěv v okolní krajině				
H1- Věk ovlivňuje frekvenci návštěv v okolní krajině				
pravděpodobnost				0,010993218
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,010993				16,57168383
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05				12,59158724
crammerův koeficient				0,575702768
H0 zamítáme, nelze ji předpokládat				

H8 Vliv věku obyvatel na oblíbenost místní krajiny

Tvzení č.8- S věkem krajinou hodnotíme rozdílnou oblíbeností				
Aktuální				
Je to moje nejoblíbenější krajina				
	18-39	30-59	60 a více	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	17	24	19	60
2	12	7	5	24
3,4 a nevím	7	5	4	16
Celkový součet	36	36	28	100
Očekávané				
Je to moje nejoblíbenější krajina				
	18-39	30-59	60 a více	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	21,6	21,6	16,8	60
2.	8,64	8,64	6,72	24
3,4 a nevím	5,76	5,76	4,48	16
Celkový součet	36	36	28	100

S věkem krajinou hodnotíme rozdílnou oblíbeností

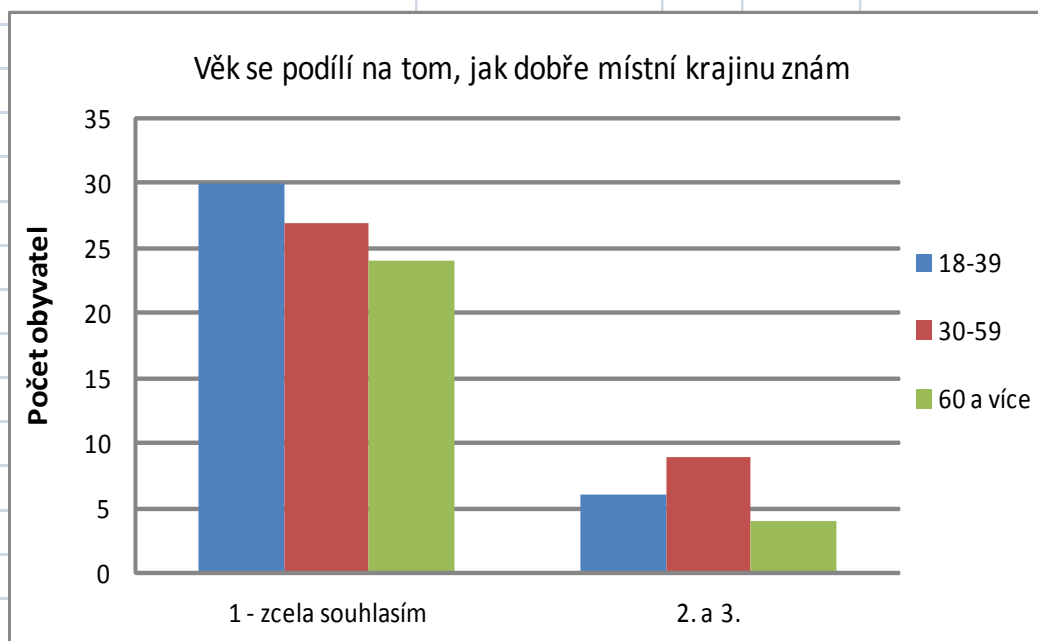
Kategorie	18-39	30-59	60 a více
1 - zcela souhlasím	17	24	19
2	12	7	5
3,4 a nevím	7	5	4

H0 Věk neovlivňuje tvrzení je to moje nejoblíbenější krajina	
H1 Věk ovlivňuje tvrzení je to moje nejoblíbenější krajina	
pravděpodobnost	0,404486361
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,404486	4,011243386
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	9,487729037
crammerův koeficient	0,283239947
Hypotézu H0 nezamítáme , lze ji předpokládat	

H9 Vliv věku obyvatel na znalost místní krajiny

Tvzení č.9- Věk se podílí na tom, jak dobře místní krajinu znám				
Aktuální				
Znám velmi dobře místní krajiny				
	18-39	30-59	60 a více	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	30	27	24	81
2. a 3.	6	9	4	19
Celkový součet	36	36	28	100
Očekávané				
Znám velmi dobře místní krajiny				
	18-39	30-59	60 a více	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	29,16	29,16	22,68	81
2. a 3.	6,84	6,84	5,32	19
Celkový součet	36	36	28	100

H0 Věk nesouvisí s tvrzením znám velmi dobře místní krajiny

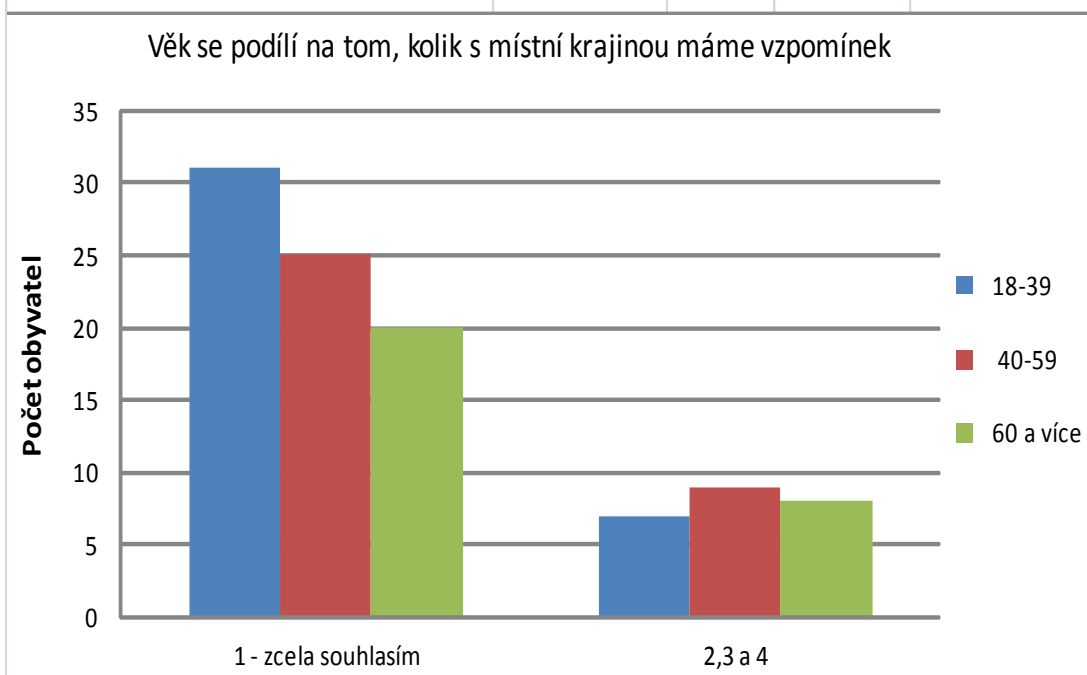
H1 Věk souvisí s tvrzením znám velmi dobře místní krajiny

pravděpodobnost	0,503132143
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,503132	1,373804883
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	5,991464547
crammerův koeficient	0,117209423

Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat

H10 Vliv věku obyvatel na vzpomínky s místní krajinou

Tvzení č.10- Věk se podílí na tom, kolik s místní krajinou máme vzpomínek				
Aktuální				
Mám v souvislosti s místní krajinou mnoho vzpomínek				
	18-39	40-59	60 a více	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	31	25	20	76
2,3 a 4	7	9	8	24
Celkový součet	38	34	28	100
Očekávané				
Mám v souvislosti s místní krajinou mnoho vzpomínek				
	18-39	40-59	60 a více	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	28,88	25,84	21,28	76
2,3 a 4	9,12	8,16	6,72	24
Celkový součet	38	34	28	100

H0 Věk nesouvisí s tvrzením, mám s místní krajinou mnoho vzpomínek	
H1 Věk souvisí s tvrzením, mám s místní krajinou mnoho vzpomínek	
pravděpodobnost	0,581872063
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,581872	1,083009381
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	5,991464547
crammerův koeficient	0,104067737
Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji přepokládat	

H11 Vliv věku obyvatel na ovlivnění místní krajinou

Tvzení č.11- Věk ovlivňuje pocit, že nás místní krajina výrazně ovlivnila				
Aktuální				
Místní krajina mě výrazně ovlivnila				
	18-39	40-59	60 a více	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	20	23	14	57
2	12	6	5	23
3,4,5 a nevím	6	5	9	20
Celkový součet	38	34	28	100
Očekávané				
Místní krajina mě výrazně ovlivnila				
	18-39	40-59	60 a více	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	21,66	19,38	15,96	57
2.	8,74	7,82	6,44	23
3,4,5 a nevím	7,6	6,8	5,6	20
Celkový součet	38	34	28	100

Věk ovlivňuje pocit, že nás místní krajina výrazně ovlivnila

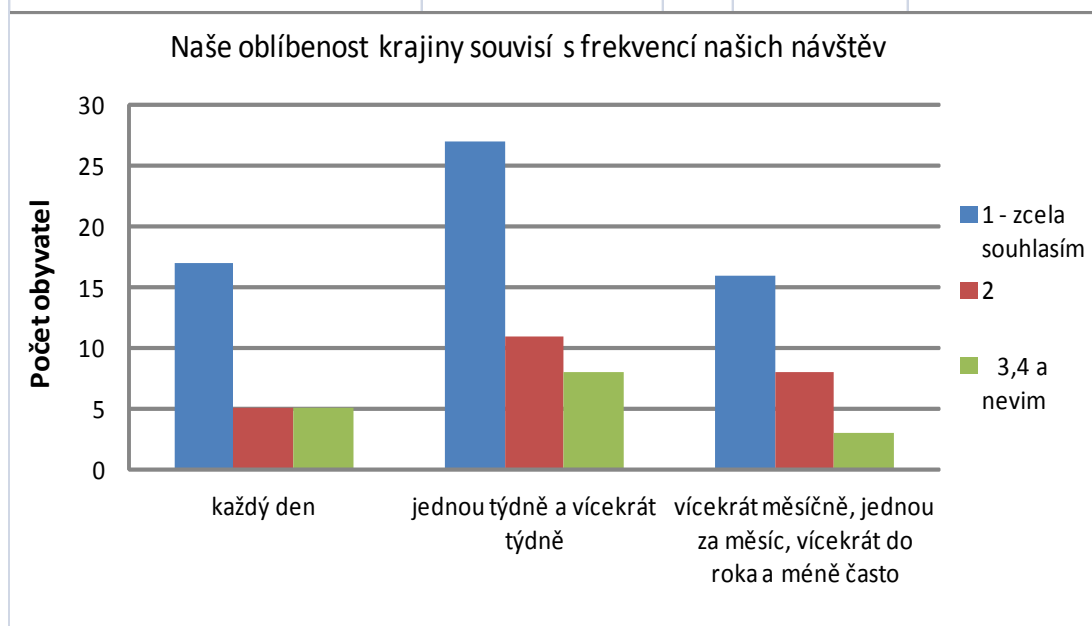
Level of Agreement	18-39	40-59	60 a více
1 - zcela souhlasím	20	23	14
2	12	6	5
3,4,5 a nevím	6	5	9

H0 Věk nesouvisí s tvrzením, že místní krajina mě výrazně ovlivňuje	
H1 Věk souvisí s tvrzením, že místní krajina mě výrazně ovlivňuje	
pravděpodobnost	0,208039072
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,208039	5,883243156
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	9,487729037
crammerův koeficient	0,343023123
Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat	

H12 Vliv oblíbenosti na četnost návštěv místní krajiny

Tvzení č.12- Naše oblíbenost krajiny souvisí s frekvencí našich návštěv				
Aktuální				
Frekvence návštěv krajiny				
	1 - zcela souhlasím	2	3,4 a nevim	Celkový součet
každý den	17	5	5	27
jednou týdně a vícekrát týdně	27	11	8	46
vícekrát měsíčně, jednou za měsíc,	16	8	3	27
Celkový součet	60	24	16	100
Očekávané				
Frekvence návštěv krajiny				
	1 - zcela souhlasím	2	3,4 a nevim	Celkový součet
každý den	16,2	6,48	4,32	27
jednou týdně a vícekrát týdně	27,6	11	7,36	46
vícekrát měsíčně, jednou za měsíc,	16,2	6,48	4,32	27
Celkový součet	60	24	16	100

H0 Četnost návštěv krajiny nesouvisí s tvrzením, je to moje nejoblíbenější krajiny

H1 Četnost návštěv krajiny souvisí s tvrzením, je to moje nejoblíbenější krajiny

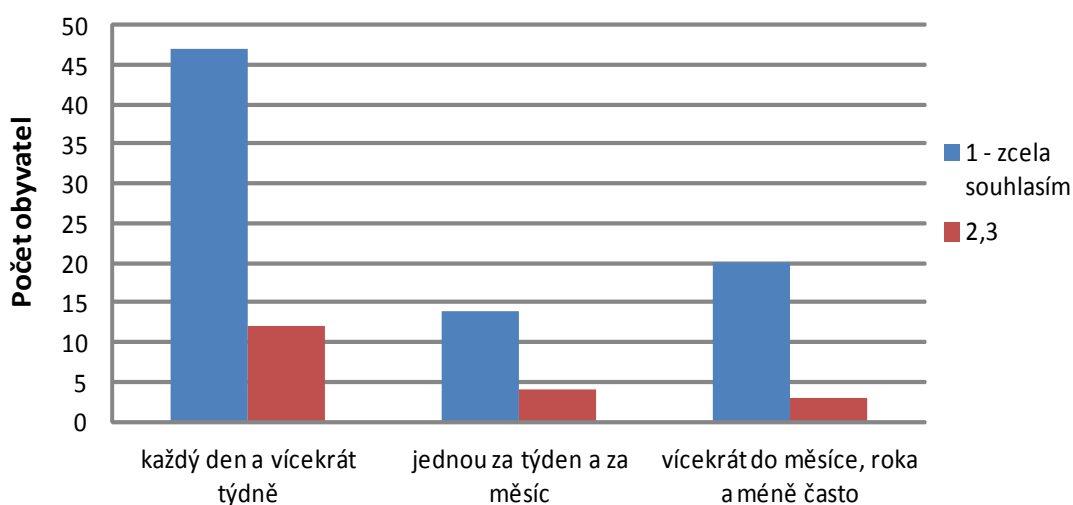
pravděpodobnost	0,858696995
chi kvadrát pro pravděpodobnost (	1,31575416
chi kvadrát pro pravděpodobnost (	9,487729037
crammerův koeficient	0,162219244

Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat

H13 Vliv znalosti místní krajiny na četnost návštěv

Tvzení č.13- To jak moc znám místní krajinu souvisí s frekvencí našich návštěv			
Aktuální			
Frekvence návštěv krajiny			
	1 - zcela souhlasím	2,3	Celkový součet
každý den a vícekrát týdně	47	12	59
jednou za týden a za měsíc	14	4	18
vícekrát do měsíce, roka a méně často	20	3	23
Celkový součet	81	19	100
Očekávané			
Frekvence návštěv krajiny			
	1 - zcela souhlasím	2,3	Celkový součet
každý den a vícekrát týdně	47,79	4,37	59
jednou za týden a za měsíc	14,58	3,42	18
vícekrát do měsíce, roka a méně často	18,63	4,37	23
Celkový součet	81	19	100

To jak moc znám místní krajinu souvisí s frekvencí našich návštěv

H0 Četnost návštěv krajiny nesouvisí s tvrzením, znám velmi dobře místní krajinu

H1 Četnost návštěv krajiny souvisí s tvrzením, znám velmi dobře místní krajinu

pravděpodobnost 0,000917974

chi kvadrá pro pravděpodobnost 0,000918 13,98668225

chi kvadrá pro pravděpodobnost 0,05 5,991464547

crammerův koeficient 0,37398773

Hypotézu H0 zamítáme, nelze ji předpokládat

H14 Vliv vzpomínek s místní krajinou na četnost návštěv

Tvrzení č.14- Frekvence naší návštěvnosti místní krajiny souvisí s našimi vzpomínkami			
Aktuální			
Frekvence návštěv krajiny			
	1 - zcela souhlasím	2,3,4	Celkový součet
každý den a vícekrát týdně	44	15	59
jednou za týden a za měsíc	14	4	18
vícekrát za měsíc, za rok a méně často	19	4	23
Celkový součet	77	23	100
Očekávané			
Frekvence návštěv krajiny			
	1 - zcela souhlasím	2,3,4	Celkový součet
každý den a vícekrát týdně	45,43	13,57	59
jednou za týden a za měsíc	13,86	4,14	18
vícekrát za měsíc, za rok a méně často	17,71	5,29	23
Celkový součet	77	23	100

Frekvence naší návštěvnosti místní krajiny souvisí s našimi vzpomínkami

Kategorie	1 - zcela souhlasím	2,3,4
každý den a vícekrát týdně	44	15
jednou za týden a za měsíc	14	4
vícekrát za měsíc, za rok a méně často	19	4

H0 Četnost návštěv krajiny nesouvisí s tvrzením, mám s krajinou mnoho vzpomínek		
H1 Četnost návštěv krajiny souvisí s tvrzením, mám s krajinou mnoho vzpomínek		
pravděpodobnost		0,736978994
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,736979		0,610391783
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05		5,991464547
crammerův koeficient		0,078127574
Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat		

H15 Vliv víry a vzpomínek na místní krajinu

Tvzení č.15- Víra souvisí s tím, kolik vzpomínek s místní krajinou máme			
Aktuální			
Jste věřící?			
	1 - zcela souhlasím	2,3,4	Celkový součet
Ano, věřím, že nás něco přesahuje	18	5	23
Ne, jsem ateista.	47	14	61
praktikující věřící, věřím v boha	11	5	16
Celkový součet	76	24	100
Očekávané			
Jste věřící?			
	1 - zcela souhlasím	2,3,4	Celkový součet
Ano, věřím, že nás něco přesahuje	17,48	5,52	23
Ne, jsem ateista.	46,36	14,6	61
praktikující věřící, věřím v boha	12,16	3,84	16
Celkový součet	76	24	100

Véra souvisí s tím, kolik vzpomínek s místní krajinou máme

Kategorie	1 - zcela souhlasím	2,3,4
Ano, věřím, že nás něco přesahuje	18	5
Ne, jsem ateista.	47	14
praktikující věřící, věřím v boha	11	5

H0 Víra nesouvisí s množstvím vzpomínek s místní krajinou		
H1 Víra souvisí s množstvím vzpomínek s místní krajinou		
pravděpodobnost		0,754899041
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,754899041		0,562342521
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05		5,991464547
crammerův koeficient		0,074989501
Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji přepokládat		

H16 Vliv víry na oblíbenost místní krajiny

Tvzení č.16- S vírou krajinu hodnotíme rozdílnou oblíbeností			
Aktuální			
Jste věřící?			
	1 - zcela souhlasím	2,3,4	Celkový součet
praktikující věřící, věřím v boha	12	5	17
Ano, věřím, že nás něco přesahuje	13	10	23
Ne, jsem ateista.	35	25	60
Celkový součet	60	40	100
Očekávané			
Jste věřící?			
	1 - zcela souhlasím	2,3,4	Celkový součet
praktikující věřící, věřím v boha	10,2	6,8	17
Ano, věřím, že nás něco přesahuje	13,8	9,2	23
Ne, jsem ateista.	36	24	60
Celkový součet	60	40	100

S vírou krajinu hodnotíme rozdílnou oblíbeností

Kategorie	1 - zcela souhlasím	2,3,4
praktikující věřící, věřím v boha	12	5
Ano, věřím, že nás něco přesahuje	13	10
Ne, jsem ateista.	35	25

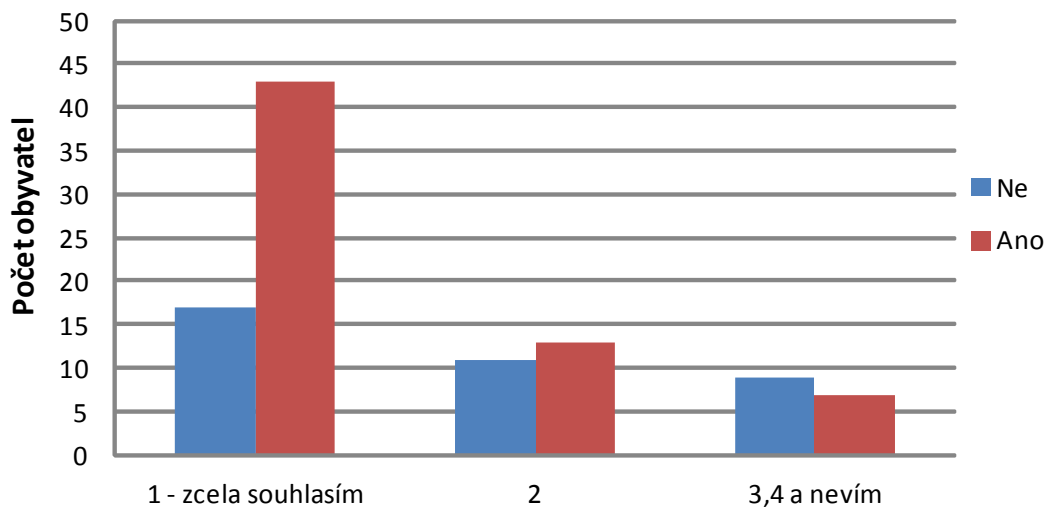

H0 Víra neovlivňuje tvrzení, že je pro mě místní krajina ta nejoblíbenější			
H1 Víra ovlivňuje tvrzení, že je pro mě místní krajina ta nejoblíbenější			
pravděpodobnost			0,612778
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,612778			0,979504
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05			5,991465
crammerův koeficient			0,09897
Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji přepokládat			

H17 Vliv rodáků na oblíbenost místní krajiny

Tvzení č.17- Být rodákem znamená- považovat místní krajinu za nejoblíbenější				
Aktuální				
Je to moje nejoblíbenější krajina		Rodáci		
	Ne	Ano	Celkový součet	
1 - zcela souhlasím	17	43	60	
2	11	13	24	
3,4 a nevím	9	7	16	
Celkový součet	37	63	100	
Očekávané				
Je to moje nejoblíbenější krajina		Rodáci		
	Ne	Ano	Celkový součet	
1 - zcela souhlasím	22,2	37,8	60	
2.	8,88	15,12	24	
3,4 a nevím	5,92	10,08	16	
Celkový součet	37	63	100	

Být rodákem znamená - považovat místní krajinu za nejoblíbenější

H0 Rodáci nepovažují místní krajinu za nejoblíbenější		
H1 Rodáci považují místní krajinu za nejoblíbenější		
pravděpodobnost		0,07135127
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,071351		5,28028028
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05		5,991464547
crammerův koeficient		0,229788605
Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji přepokládat		

H18 Rodáci mají pocit, že je místní krajina ovlivnila

Tvzení č.18- Být rodákem znamená- být ovlivněný místní krajinou				
Aktuální				
Místní krajina mě výrazně ovlivnila		Rodáci		
	Ne	Ano	Celkový součet	
1 - zcela souhlasím	13	45	58	
2	13	10	23	
3,4,5 a nevím	11	8	19	
Celkový součet	37	63	100	
Očekávané				
Místní krajina mě výrazně ovlivnila		Rodáci		
	Ne	Ano	Celkový součet	
1 - zcela souhlasím	21,46	36,54	58	
2.	8,51	14,49	23	
3,4,5 a nevím	7,03	11,97	19	
Celkový součet	37	63	100	

Být rodákem znamená - být ovlivněný místní krajinou

Kategorie	Ne	Ano
1 - zcela souhlasím	13	45
2	13	10
3,4,5 a nevím	11	8

H0 Rodáci nemají větší pocit ovlivnění okolní krajinou				
H1 Rodáci mají větší pocit ovlivnění okolní krajinou				
pravděpodobnost				0,001824603
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,001825				12,61278526
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05				5,991464547
crammerův koeficient				0,355144833
Hypotézu H0 zamítáme, nelze ji předpokládat				

H19 Vliv rodáků na to, jak se těšíme zpět při odjezdu z místní krajiny

Tvzení č.19- Být rodákem znamená- těšit se na návrat domů, když jsem dlouho pryč mimo domov			
Aktuální			
Těším se zpět, když jsem dlouho pryč	Rodáci		Celkový součet
	Ne	Ano	
1 - zcela souhlasím	34	55	89
2. a 3.	3	8	11
Celkový součet	37	63	100
Očekávané			
Těším se zpět, když jsem dlouho pryč	Rodáci		Celkový součet
	Ne	Ano	
1 - zcela souhlasím	32,93	56,07	89
2. a 3.	4,07	6,93	11
Celkový součet	37	63	100

Být rodákem znamená - těšit se na návrat domů, když jsem na dlouho pryč mimo domov

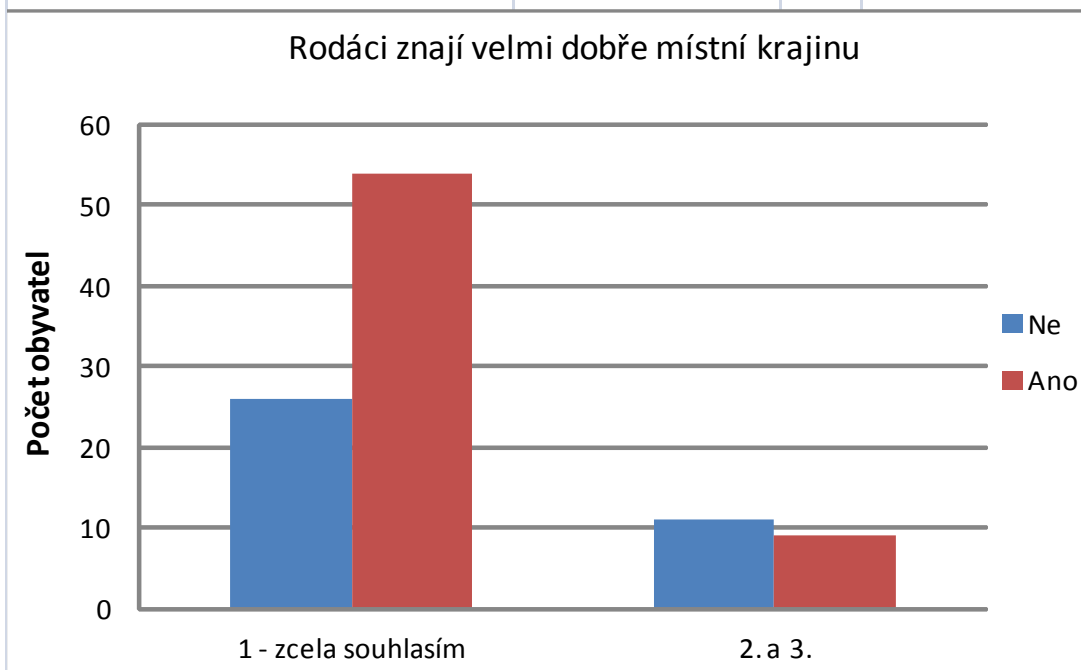
Kategorie	Ne	Ano
1 - zcela souhlasím	34	55
2. a 3.	3	8

H0 Rodáci se netěší více na návrat , když jsou dlouho pryč			
H1 Rodáci se těší více na návrat , když jsou dlouho pryč			
pravděpodobnost			0,478754875
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,478755			0,501698255
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05			3,841459149
crammův koeficeint			0,070830661
Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat			

H20 Vliv rodáků na znalost místní krajiny

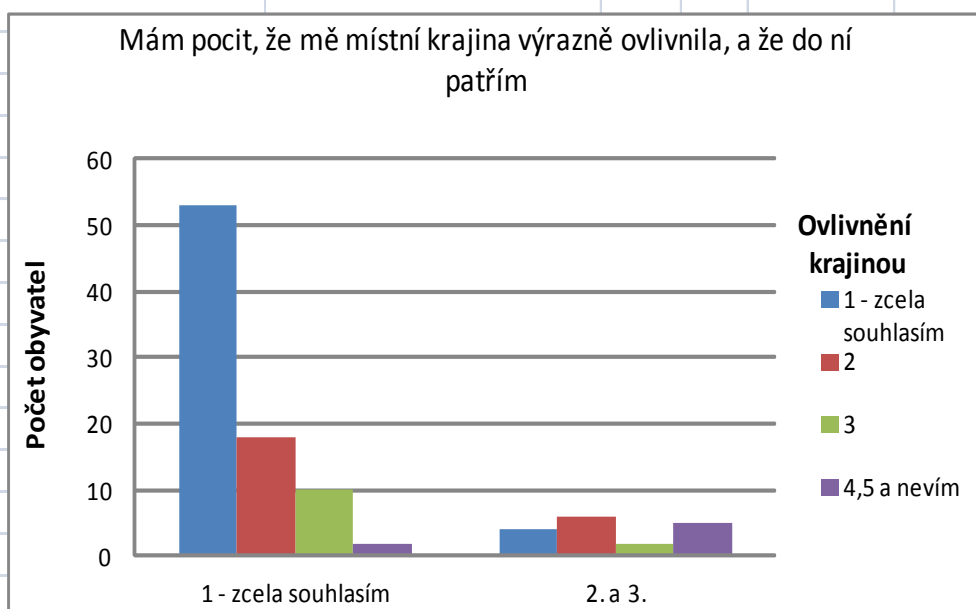
Tvzení č.20- Rodáci znají velmi dobře místní krajinu			
Aktuální			
Znám velmi dobře místní krajinu	Rodáci		
	Ne	Ano	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	26	54	80
2. a 3.	11	9	20
Celkový součet	37	63	100
Očekávané			
Znám velmi dobře místní krajinu	Rodáci		
	Ne	Ano	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	29,6	50,4	80
2. a 3.	7,4	12,6	20
Celkový součet	37	63	100

H0 Rodáci neznají velmi dobře místní krajinu			
H1 Rodáci znají velmi dobře místní krajinu			
pravděpodobnost			0,062306369
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,062306			3,474903475
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05			3,841459149
crammerův koeficient			0,18641093
Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat			

H21 Vztah mezi pocitem, že jsem místní krajinou ovlivněn a pocitem, že do místní krajiny patřím

Tvzení č.21- Mám pocit, že mě místní krajina výrazně ovlivnila, a že do ní patřím					
Aktuální					
Patřím do této krajiny	Ovlivnění krajinou				Celkový součet
	1 - zcela souhlasím	2	3	4,5 a nevím	
1 - zcela souhlasím	53	18	10	2	83
2. a 3.	4	6	2	5	17
Celkový součet	57	24	12	7	100
Očekávané					
Patřím do této krajiny	Ovlivnění krajinou				Celkový součet
	1 - zcela souhlasím	2	3	4,5 a nevím	
1 - zcela souhlasím	47,31	19,92	9,96	5,81	83
2. a 3.	9,69	4,08	2,04	1,19	17
Celkový součet	57	24	12	7	100

H0 Vztah mezi místní krajina mě velice ovlivnila a patřím do této krajiny se nepotvrzuje

H1 Vztah mezi místní krajina mě velice ovlivnila a patřím do této krajiny se potvrzuje

pravděpodobnost	0,00018568
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,000186	19,8119324
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	7,81472776
crammerův koeficient	0,44510597

Hpotézu H0 zamítáme, nelze ji předpokládat

H22 Vliv vzdělání na pocit sounáležitosti s místní krajinou

Tvrzení č.22- Mé vzdělání ovlivnilo to, jestli pociťuji, že patřím do místní krajiny				
Aktuální				
Vzdělání	Cítím, že do místní krajiny patřím		2. a 3. Celkový součet	
	1 - zcela souhlasím			
základní a vyučen	45	7		52
středoškolské maturitou	28	6		34
vysokoškolské	10	4		14
Celkový součet	83	17		100
Očekávané				
Vzdělání	Cítím, že do místní krajiny patřím		2. a 3. Celkový součet	
	1 - zcela souhlasím			
základní a vyučen	43,16	8,84		52
středoškolské maturitou	28,22	5,78		34
vysokoškolské	11,62	2,38		14
Celkový součet	83	17		100

Mé vzdělání ovlivnilo to, jestli pociťuji, že patřím do místní krajiny

Vzdělání	1 - zcela souhlasím	2. a 3.
základní a vyučen	45	7
středoškolské maturitou	28	6
vysokoškolské	10	4

H0 Vzdělání neovlivňuje pocit, že do místní krajiny více patřím		
H1 Vzdělání ovlivňuje pocit, že do místní krajiny více patřím		
pravděpodobnost		0,406557612
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,406558		1,800059281
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05		5,991464547
crammerův koeficient		0,134166288
Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat		

H23 Vliv vzdělání na pocit ovlivnění místní krajinou

Tvzení č.23- Mé vzdělání ovlivnilo pocit, že místní krajina mě výrazně ovlivnila				
Aktuální				
Vzdělání	Místní krajina mě výrazně ovlivnila			
	1 - zcela souhlasím	2	3,4,5 a nevím	Celkový součet
základní a vyučen	30	10	12	52
středoškolské maturitou	19	10	5	34
vysokoškolské	8	4	2	14
Celkový součet	57	24	19	100
Očekávané				
Vzdělání	Místní krajina mě výrazně ovlivnila			
	1 - zcela souhlasím	2	3,4,5 a nevím	Celkový součet
základní a vyučen	29,64	12,48	9,88	52
středoškolské maturitou	19,38	8,16	6,46	34
vysokoškolské	7,98	3,36	2,66	14
Celkový součet	57	24	19	100

H0 Vzdělání nesouvisí s pocitem, že místní krajina mě výrazně ovlivnila

H1 Vzdělání souvisí s pocitem, že místní krajina mě výrazně ovlivnila

pravděpodobnost

0,737574722

chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,737575

1,990128035

chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05

9,487729037

crammerův koeficient

0,199505791

Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji přepokádat

H24 Vliv vzdělání na znalost místní krajiny

Tvrzení č.24- Mé vzdělání ovlivnilo to , jak znám místní krajinu				
Aktuální				
Vzdělání	Znám místní krajinu			Celkový součet
	1 - zcela souhlasím	2. a 3.		
základní a vyučen	41	11		52
středoškolské maturitou	29	5		34
vysokoškolské	11	3		14
Celkový součet	81	19		100
Očekávané				
Vzdělání	Znám místní krajinu			Celkový součet
	1 - zcela souhlasím	2. a 3.		
základní a vyučen	42,12	9,88		52
středoškolské maturitou	27,54	6,46		34
vysokoškolské	11,34	2,66		14
Celkový součet	81	19		100

Mé vzdělání ovlivnilo to, jak znám místní krajinu

Vzdělání	1 - zcela souhlasím	2. a 3.
základní a vyučen	41	11
středoškolské maturitou	29	5
vysokoškolské	11	3

H0 Vzdělání nesouvisí s tvrzením znám místní krajinu		
H1 Vzdělání souvisí s tvrzením znám místní krajinu		
pravděpodobnost		0,734266318
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,734266		0,617766975
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05		5,991464547
crammerův koeficient		0,078598154
Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji přepokládat		

H25 Vliv vzdělání na výkon zájmů v místní krajině

Tvzení č.25- Proto co rád dělám , je pro mě místní krajina nevhodnější					
Aktuální					
Vzdělání	Místní krajina je pro mě nevhodnější	1 - zcela souhlasím	2 3. a nevím	Celkový součet	
základní a vyučen		38	7	7	52
středoškolské maturitou		18	11	5	34
vysokoškolské		7	6	1	14
Celkový součet		63	24	13	100
Očekávané					
Vzdělání	Místní krajina je pro mě nevhodnější	1 - zcela souhlasím	2 3. a nevím	Celkový součet	
základní a vyučen		32,76	12,48	6,76	52
středoškolské maturitou		21,42	8,16	4,42	34
vysokoškolské		8,82	3,36	1,82	14
Celkový součet		63	24	13	100

Proto co rád dělám, je místní krajina pro mě nevhodnější

Vzdělání	1 - zcela souhlasím	2	3. a nevím
základní a vyučen	38	7	7
středoškolské maturitou	18	11	5
vysokoškolské	7	6	1

H0 Vzdělání nesouvisí s pocitem, proto co rád dělám je místní krajina nevhodnější			
H1 Vzdělání souvisí s pocitem, proto co rád dělám je místní krajina nevhodnější			
pravděpodobnost			0,1039123
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,103912			7,682829
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05			9,487729
crammerův koeficient			0,3919905
Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat			

H26 Vliv rodinných kořenů na pocit sounáležitosti s místní krajinou

Tvrzení č.26- Protože v této krajině žili oji předkové, mám pocit, že do ní patřím			
Aktuální			
Žili zde předkové	Cítím, že do místní krajiny patřím		
	1 - zcela souhlasím	2. a 3.	Celkový součet
Ano	62	16	78
Ne	20	2	22
Celkový součet	82	18	100
Očekávané			
Žili zde předkové	Cítím, že do místní krajiny patřím		
	1 - zcela souhlasím	2. a 3.	Celkový součet
Ano	63,96	14,04	78
Ne	18,04	3,96	22
Celkový součet	82	18	100

Protože v této krajině žili moji předkové, mám pocit, že do ní patřím

Response	1 - zcela souhlasím	2. a 3.
Ano	62	16
Ne	20	2

H0 Život předků neovlivňuje tvrzení cítím, že do krajiny patřím	
H1 Život předků ovlivňuje tvrzení cítím, že do krajiny patřím	
pravděpodobnost	0,218115013
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,218115	1,516730785
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	3,841459149
crammerův koeficient	0,123155625
Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji přepokládat	

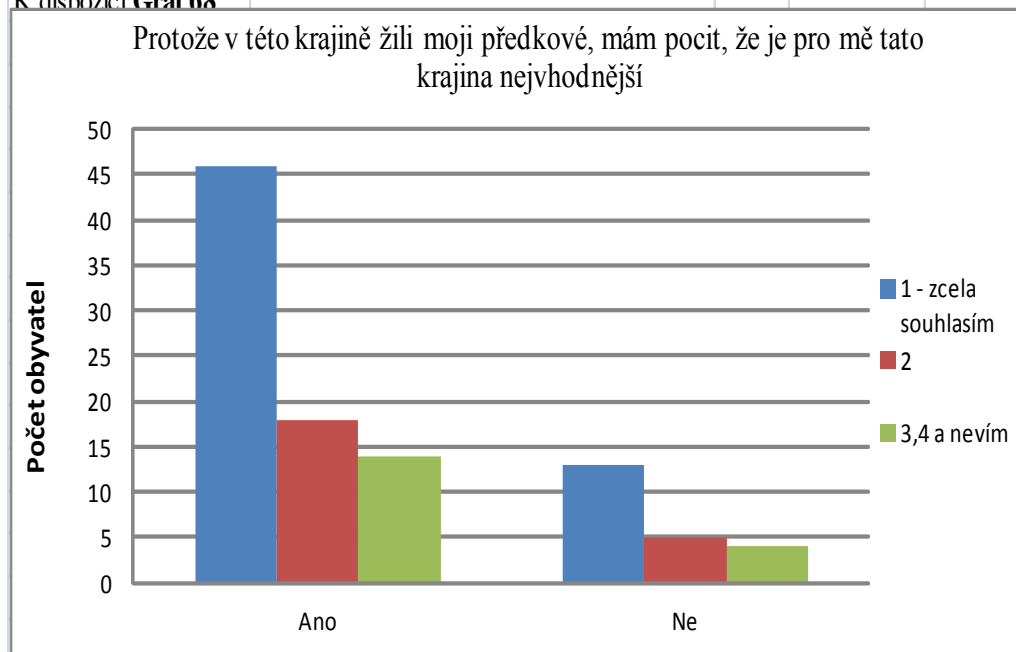
H27 Vliv rodinných kořenů na vhodnost místní krajiny

Tvrzení č. 27: Protože v této krajině žili moji předkové, mám pocit, že je pro mě tato krajina nejvhodnější

Aktuální				
Jste rodákem?	Místní krajina je pro mě nejvhodnější			
	1 - zcela souhlasím	2	3,4 a nevím	Celkový součet
Ano	46	18	14	78
Ne	13	5	4	22
Celkový součet	59	23	18	100

Očekávané				
Jste rodákem?	Místní krajina je pro mě nejvhodnější			
	1 - zcela souhlasím	2	3,4 a nevím	Celkový součet
Ano	46,02	17,94	14,04	78
Ne	12,98	5,06	3,96	22
Celkový součet	59	23	18	100

K dispozici **Graf 68**

H0 Život předků neovlivňuje tvrzení, že místní krajina je pro mě nejvhodnější

H1 Život předků ovlivňuje tvrzení, že místní krajina je pro mě nejvhodnější

pravděpodobnost	0,99926545
chi kvadrát pro pravděpodobnosti 0,999265	0,00146964
chi kvadrát pro pravděpodobnosti 0,05	5,99146455
crammerův koeficient	0,00383359

Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji přepokládat

H28 Vliv víry na znalost místní krajiny

Tvzení č.28- Víra souvisí se znalostí místní krajiny			
Aktuální			
Jste věřící?	Znám velmi dobře místní krajinu		
	1 - zcela souhlasím	2. a 3.	Celkový součet
praktikující věřící a věřím v boha	12	4	16
Ano, věřím, že nás něco přesahuje	19	4	23
Ne, jsem ateista.	50	11	61
Celkový součet	81	19	100
Očekávané			
Jste věřící?	Znám velmi dobře místní krajinu		
	1 - zcela souhlasím	2. a 3.	Celkový součet
praktikující věřící a věřím v boha	12,96	3,04	16
Ano, věřím, že nás něco přesahuje	18,63	4,37	23
Ne, jsem ateista.	49,41	11,59	61
Celkový součet	81	19	100

Víra souvisí se znalostí místní krajiny

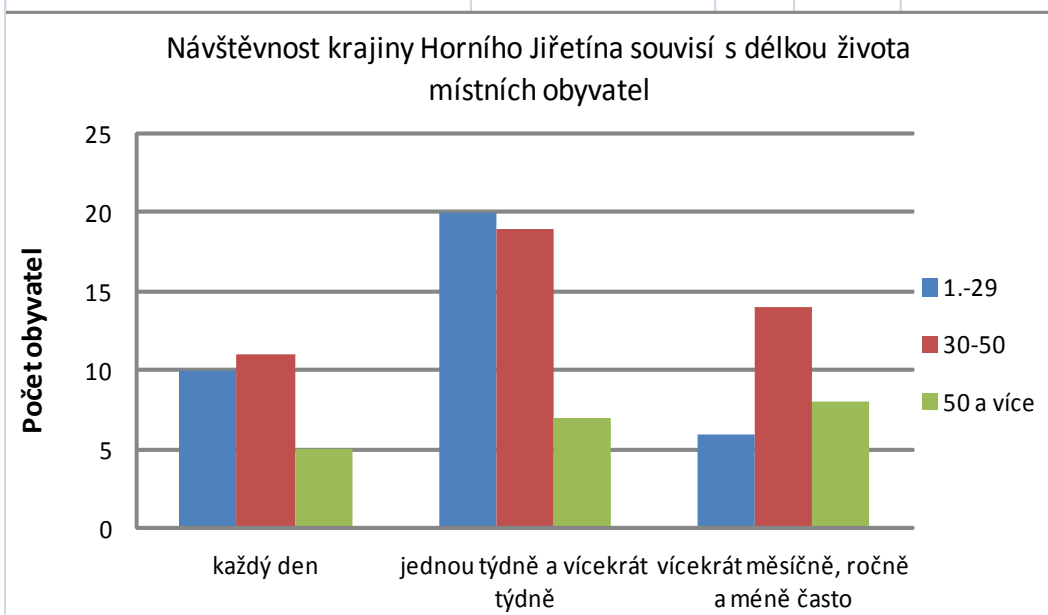
Kategorie	1 - zcela souhlasím	2. a 3.
praktikující věřící a věřím v boha	12	4
Ano, věřím, že nás něco přesahuje	19	4
Ne, jsem ateista.	50	11

H0 Víra nesouvisí se znalostí místní krajiny		
H1 Víra souvisí se znalostí místní krajiny		
pravděpodobnost		0,798506539
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,798506539		0,450024245
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05		5,991464547
crammerův koeficient		0,067083846
Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat		

H29 Vliv délky života na frekvenci návštěv místní krajiny

Tvzení č.29- Návštěvnost krajiny Horního Jiřetína souvisí s délkou života místních obyvatel				
Aktuální				
Frekvence návštěv krajiny	Počet let v obci			
	1.-29	30-50	50 a více	Celkový součet
každý den	10	11	5	26
jednou týdně a vícekrát týdně	20	19	7	46
vícekrát měsíčně, ročně a méně často	6	14	8	28
Celkový součet	36	44	20	100
Očekávané				
Frekvence návštěv krajiny	Počet let v obci			
	1.-29	30-50	50 a více	Celkový součet
každý den	9,36	11,44	5,2	26
jednou týdně a vícekrát týdně	16,59	20,24	9,2	46
vícekrát měsíčně, ročně a méně často	10,08	12,32	5,6	28
Celkový součet	36	44	20	100

H0 Délka života v Horním Jiřetíně neovlivňuje frekvenci návštěv okolní krajiny

H1 Délka života v Horním Jiřetíně ovlivňuje frekvenci návštěv okolní krajiny

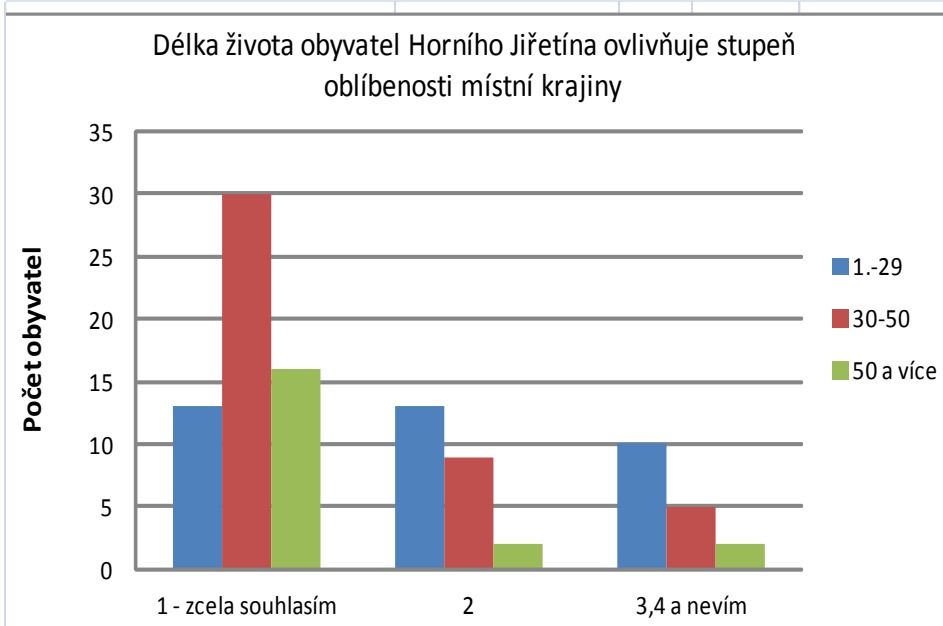
pravděpodobnost	0,36938
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,36938	1762
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	9,48773
crammerův koeficient	0,29259

Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat

H30 Vliv délky života na oblíbenost místní krajiny

Tvrzení č.30- Délka života obyvatele Horního Jiřetína ovlivňuje stupeň oblíbenosti místní krajiny

Aktuální				
Je to moje nejoblíbenější krajina	Počet let v obci			
	1.-29	30-50	50 a více	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	13	30	16	59
2	13	9	2	24
3,4 a nevím	10	5	2	17
Celkový součet	36	44	20	100
Očekávané				
Je to moje nejoblíbenější krajina	Počet let v obci			
	1.-29	30-50	50 a více	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	21,24	25,96	11,8	59
2.	8,64	10,56	4,8	24
3,4 a nevím	6,12	7,48	3,4	17
Celkový součet	36	44	20	100

H0 Délka života v Horním Jiřetíně neovlivňuje pocit je to moje nejoblíbenější krajina

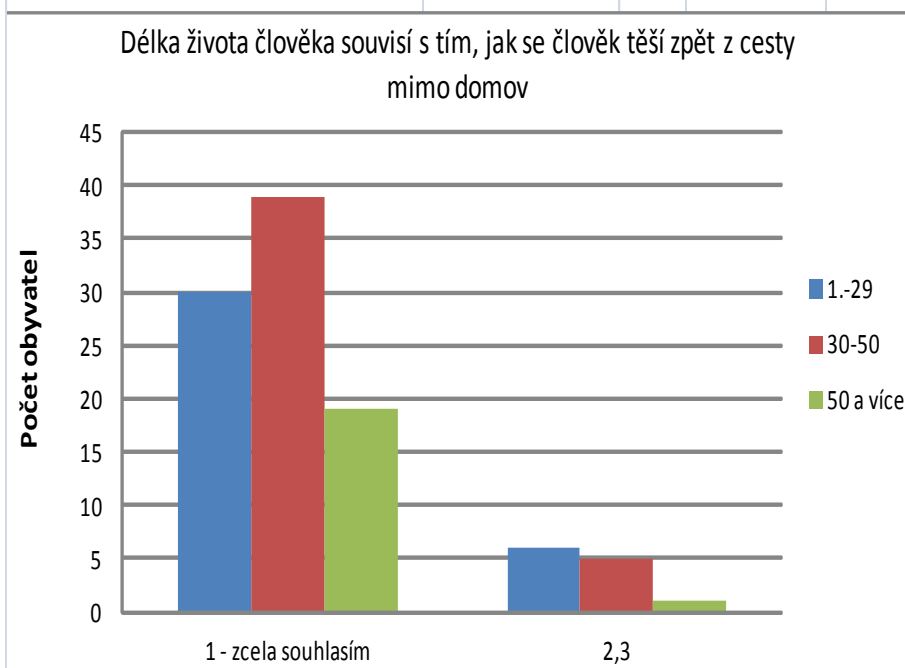
H1 Délka života v Horním Jiřetíně ovlivňuje pocit je to moje nejoblíbenější krajina

pravděpodobnost	0,010148037
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,010148037	13,24288079
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	9,487729037
crammerův koeficient	0,514643193

Hypotézu H0 zamítáme, nelze ji předpokládat

H31 Vliv délky života v Horním Jiřetíně, na pocitu těším se zpět, když jsem dlouho pryč

Tvzení č.31- Délka života člověka souvisí s tím, jak se člověk těší zpět z cesty mimo domov				
Aktuální				
Těším se domu, když jsem dlouho pryč	Počet let v obci			Celkový součet
	1.-29	30-50	50 a více	
1 - zcela souhlasím	30	39	19	88
2,3	6	5	1	12
Celkový součet	36	44	20	100
Očekávané				
Těším se domu, když jsem dlouho pryč	Počet let v obci			Celkový součet
	1.-29	30-50	50 a více	
1 - zcela souhlasím	31,68	38,72	17,6	88
2,3.	4,32	5,28	2,2	12
Celkový součet	36	44	20	100

H0 Délka života v Horním Jiřetíně neovlivňuje zda se člověk více těší na návrat, když je dlouho pryč

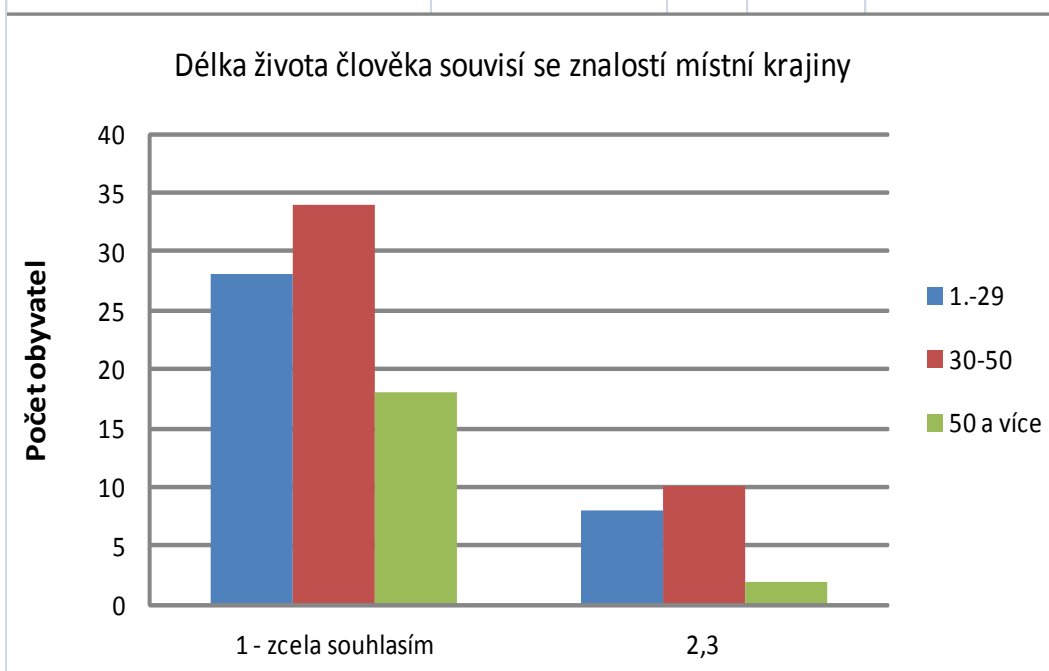
H1 Délka života v Horním Jiřetíně ovlivňuje zda se člověk více těší na návrat, když je dlouho pryč

pravděpodobnost	0,466450541
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,466450541	1,525206612
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	5,991464547
crammerův koeficient	0,123499256

Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat

H32 Vliv délky života na znalost místní krajiny

Tvrzení č.32- Délka života souvisí se znalostí místní krajiny				
Aktuální				
Znám velmi dobře místní krajinu	Počet let v obci			
	1.-29	30-50	50 a více	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	28	34	18	80
2,3	8	10	2	20
Celkový součet	36	44	20	100
Očekávané				
Znám velmi dobře místní krajinu	Počet let v obci			
	1.-29	30-50	50 a více	Celkový součet
1 - zcela souhlasím	28,8	35,2	16	80
2,3.	7,2	8,8	4	20
Celkový součet	36	44	20	100

H0 Délka života v Horním Jiřetíně neovlivňuje znalost místní krajiny

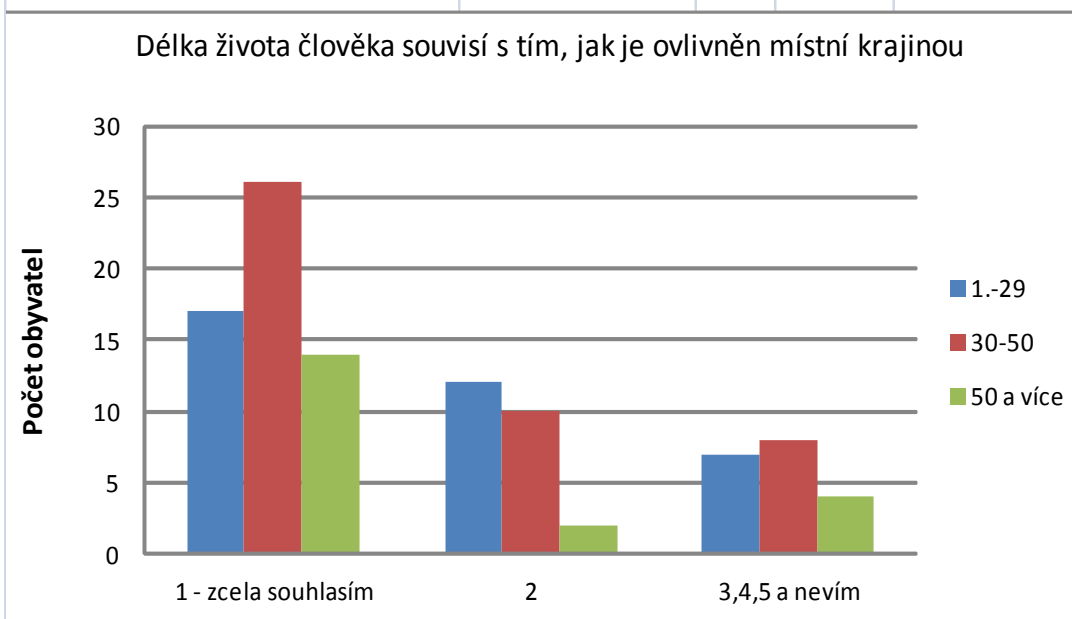
H1 Délka života v Horním Jiřetíně ovlivňuje znalost místní krajiny

pravděpodobnost	0,457111353
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,457111353	1,565656566
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	5,991464547
crammerův koeficient	0,125126199

Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat

H33 Vliv délky života na ovlivnění místní krajiny

Tvrzení č.33- Délka života člověka souvisí s tím, jak je ovlivněn místní krajinou				
Aktuální				
Místní krajina mě výrazně ovlivnila	Počet let v obci			Celkový součet
	1.-29	30-50	50 a více	
1 - zcela souhlasím	17	26	14	57
2	12	10	2	24
3,4,5 a nevím	7	8	4	19
Celkový součet	36	44	20	100
Očekávané				
Místní krajina mě výrazně ovlivnila	Počet let v obci			Celkový součet
	1.-29	30-50	50 a více	
1 - zcela souhlasím	20,52	25,08	11,4	57
2.	8,64	10,56	4,8	24
3,4,5 a nevím	6,84	8,36	3,8	19
Celkový součet	36	44	20	100

H0 Délka života v Horním Jiřetíně nezpůsobuje pocit ovlivnění místní krajinou

H1 Délka života v Horním Jiřetíně způsobuje pocit ovlivnění místní krajinou

pravděpodobnost	0,37577021
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,37577021	4,230019493
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	9,487729037
crammerův koeficient	0,290861462

Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat

H34 Vliv délky života v Horním Jiřetíně, na pocit sounáležitosti s místní krajinou

Tvrzení č.34- Délka života člověka souvisí tím, že patřím do místní krajiny				
Aktuální				
Cítím, že do této krajiny patřím	Počet let v obci			Celkový součet
	1.-29	30-50	50 a více	
1 - zcela souhlasím	25	40	17	82
2,3	11	4	3	18
Celkový součet	36	44	20	100
Očekávané				
Cítím, že do této krajiny patřím	Počet let v obci			Celkový součet
	1.-29	30-50	50 a více	
1 - zcela souhlasím	29,52	36,08	16,4	82
2,3.	6,48	7,92	3,6	18
Celkový součet	36	44	20	100

Délka života člověka souvisí s tím, že patří do místní krajiny

Response Category	1.-29	30-50	50 a více
1 - zcela souhlasím	25	40	17
2,3	11	4	3

H0 Délka života v Horním Jiřetíně neovlivňuje pocit, že do této krajiny patřím				
H1 Délka života v Horním Jiřetíně ovlivňuje pocit, že do této krajiny patřím				
pravděpodobnost				0,042151343
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,042151343				6,332977471
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05				5,991464547
crammerův koeficient				0,251654077
Hypotézu H0 zamítáme, nelze ji předpokládat				

H35 Vliv vyššího věku na četnost zvolených bodů v mapě

Tvzení č.35- Čím vyšší bude věk obyvatele Horního Jiřetína, tím vyšší bude počet zapsaných bodů v mapě					
Aktuální					
Věk respondentů	Hodnoty v mapě			Celkový součet	
	1,2	3	4,5 a7		
18-29	6	2	6	14	
30-39	7	2	6	15	
40-49	6	8	5	19	
50-59	11	3	2	16	
60-69	7	6	3	16	
70 a více	5	6	1	12	
Celkový součet	42	27	23	92	
Očekávané					
Věk respondentů	Hodnoty v mapě			Celkový součet	
	1,2	3	4,5 a7		
18-29	5,88	3,78	3,22	14	
30-39	6,3	4,05	3,45	15	
40-49	7,98	5,13	4,37	19	
50-59	6,72	4,32	3,68	16	
60-69	6,72	4,32	3,68	16	
70 a více	5,04	3,24	2,76	12	
Celkový součet	42	27	23	92	

Čím vyšší bude věk obyvatel Horního Jiřetína, tím vyšší bude počet zapsaných bodů v mapě

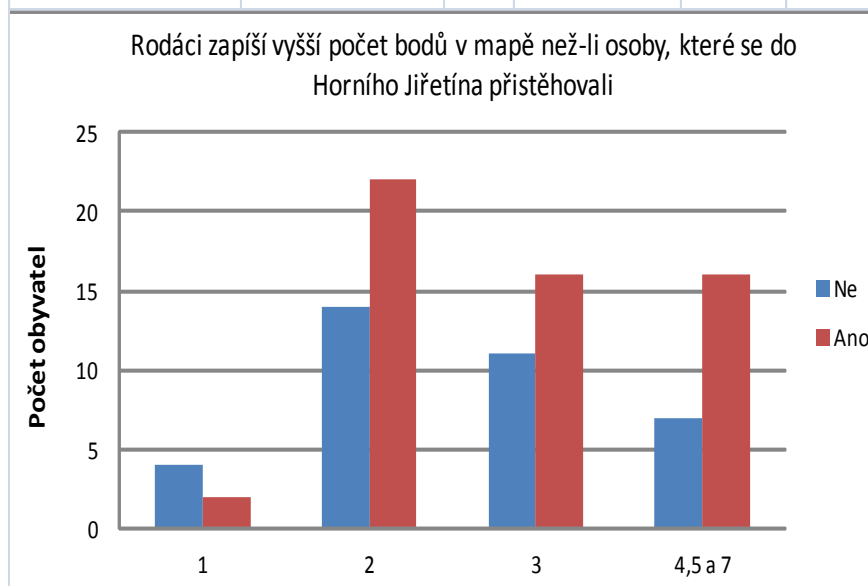
Věk	1,2	3	4,5 a7
18-29	6	2	6
30-39	7	2	6
40-49	6	8	5
50-59	11	3	2
60-69	7	6	3
70 a více	5	6	1

H0 délka života respondenta v Horním Jiřetíně neovlivňuje počet zadaných hodnot v mapě	
H1 délka života respondenta v Horním Jiřetíně ovlivňuje počet zadaných hodnot v mapě	
pravděpodobnost	0,083958591
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,083958591	16,58936631
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	18,30703805
crammerův koeficient	0,600531763
H0 nezamítáme, lze ji předpokládat	

H36 Vliv rodáků na četnost zvolených bodů v mapě

Tvzení č.36- Rodáci zapíší vyšší počet bodů v mapě než-li osoby, které se do Horního Jiřetína přistěhovali				
Aktuální				
Počet hodnot v mapě	Jste rodák?		Celkový součet	
	Ne	Ano		
1	4	2	6	
2	14	22	36	
3	11	16	27	
4,5 a 7	7	16	23	
Celkový součet	36	56	92	
Očekávané				
Počet hodnot v mapě	Jste rodák?		Celkový součet	
	Ne	Ano		
1.	2,16	3,36	6	
2.	12,96	20,18	36	
3.	9,72	15,12	27	
4,5 a 7	8,28	12,88	23	
Celkový součet	36	56	92	

H0 rodáci nezadávají více hodnot do mapy

H1 rodáci zadávají více hodnot do mapy

pravděpodobnost 0,315750443

chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,315750443 3,538910499

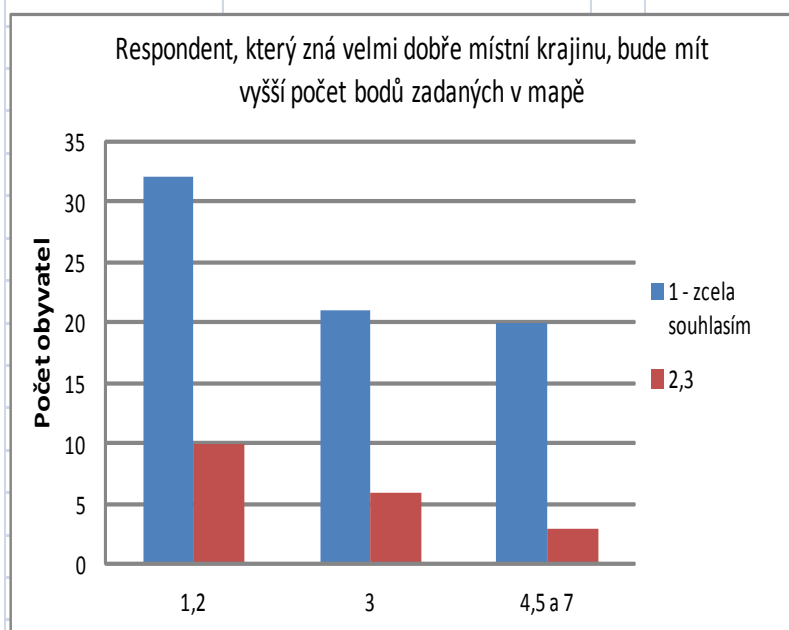
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05 7,814727764

crammerův koeficient 0,196128576

H0 nezamítáme , lze ji předpokládat

H37 Vliv znalosti místní krajiny na četnost zvolených bodů v mapě

Tvzení č.37- Respondent, který zná velmi dobře místní krajinu, bude mít vyšší počet bodů zadaných v mapě			
Aktuální			
Počet hodnot v mapě	Znám velmi dobře místní krajinu		
	1 - zcela souhlasím	2,3	Celkový součet
1,2	32	10	42
3	21	6	27
4,5 a 7	20	3	23
Celkový součet	73	19	92
Očekávané			
Počet hodnot v mapě	Znám velmi dobře místní krajinu		
	1 - zcela souhlasím	2,3	Celkový součet
1,2.	30,66	7,98	42
3.	19,71	5,13	27
4,5 a 7	16,79	4,37	23
Celkový součet	73	19	92

H0 Znalost místní krajiny neovlivňuje počtem zadaných hodnot v mapě

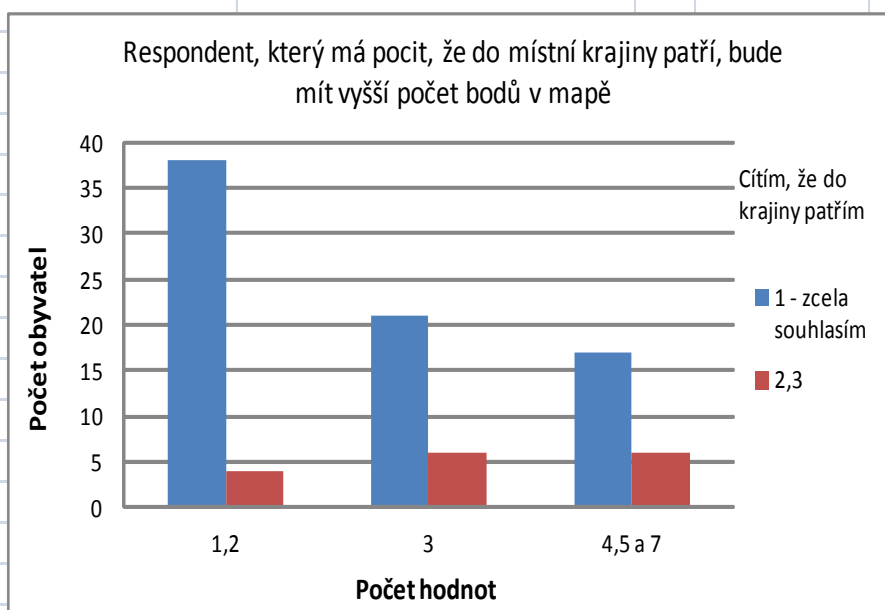
H1 Znalost místní krajiny ovlivňuje počtem zadaných hodnot v mapě

pravděpodobnost	0,397510583
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,397510583	1,845067463
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	5,991464547
crammerův koeficient	0,141615964

Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat

H38 Vliv pocitu sounáležitosti na četnost zvolených bodů v mapě

Tvzení č.38- Respondent, který má pocit, že do místní krajiny patří, bude mít vyšší počet bodů v mapě			
Aktuální			
Počet hodnot v mapě	Cítím, že do této krajiny patřím		
	1 - zcela souhlasím	2,3	Celkový součet
1,2	38	4	42
3	21	6	27
4,5 a 7	17	6	23
Celkový součet	76	16	92
Očekávané			
Počet hodnot v mapě	Cítím, že do této krajiny patřím		
	1 - zcela souhlasím	2,3	Celkový součet
1,2.	31,92	6,72	42
3.	20,52	4,32	27
4,5 a 7	17,48	3,68	23
Celkový součet	76	16	92

H0 pocit, že do této krajiny patřím neovlivňuje počet zadaných hodnot v mapě

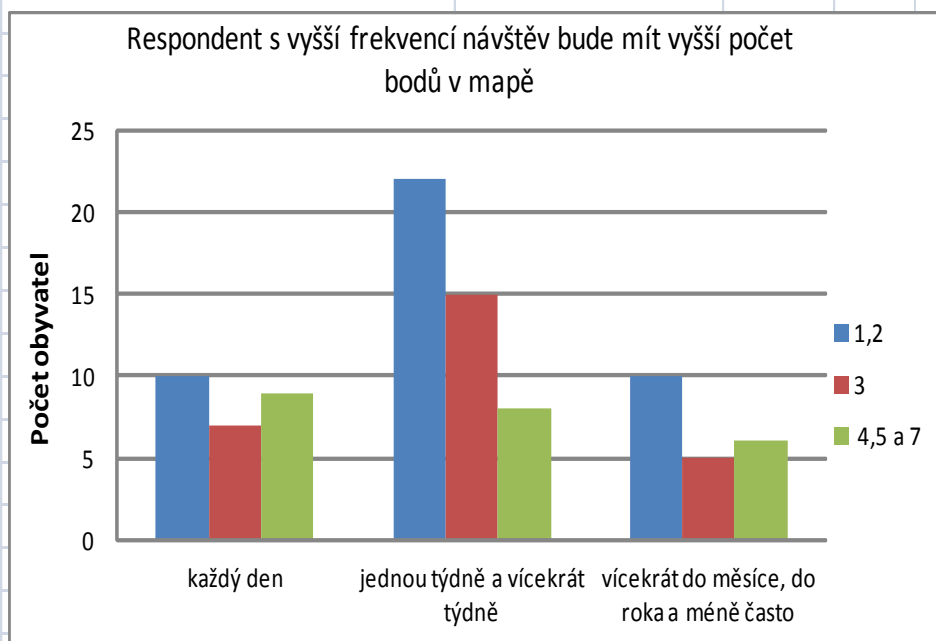
H1 pocit, že do této krajiny patřím ovlivňuje počet zadaných hodnot v mapě

pravděpodobnost	0,110836488
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,798506539	4,399398496
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	5,991464547
crammerův koeficient	0,218676814

Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat

H39 Vliv frekvence návštěv místní krajiny na četnost zvolených bodů v mapě

Tvzení č.39- Respondent s vyšší frekvencí návštěv bude mít vyšší počet bodů v mapě				
Aktuální				
Frekvence návštěv krajiny	Počet hodnot v mapě			
	1,2	3	4,5 a 7	Celkový součet
každý den	10	7	9	26
jednou týdně a vícekrát týdně	22	15	8	45
vícekrát do měsíce, do roka a méně často	10	5	6	21
Celkový součet	42	27	23	92
Očekávané				
Frekvence návštěv krajiny	Počet hodnot v mapě			
	1,2	3	4,5 a 7	Celkový součet
každý den	10,92	7,02	5,98	26
jednou týdně a vícekrát týdně	18,9	12,15	10,35	45
vícekrát do měsíce, do roka a méně často	8,82	5,67	4,83	21
Celkový součet	42	27	23	92

H0 frekvence návštěv krajiny neovlivňuje počet zadaných hodnot v mapě

H1 frekvence návštěv krajiny ovlivňuje počet zadaných hodnot v mapě

pravděpodobnost	0,428975
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,798506539	3,833731
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	9,487729
crammerův koeficient	0,28869

Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat

H40 Vliv rodinných kořenů na četnost zvolených bodů v mapě

Tvzení č. 40: Protože v této krajině žili moji předkové, mám pocit, že je pro mě tato krajina nejoblíbenější					
Aktuální					
.	nejoblíbenější krajin				
Předkové	1 - zcela souhlasím	2	3	Celkový součet	
Ano	45	19	11	75	
Ne	13	5	4	22	
Celkový součet	58	24	15	97	
Očekávané					
.	nejoblíbenější krajina				
Předkové	1 - zcela souhlasím	2	3	Celkový součet	
Ano	44,84	19	11,6	75	
Ne	13,15	5,4	3,4	22	
Celkový součet	58	24	15	97	

Protože v této krajině žili moji předkové, mám pocit, že je pro mě tato krajina nejoblíbenější

Response	1 - zcela souhlasím	2	3
Ano	45	19	11
Ne	13	5	4

H0	Přítomnost předků v Horním Jiřetíně neovlivňuje tvrzení, že tato krajina je pro mě ta nejoblíbenější				
H1	Přítomnost předků v Horním Jiřetíně ovlivňuje tvrzení, že tato krajina je pro mě ta nejoblíbenější				
	pravděpodobnost			0,911784378	
	chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,911784378			0,184703488	
	chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05			5,991464547	
	crammerův koeficient			0,061711582	
	Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat				

H41 Vliv rodinných kořenů na četnost vzpomínek s místní krajinou

Tvzení č. 41: Protože v této krajině žili moji předkové, mám s touto krajinou mnoho vzpomínek				
Aktuální				
.	mám mnoho vzpomínek			
Předkové	1 - zcela souhlasím	2,3	Celkový součet	
Ano	65	12	77	
Ne	11	11	22	
Celkový součet	76	23	99	
Očekávané				
.	mám mnoho vzpomínek			
Předkové	1 - zcela souhlasím	2,3	Celkový součet	
Ano	59,11	17,88	77	
Ne	16,88	5,11	22	
Celkový součet	76	23	99	

Protože v této krajině žili moji předkové, mám s touto krajinou mnoho vzpomínek

Response	1 - zcela souhlasím	2,3
Ano	65	12
Ne	11	11

H0 Přítomnost předků v Horním jiřetíně neovlivňuje, že s touto krajinou mám mnoho vzpomínek				
H1 Přítomnost předků v Horním jiřetíně ovlivňuje, že s touto krajinou mám mnoho vzpomínek				
pravděpodobnost		0,000751275		
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,000751275		11,35790585		
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05		3,841459149		
crammerův koeficient		0,338712742		
Hypotézu H0 zamítáme, nelze ji předpokládat				

H42 Vliv rodinných kořenů na znalost místní krajiny

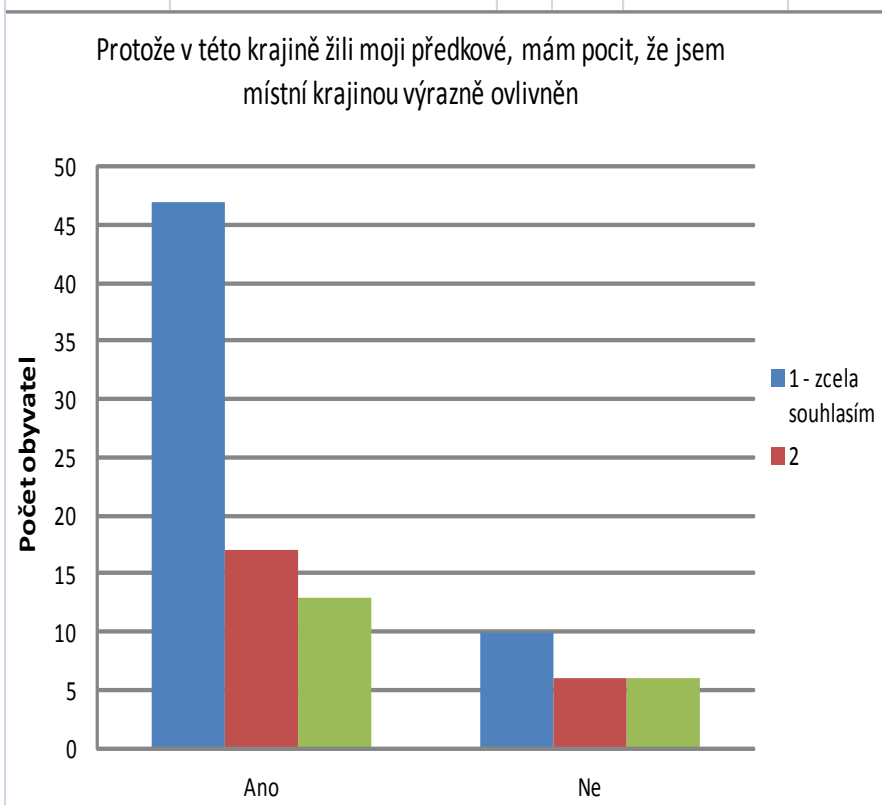
Tvrzení č. 42: Protože v této krajině žili moji předkové, znám místní krajinu velmi dobře.													
Aktuální													
. krajinu znám velmi dobře													
Předky	1 - zcela souhlasím	2,3	Celkový součet										
Ano	64	13	77										
Ne	16	6	22										
Celkový součet	80	19	99										
Očekávané													
. krajinu znám velmi dobře													
Předky	1 - zcela souhlasím	2,3	Celkový součet										
Ano	62,22	14,77	77										
Ne	17,77	4,18	22										
Celkový součet	80	19	99										
<div style="text-align: center;"> <p>Protože v této krajině žili moji předkové, znám místní krajinu velmi dobře</p> <table border="1" style="display: none;"> <caption>Data for Bar Chart</caption> <thead> <tr> <th>Response</th> <th>1 - zcela souhlasím</th> <th>2,3</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ano</td> <td>64</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>Ne</td> <td>16</td> <td>6</td> </tr> </tbody> </table> </div>					Response	1 - zcela souhlasím	2,3	Ano	64	13	Ne	16	6
Response	1 - zcela souhlasím	2,3											
Ano	64	13											
Ne	16	6											
H0 Přítomnost předků v Horním jiřetíně neovlivňuje, že tuto krajinu znám velmi dobře													
H1 Přítomnost předků v Horním jiřetíně ovlivňuje, že tuto krajinu znám velmi dobře													
pravděpodobnost			0,267061738										
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,267061738			1,231777872										
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05			3,841459149										
crammerův koeficient			0,111544613										
Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat													

H43 Vliv rodinných kořenů na ovlivnění místní krajinou

Tvrzení č. 43: Protože v této krajině žili moji předkové, mám pocit, že jsem místní krajinou výrazně ovlivněn

Aktuální				
. krajina mě výrazně ovlivnila				
Předkové	1 - zcela souhlasím	2	3,4	Celkový součet
Ano	47	17	13	77
Ne	10	6	6	22
Celkový součet	57	23	19	99
Očekávané				
. krajina mě výrazně ovlivnila				
Předkové	1 - zcela souhlasím	2	3,4	Celkový součet
Ano	44,33	17,9	14,77	77
Ne	12,66	5,11	4,22	22
Celkový součet	57	23	19	99

H0 Přítomnost předků nezpůsobuje pocit, že mě tato krajina výrazně ovlivnila

H1 Přítomnost předků způsobuje pocit, že mě tato krajina výrazně ovlivnila

pravděpodobnost 0,390442859

chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,390442859 1,880947326

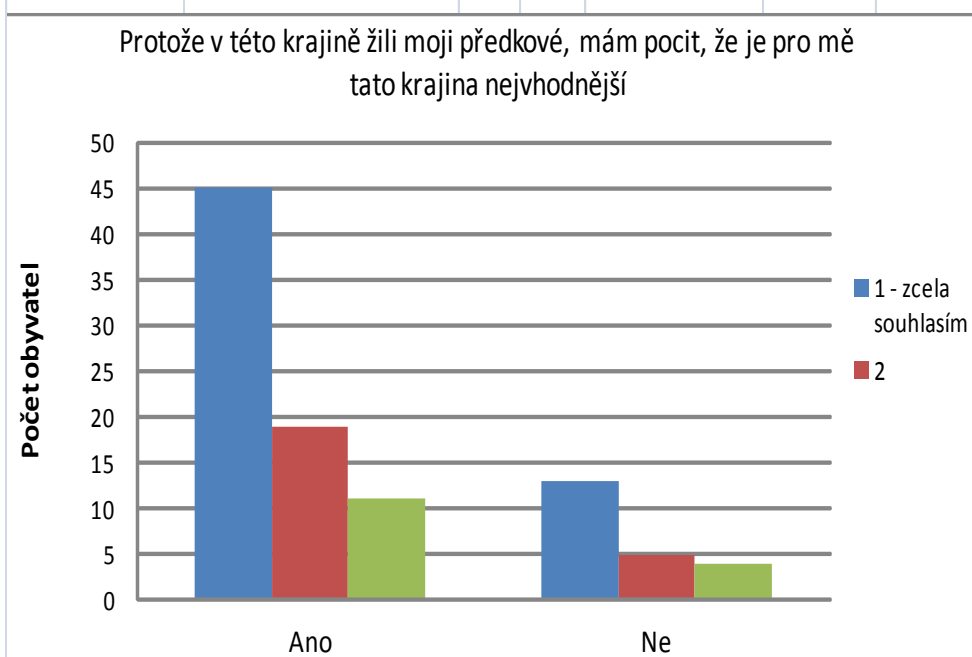
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05 5,991464547

crammerův koeficient 0,194933157

Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat

H44 Vliv rodinných kořenů na výkon zájmů v místní krajině

Tvzení č. 44- Vztah mezi tvrzením, že tato krajina je pro mě ta nejvhodnější pokud zde žili předkové				
Aktuální				
.	nejvhodnější krajina			
Předkové	1 - zcela souhlasím	2	3	Celkový součet
Ano	45	19	11	75
Ne	13	5	4	22
Celkový součet	58	24	15	97
Očekávané				
.	nejvhodnější krajina			
Předkové	1 - zcela souhlasím	2	3	Celkový součet
Ano	44,84	18,6	11,6	75
Ne	13,15	5,44	3,4	22
Celkový součet	58	24	15	97

H0 Život předků neovlivňuje tvrzení, že místní krajina je pro mě nejvhodnější

H1 Život předků ovlivňuje tvrzení, že místní krajina je pro mě nejvhodnější

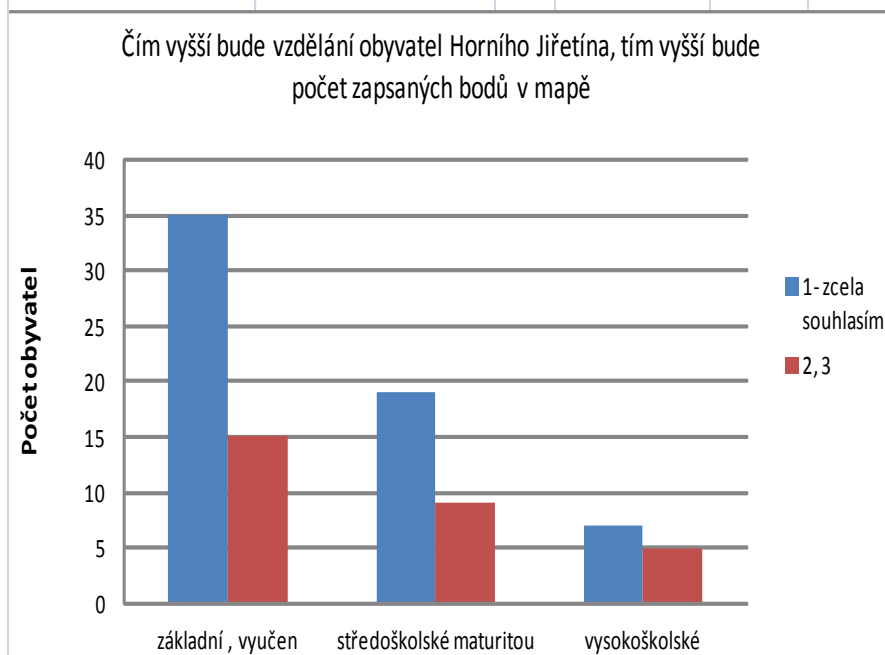
pravděpodobnost	0,911784378
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,911784378	0,184703488
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	5,991464547
crammerův koeficient	0,061711582

Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat

H45 Vliv vyššího vzdělání na četnost zvolených bodů v mapě

Tvrzení č. 45: Čím vyšší bude vzdělání obyvatel Horního Jiřetína, tím vyšší bude počet zapsaných bodů v mapě

Aktuální			
počet bodů na mapě			
Vzdělání	1- zcela souhlasím	2, 3	Celkový součet
základní, vyučen	35	15	50
středoškolské maturitou	19	9	28
vysokoškolské	7	5	12
Celkový součet	61	29	90
Očekávané			
počet bodů na mapě			
Vzdělání	1	2, 3	Celkový součet
základní, vyučen	33,88	16,1	50
středoškolské maturitou	18,97	9,02	28
vysokoškolské	8,13	3,86	12
Celkový součet	61	29	90

H0 Vzdělání neovlivňuje počet uvedených bodů na mapě

H1 Vzdělání ovlivňuje počet uvedených bodů na mapě

pravděpodobnost 0,738103945

chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,738103945 0,607341238

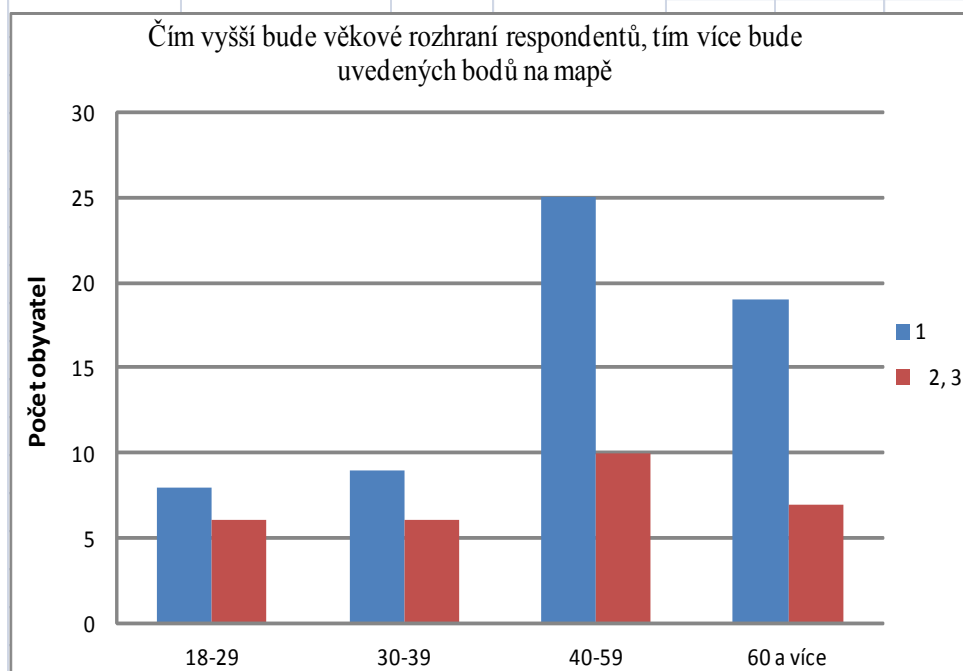
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05 5,991464547

crammův koeficient 0,082147647

Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat

H46 Vliv vyššího věku na četnost zvolených bodů v mapě

Tvzení č. 46: Čím vyšší bude věkové rozhraní respondentů, tím více bude uvedených bodů na mapě				
Aktuální				
počet bodů na m				
Věk	1	2, 3	Celkový součet	
18-29	8	6	14	
30-39	9	6	15	
40-59	25	10	35	
60 a více	19	7	26	
Celkový součet	61	29	90	
Očekávané				
počet bodů na mapě				
Věk	1	2, 3	Celkový součet	
18-29	9,48	4,51	14	
30-39	10,16	4,83	15	
40-59	23,72	11,27	35	
60 a více	17,62	8,37	26	
Celkový součet	61	29	90	

H0 Věk neovlivňuje počet uvedených bodů na mapě

H1 Věk ovlivňuje počet uvedených bodů na mapě

pravděpodobnost	0,640567377
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,640567377	1,683683626
chi kvadrát pro pravděpodobnost 0,05	7,814727764
crammerův koeficient	0,136775714

Hypotézu H0 nezamítáme, lze ji předpokládat

Příloha C. - Vzor dotazníku

Dobrý den. Vítejte v mapě Hodnoty krajiny, která je součástí výzkumu vnímání krajiny v okolí Horního Jiřetína. Zpracované výsledky mapování budou poskytnuty také Vaší obci jako podklad pro její další rozvoj.

První částí je dotazník, jehož vyplnění trvá přibližně 15-20 minut a je zaměřen na Váš vztah ke krajině v okolí Horního Jiřetína.

Druhou částí je mapa. V mapě prosím zaznamenejte trasy a místa v krajině v okolí Horního Jiřetína, které vnímáte jako důležitá. Doba práce s mapou je obvykle mezi 15-30 minutami.

Předem děkujeme za Váš čas. Za řešitelský tým Miroslav Gansel.

Dotazník

1. Napište prosím název obce, ve které nyní bydlíte.

---

2. Jak dlouho v této obci bydlíte? (napište počet let)

3. Jste rodákem?

Ano – pokračujte na otázku č. 5

Ne – pokračujte na otázku č. 4

4. Pokud NEJSTE rodákem, napište prosím důvod, proč jste se přistěhoval/a (lze zaškrtnout více odpovědí)

Kvůli rodině

Za přáteli

Kvůli práci

Mám zde bydlení (dům, byt, pozemek...)

Je zde zdravější a bezpečnější prostředí pro děti

Je zde blízko do krajiny/přírody

Jiné. Prosím uveďte

-

---

5. Cítíte se být „místním člověkem“?

Ano

Ne

6. Na pocitu být „místním člověkem“ se podílí (Předložte respondentovi kartu č.1)

- Rodina
  - Přátelé
  - Známi
  - Sousedé
  - Dům, byt
  - Zahrada
  - Městečko
  - Krajina
  - Jiné. Prosím napište
-
-
-

7. Žije či žil někdo z vašich předků v Žebráku nebo jeho okolí?

- Ano, v Žebráku - pokračujte na otázku 8 a poté 10
- Ano, v okolí – pokračujte na otázky 8 a 9
- Ne – pokračuje na otázku 10

8. Pokud ano (žije/žil), uveďte prosím, v jakém jste příbuzenském vztahu.

---

9. Uveďte název obce, kde žije/žil.

---

10. Napište prosím název obce, ve které jste nejdéle bydlel/a, když jste chodil/a na základní školu.

---

11. Jak často chodíte (nebo jezdíte na kole, na běžkách apod.) mimo město v okolí Žebráku?

- každý den
- vícekrát týdně
- jednou za týden
- vícekrát měsíčně
- jednou za měsíc
- vícekrát do roka
-

jednou za rok

méně často

12. Z jakých důvodů obvykle do místní krajiny chodíte (práce, sport, odpočinek apod.)? Prosím vypište:

---

13. Jakým způsobem se obvykle v místní krajině pohybujete?

- pěšky
 na kole
 na koni
 na běžkách
 na motorce
 autem
 jinak, napište prosím jak

---

14. Napište prosím, co vnímáte jako symbol(y) místní krajiny.

V následujících otázkách prosím na stupnici od 1 (zcela nesouhlasím) do 5 (zcela souhlasím), prosím vyznačte, jak výrazně souhlasíte nebo nesouhlasíte s daným tvrzením ve vztahu ke krajině v okolí města, kde bydlíte. Můžete využít i možnost NEVÍM. Respondentovi předložte kartu č. 2

		Zcela nesouhlasím		Ani souhlas, ani nesouhlas		Zcela souhlasím	Nevím
15	Je to moje nejoblíbenější krajina.	1	2	3	4	5	8
16	Těším se zpět, když jsem příliš dlouho pryč.	1	2	3	4	5	8
17	Pro to co rád/a dělám je místní krajina nejvhodnější	1	2	3	4	5	8
18	Znám velmi dobře okolní krajinu	1	2	3	4	5	8

19	Mám v souvislosti s místní krajinou mnoho vzpomínek.	1	2	3	4	5	8
20	Mám rád/a místní krajinu.	1	2	3	4	5	8
21	Místní krajina mě výrazně ovlivnila.	1	2	3	4	5	8
22	Cítím, že do této krajiny patřím.	1	2	3	4	5	8
23	Cítím se zde doma	1	2	3	4	5	8

Sociodemografické údaje

24. Jaký je rok vašeho narození?

25. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání? (základní; vyučení; středoškolské s maturitou; pomaturitní nástavba a VO; vysokoškolské)

	Základní (včetně nedokončeného)
	Vyučení
	Středoškolské s maturitou
	Pomaturitní nástavba , vyšší odborná škola
	Vysokoškolské vzdělání

26. Jaká je vaše pracovní pozice?

	Zaměstnavatel
	Zaměstnanec
	OSVČ
	Důchodce
	Student
	Žena/Muž v domácnosti
	Nezaměstnaný

27. Jaká je vaše profese?

---

28. Jste členem nějakého sdružení či neziskové organizace?

Ano – pokračujte na otázku 29

Ne – pokračujte na otázku 30

29. Pokud ano, napište prosím jaké.

---

30. V jakém typu domácnosti žijete?

	Jednočlenná domácnost
	Vícečlenná domácnost bez dětí
	Domácnost s alespoň jedním dítětem předškolního věku
	Domácnost se studujícími dětmi
	Domácnost s dospělými dětmi

31. Jste věřící? (ano, věřím v Boha; ano jsem praktikující věřící; ano, věřím, že nás něco přesahuje; ne, jsem ateista)

	Ano, věřím v boha
	Ano, jsem praktikující věřící
	Ano, věřím, že nás něco přesahuje
	Ne, jsem ateista

32. Respondent je

Muž

Žena

33. Napište prosím Váš e-mail. Rádi bychom Vám zaslali výsledky výzkumu ve vaší obci, případně ujasnili podrobnosti, které by mohly z dotazníku vyplynout.

Mapa

Zakreslením do mapy prosím označte 1-5 Vašich oblíbených tras v krajině v okolí Žebráku

MAPA – popis trasy

Označení z formuláře (např. iniciály):

Jaký typ trasy to je?

Trasa 1	Trasa 2	Trasa 3	Trasa 4	Trasa 5	
					sportovní/tréninková
					rekreační/vycházková
					do práce/z práce
					poutní
					Jiná, uveďte prosím jaká: _____

Jak se zde pohybujete?

Trasa 1	Trasa 2	Trasa 3	Trasa 4	Trasa 5	
					Pěšky
					Běhám
					Na kole
					Na běžkách
					Na koni
					Na motorce
					V autě
					Jinak , uveďte prosím jak _____

Vyberte a podle důležitosti seřad'te, jak se zde cítíte a proč je pro Vás tato trasa důležitá. Respondentovi předložte kartu 3.

Vyberte, proč je pro Vás tato trasa důležitá. Můžete vybrat až 3 důvody a seřadit je podle důležitosti (1=nejdůležitější, 3=nejméně důležitý)

Trasa 1	Trasa 2	Trasa 3	Trasa 4	Trasa 5	
					mám zde pocit klidu
					mám zde pocit svobody a volnosti
					vyčistím si zde hlavu
					inspiruje mě
					mám zde pocit duchovního přesahu
					objevuji a učím se zde nové věci
					zažívám zde dobrodružství
					cítím se zde být součástí skupiny lidí (místní komunity, církevního společenství, party apod.)
					cítím zde návaznost na minulost, je to doklad o historii
					mám zde pocit domova
					cítím se zde schovaný/á
					líbí se mi
					baví mě zde ta fyzická aktivita
					užívám si slunce, vítr, vůně
					Jiné, uveďte: _____ _____ _____

MAPA

Dále prosím klikněte do mapy na místa v krajině, která jsou pro Vás jakýmkoliv způsobem důležitá. Vyznačte, prosím, 1 až 5 míst.

Označení z formuláře (např. iniciály):

Název / popis místa:

1. _____
_____

2. _____
_____

3. _____
_____

4. _____
_____

5. _____
_____

Co zde děláte?

Místo 1	
Místo 2	
Místo 3	
Místo 4	
Místo 5	

Vyberte, proč je pro Vás toto místo důležité. Můžete vybrat až 3 z důvodů a seřadit je podle důležitosti (1=nejdůležitější). Respondentovi předložte kartu č. 4

Místo 1	Místo 2	Místo 3	Místo 4	Místo 5	
					mám zde pocit klidu
					mám zde pocit svobody a volnosti
					vyčistím si zde hlavu
					inspiruje mě
					mám zde pocit duchovního přesahu
					objevuji a učím se zde nové věci
					zažívám zde dobrodružství
					cítím se zde být součástí skupiny lidí (místní komunity, církevního společenství, party apod.)
					cítím zde návaznost na minulost, je to doklad o historii
					mám zde pocit domova
					cítím se zde schovaný/á
					líbí se mi
					baví mě zde ta fyzická aktivita
					užívám si slunce, vítr, vůně
					Jiné, uveďte: _____ _____ _____